

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 7 (2658) 2001 VASARIS-FEBRUARY 13

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Patriotizmas

Patriotizmas – tėvynės meilė. Šitaip nurodoma žodynuose, ir kitokio apibrėžimo, išskyrus pasitaikančius pajuokavimus, netenka girdėti. Kaip patiriama, Lietuvoje apie patriotizmą kažkodėl lyg ir vengiama plačiau kalbėti. Kyla klausimas, kodėl? Negi tuo būtų kam nors kenkiama, negi žmonių patriotinis nusiteikimas stabdytų laisvo valstybinio gyvenimo užmojus?

ATRODO, kad visuomenėje vis giliau išsiskiria kažkoks paradoksas. Kai švenčiamos tautinės ar valstybinės šventės, išsklaidoma gražiausia su visomis puošniausiomis žymėmis – vėliavomis, paradais, žuvusiųjų pagerbimais, istorinių didvyrių prisiminimais. Išorė, kaip matyti, be priekaištų. Šventėms praėjus, visa tėvynės meilė ir pagarbą išreiškianti simbolika, tartum po kokio spektaklio, reikšmingesnio įspūdžio ar dvasinės įtakos nepalikusi, uždaroja iki kito karto. Grįžtama į kasdienybę, kurioje kažkaip ir vėl nebeatogu kalbėti apie patriotizmą, juo labiau dėtis patriotu. O iš tikrųjų šventės ir minėjimai turėtų būti paskatinamoji priemonė ir pagalba patriotizmui ugdyti, giliau ir stipriau nusiteikti tėvynės meilės atžvilgiu. Paradai ir minėjimai, medaliai ir visa iškilmingoji šventės pusė neturėtų pavirsti paprasta propaganda, pasirodymu prieš kitus, kad štai va ir mes gerbiame, kas gerbtina. Kaip ten bebūtų, iškilnių priemonės patriotizmui ugdyti tėra maža dalis, nors svarbi ir padedanti. Normaliai ir paveikiausiai patriotizmo ugdymas prasideda šeimoje nuo pat mažens. Į talką tuoj pat ateina ir mokykla, kurios kalbamu klausimu turi kone lemiamos reikšmės. Kokiojo plotmės šis dalykas laisvoje tėvynėje? Tautiniu auklėjimu besirūpinančių nuomone, bent kol kas dalykas žemiau vidurkio. Dar nėra jokios ryškesnės valstybinio mastu vykdomos programos, kad reikalai taisytųsi. Mieliau, berods, pasisakoma prieš bet kokią veiklą, skatinančią patriotinį stiprėjimą. Kai kurie žmoniai rinkti ir įtakingi vadovai leidžia suprasti, kad patriotiškai išugdytas jaunimas gali per daug pasukti į dešinę ir sąmoningai trukdyti pilietiškumo bei tarptautinių ryšių ar gerų santykių su kaimynais įgyvendinimo raidai. Todėl esą būtina saugotis, kad toji dešinė neatsistotų skersai kelio.

KOL šitaip bus linkstama galvoti, sunku tikėtis greitesnių permainų bei posūkių. Nesvarstant, kas lietuvių tautai padarė daugiau žalos – kraštutinė dešinė ar kraštutinė kairė – nežvelgiant į praeitį, kur ne normalus buvo metas sukurti kitokias gyvenimo sąlygas ir aplinkybes, šių dienų klausimus jau laisvoje tėvynėje spręsti ano meto patirties normomis nėra tikslu. Ne patriotizmas buvo kaltas, kad Rusijoje kilo revoliucija, kraštą nusiaubė žudynės ir diktatoriumi tapo nerusas Stalinas. Tuoj po to išniręs fašizmas nauju niekad neręgtu smogimu bandė sulaikyti komunizmo plėtos užmojų. Tų abiejų utopinių idėjų ištakų tikrai neturėtume ieškoti patriotizme, nes tai būtų esminis susikaldinimas. O tai vis dėlto pastebima – be reikalo nuogastaujama, kad tėvynės meilė gali sukelti daug baisumų, pasaulio sukrėtimų, naujų beprasmiškų žmonių žudynių. Nurodomas Balkanų pavyzdys akivaizdžiai yra klaidinantis, nes Jugoslavijos byrėjimas – tai tik tautų išsilaisvinimas iš komunistinės diktatūros bei imperinių užmačių griovimas. Didžioji blogybė yra ne patriotizmas, ne tautų noras mylėti savo šalį ir jos gerovei darbuotis, bet didesnių tautų nenykstantis įgeidis valdyti ir spausiti mažesnius, jei reikia, apsidangčius visokiomis išgalvotomis idėjom ar „valio“ šaukiant diktatoriams, pasivadinusiems genijais, pašauktaisiais antžmogiais ar kuo kitu, kas tik to laiko dvasiai tikti. Todėl kokių skaityti apie lietuvių sovietologijos pervertimą filosofą, skleidžiantį pikta pašaipa patriotus vadinant idiotais. Įdomu, kaip jis paaikšintų Antrojo pasaulinio karo metu Stalino kvietimą į Tėvynės karą, kad žūtibūt atstūmus kraštą įsiveržusius vokiečius. Mat fronte neužteko revoliucinių šūkių – reikėjo šauktis to užmiršto ir nuolat niekinto patriotizmo. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

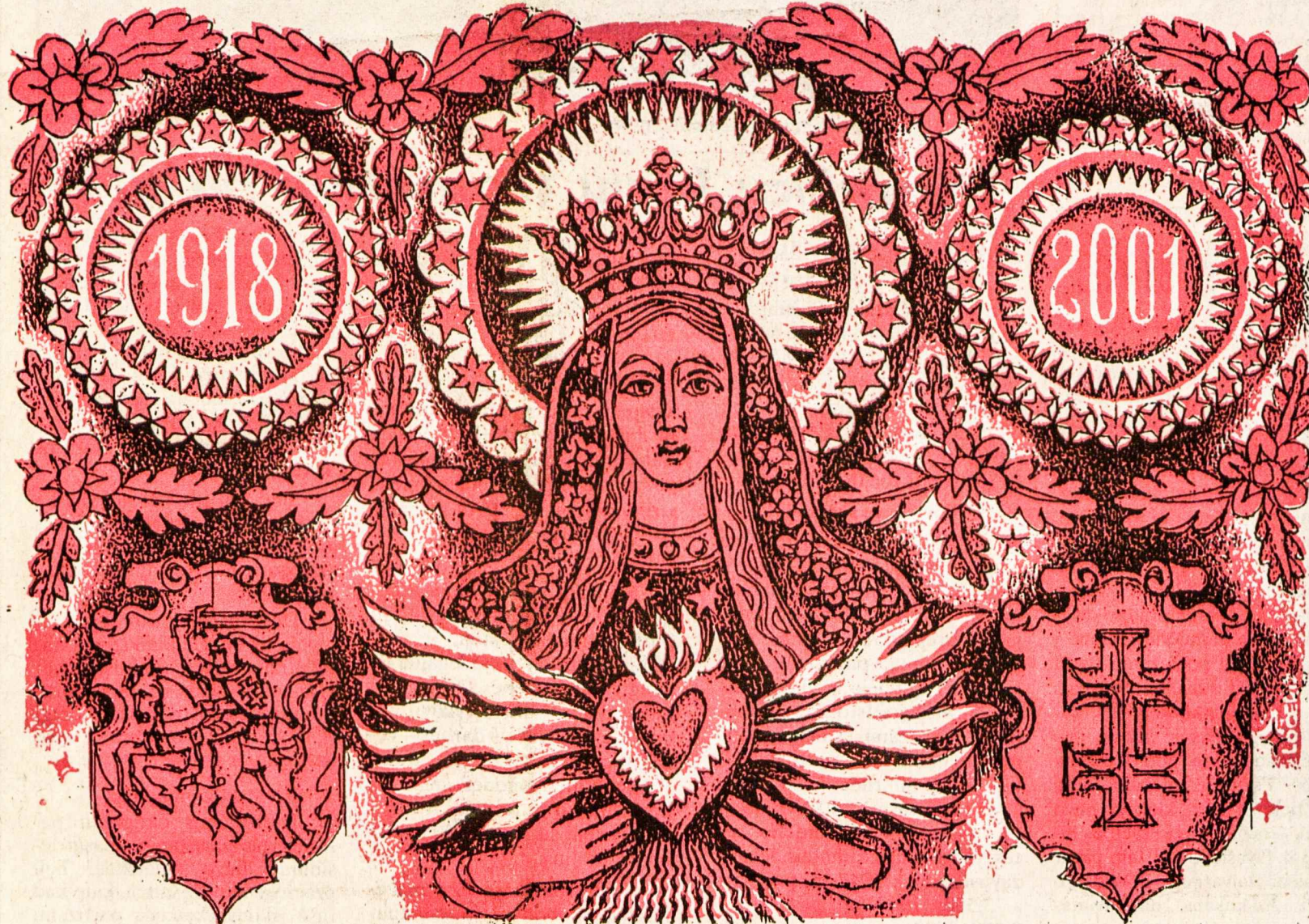
Parlamentas pradėjo darbą

Naujai išrinktas 37-tasis savo darbą kanadienės atstovės Adrienne Clarkson kalba, kurioje buvo išdėstyti valdančiųjų liberalų planai atečiai. A. Clarkson atvyko į parlamentą ne tradicinėje karietėje, bet limuzinu, nes šiautė sniego pūga. Jos 49 minučių kalboje buvo pakartoti liberalų praeito rudens rinkiminių pažadai, plačiau sustojant prie vaikų neturto ir indėnų/esiškų (First Nations) problemų šalinimo. Buvo minėta CBC (Canadian Broadcasting Company) biudžeto padidinimas, suaugusiųjų raštingumo lygio pakėlimas, naujų valstybinių parkų steigimas; pastangos pakelti Kanados lygi tyrinėjimų ir tobulinimų srityje iš dabartinės 15-tos vietos į pirmiausių penkių valstybių tarp pasaulio iki 2010 metų; pastangos prijungti ko daugiau kanadiečių į interneto tinklą (nors jau dabar Kanada gyventojų procentu tinkle pirmąja pasaulyje).

Valstybinis biudžetas nebu-

vo prisimintas jos kalboje, bet vėliau finansų ministeris pakartotinai pabrėžė, kad priešrinkiminis „mini“ biudžetas galioja, mokesčiai bus sumažinti \$100 milijonų per sekančius penkerius metus (pradedant 2000 m. sausio 1 d.) ir JAV ekonominio augimo sulėtėjimas neturės daug įtakos Kanados ekonominei plėtrai. Dabartinė statistika rodo, kad 1.3 milijono kanadiečių vaikų gyvena skurdžiose sąlygose. Ankstesnėje 1989 metų parlamento sesijoje liberalai buvo pažadėję panaikinti vaikų neturtą iki 2000-ųjų metų, tačiau jiems nepavyko. Dabar žadama atkreipti daugiau dėmesio šiam klausimui ir iki rugsėjo mėnesio paruošti konkretų planą. Apklaiciuojama, kad reikės \$12.7 milijonų tam pasiekti. Indėnai Kanadoje iki šiol buvo palikti „trečiojo pasaulio“ (neišsivysčiusių tautų) lygyje. Net Jungtinių Tautų organizacija atkreipė į tai dėmesį savo vertinime. Ši syki buvo plačiau išsipareigojta

(Nukelta į 8 tą psl.)

Lietuvos laisvės troškimas glūdi giliai jos širdyje, nesunaikinamas jokios vergijos
Iliustracija – dailininko LAIMUČIO LOČERIO

Vasario 16-oji per paskutinį šimtmetį

VIDMANTAS VALIUŠAITIS

Vasario 16-oji visuomet primena mums didelį ir brangų turą: per kartų kartas išpuoselėtą siekį – laisvą, nepriklausomą Tėvynę, kurią laisvų žmonių ir jų sąmoningai branginamą. Kažkas yra taikliai pastebėjęs, kad Vasario 16-oji – tai mūsų valstybės Velykos, kurios sutinkamos kaip ženklas keltis naujesniam gyvenimui – geresniam, tauresniam.

Šis ženklas lydydė ir lydi mūsų tautą, galima sakyti, per visą XX-ąjį amžių, keldamas pasididžiavimą ir brandindamas valstybinį susipratimą iškilomis laisvės ir nepriklausomos gyvenimo valandomis, grūdindamas pasiryžimus bei žadindamas naujas viltis svetimųjų priespaudos metais. Jo reikšmė ypač išryškėjo okupacijų nelemtyje. Kai prievarta mums buvo priemesta svetimta tvarka ir gyvenimo būdas, ši diena žadino mūsų tautinę savigarbą. Vasario 16-osios dėka tebesijautėme esą kitokie, tebesišiojome savyje tikėjimą vėl turėti savo šalį laisvą.

Vasario 16-oji įrašyta Lietuvos istorijoje ne vien 1918 metais, kai Lietuvos taryba paskelbė atkuriant nepriklausomą, demokratine, etnografinių žemių Lietuvos valstybę su sostine Vilniumi; tai yra – valstybė, kuri išties šimtmečius buvo svarbi, stipri ir reikšminga Europos, ypač Vidurio Europos, istorijoje.

Vasario 16-osios simbolis ir prasmė raudona gija žymi ypač laisvę ir nepriklausomybę praradusios Lietuvos istoriją. Štai 1949-ieji – Lietuva okupuota, bet nenugalėta. Slaptame ginkluotos rezistencijos vadų suvažiavime, Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio taryba Vasario 16-ąją skelbia istorinę deklaraciją. Tame suvažiavime išrenkama teisėta, nepasiduodančios, kovojančios, savo konstitucinę teisę naudojančios ir ją ginančios Lietuvos vadovybė. Deklaracijoje skelbiama, kad Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio taryba „okupacijos metu yra aukščiausias tautos politinis organas, vado-

vaujas politinei ir karinei tautos išsilaisvinimo kovai“. Vyriausiuoju kariuomenės vadu išrenkamas Jonas Žemaitis-Vytautas, su igaliojimais – Lietuvą išvadavus iš okupantų – laikinai eiti Lietuvos prezidento pareigas.

Šis dokumentas ženklina ir Lietuvos valstybės atkūrimo gaires, pabrėžia teisėtą konstitucinį testinumą ir teisėtumą tos Lietuvos, kuri būtina atgims, ir kuriomis ekonominėmis, socialinėmis kryptimis turės atgimti, kai okupantas bus išvarytas. Deklaracijoje tarp kita ko pažymima: „L(ietuvos) L(aisvės) K(ovos) S(ąjūdžio) Taryba, prisidėdama prie kitų tautos pastangų sukurti pasaulyje teisingumui ir laisvę pagrįstą pastovią taiką, besiremiančią pilnutiniu įgyvendinimu tikrosios demokratijos principų, išplaukia iš krikščioniškosios moralės supratimo ir paskelbtų Atlanto Chartijoje, Keturiuose Laisvėse, 12-oje Prezidento Trumano Punktų, Žmogaus teisių Deklaracijoje ir kitose teisingumo ir laisvės Deklaracijose, prašo visą demokratinių pasaulių pagalbą savo tikslams įgyvendinti“.

Šiandien galime stebėtis ir didžiulius šį dokumentą pasirašiusių partizanų vadų valstybiniu subrendimu, politine išmintimi ir toliareigiškumu, kilnių pareigojimų aukštesnės žmogiskosios vertybės, laisvės ir demokratijos idealams, ištikimybės savo žemei ir žmogui. Būdami, atrodytų, beviltiškoje padėtyje, kovodami su žiauriu ir nepalyginamai stipresniu priešu, metų metus gyvendami išdavystės ir mirties akivaizdoje, rengdami, kaip artimiausią bendražygį žūsta nelygioje kovoje, o jų šeimos tremiamos į Sibirą, jie liudijo tautos valią, pasiryžimą aukotis ir nepalaužiamą tikėjimą Lietuvos ateitimi.

Beveik neįmanoma aiškinti, kad žmonės pritarė okupantų pastatytai komunistų partijai, jei tokios nedėkingomis gamtos ir politikos sąlygomis ataklus pasipriešinimas okupantui užtruko dešimtmetį. Bet didesnis gyventojų paramos partizanai

nebūtų išsilaikę taip ilgai, o žmonės nebūtų jų rėmę, jei laisvės kovotojai nebūtų atstovavę tam, kas lietuviams buvo labai brangu.

Niekas negalėjo įsakyti Lietuvos kaimui dainuoti apie partizanus, jų žygius. Bet Lietuva dainavo. Nedainavo apie stribus, dainavo apie partizanus – kovojančius ir žūstančius. Tai buvo mandatas, kurį, savo krauju aplaistytą ir pateisintą, pasirašė tada vienintelė teisėta Lietuvos vadovybė – Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio taryba 1949 m. vasario 16 d.

Lygiai po keturiasdešimt metų – 1989 vasario 16 d. gimė dar viena nepriklausomos valstybės atkūrimo gaires ženklinanti deklaracija. Tebeviešpataujant Lietuvoje sovietams ir komunistų partijai, Sąjūdžio seimas, susirinkęs iškilmingo posėdžio Kauno muzikinio teatro rūmuose, pirmą kartą atvirai paskelbė, kad jo tikslas – Lietuvos nepriklausomybė. Sąjūdžio seimo pirmininko Vytauto Landsbergio ir vicepirmininko Romualdo Ozolo Lietuvos Sąjūdžio vardu pasirašyta deklaracija be kita ko skelbė: „Lietuvių tauta niekada nesusitaikė su valstybės suvereniteto praradimu, įvairiais būdais priešinosi hitleriniam bei stalininiam genocidui ir lig šiol priešinasi didžiavalstybinio kolonializmo apraiškoms. Lietuvos persitvarkymo Sąjūdis reiškia tautos ryžtą taikiai būdu atkurti savo teises, gyventi nepriklausomai nuo bet kurio diktato. (...) Sąjūdis žengia keliu į teisinį, politinį, ekonominį ir kultūrinį Lietuvos savarankiškumą, neapsiribodamas daliniais pasiekimais“.

Tai irgi Vasario 16-osios žodžio aidas, mūsų istorinės sąmonės tąsa, nepaliaujamos lietuvių tautos kovos už savo laisvę ir valstybės nepriklausomybę dalis.

Pagaliau – ir Kovo 11-osios aktas skelbia, kad Lietuvos valstybės pamatas yra 1918 m. Vasario 16-osios nutarimas: tai ta pati Lietuva, kuri buvo ir kuri vėl kyla iš savo pačios pelenų ir kancios. Štai kas mums yra Va-

sario 16-oji ir jos tęsinys – Kovo 11-oji.

Valstybė yra kaip žmogus: kai jis gimsta, svarbiausias jo tikslas – išsilaikyti ir išgyventi; kai išsilaiko – augti, stiprėti, išsivystyti ir tapti sąmoningu, brandžiu, atsakingu, pilnaverčiu žmogumi.

Du sykius šiame šimtetyje kėlėsi Lietuva iš pelenų (trečiasis bandymas buvo 1941 m. birželį), apginti ką tik paskelbtą nepriklausomybę buvo aukščiausias jos žmonių tikslas ir idealas. Viskas – žodžiai, darbai, ištekliai, pagaliau sveikata ir net žmonių gyvybės – buvo tam idealui atiduota.

Tačiau pats valstybės buvimas nėra idealas – tai greičiau istorinis faktas. Idealas yra turinys, vykdomas valstybės buvimas. Lietuvos valstybė šiandien jau išaugusi iš naujagimio vystyklų, tad tenka galvoti ne vien apie jos formą, bet ir apie šios formos turinį.

50 bolševikinės prievartos metų Lietuvoje reikė ne tik valstybinės laisvės netekimą, bet ir pasikeitimą daugelio vertybių, kuriomis gyveno lietuvių tauta, vakarietiškosios istorijos ir kultūros suformuotas žmogus. Demokratinė sąmonė, pilietinė iniciatyva, pakantus dvasia, atsakomybės ir pareigos jausmas mūsų visuomenėje tebėra svarbi sėkiamybė, kadangi ilgai būdami svetimos valstybės dalimi, neturėjome galimybių išmokti nei būti savarankiški, nei už šią svetimą valstybę atsakingi. Ir vis dėlto, pakartotinai šiame šimtetyje atkūrę savo valstybę, jungdamiesi į demokratinių Europos valstybių šeimą, atlikime mums laiko pavestą uždavinį.

Mūsų istorija nužymėta kraujo aukomis ir nuolatiniu pasiaukojimu, nepabaigiamomis pastangomis išlikti. Tuos bandymus išlaikėme. Tai darė mūsų seneliai ir tėvai, o paskui – ir mūsų kartos žmonės. Šviesus jų atminimas testiprina mūsų dvasią ir pasiryžimus, kuriant šiuolaikišką, pažangią, laisvą ir solidarią Lietuvą.

Vasario 16-tos pūgos

Vasario šešioliktos pūgos mums uždegė širdį neramių. Nors vėtros įsiutusios stūgaus – apginsime mylimą žemę.

V. Kudirkos varpų pažadintą, J. Basanavičiaus širdy išnešiotą. Apginsim Tėvynę neraginti – gyvenimų daug paaukota.

Iš priespaudos pančių išbridusią kruviną naktį, neramią. Laisvės žiedu pražydus – pradžiuginai širdis ir žemę.

Mes laisvę mokėsime saugot – ją atnešė kruvinos viltys. Ir nešime priesaiką brangią – už Lietuvą verta numirti.

V. Vosylienė,
Lietuvos Kaimo rašytojų sąjungos narė

Savaitė Lietuvoje

Prezidentas Šveicarijoje

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus sausio 26-27 d.d. dalyvavo 31-jame metiniame Pasauliniame ekonomikos forume, kuris įvyko Šveicarijos kurtorėje Davose. Jame tradiciškai dalyvauja įvairių valstybių ir vyriausybės vadovai, įtakingiausi pasaulio verslininkai ir politikai, Nobelio premijos laureatai, mokslininkai ir žiniasklaidos priemonių atstovai, rašo BNS/LGTIC. Jame svarstomi politikos, saugumo, ekonominės plėtros, aplinkosaugos, informatikos, sveikatos apsaugos ir kultūros klausimai.

V. Adamkus forume pasakė trumpą kalbą, vėliau kartu su Latvijos ir Estijos prezidentais surengė spaudos konferenciją. Jis susitiko su Japonijos užsienio prekybos organizacijos (JETRO) pirmininku, Kroatijos prezidentu ir kitais vyriausybės bei organizacijų vadovais.

Susitikimas su PPO

Lietuvos seimo pirmininkas Artūras Paulauskas sausio 29 d. susitiko su Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) generalinio direktoriaus pavaduotoju Paul-Henri Ravier, praneša BNS/LGTIC. Susitikime dalyvavo PPO delegacijos nariai, seimo komiteto pirmininkai bei užsienio reikalų ministerijos atstovai.

A. Paulauskas ir P.H. Ravier kalbėjo seime vykusiame seminare apie Lietuvos stojimą į PPO. Lietuva po 6-rius metus trukusių derybų praėjusių metų gruodį buvo priimta į PPO. Ji taps oficialia nare seimui patvirtinus visus su naryste susijusius dokumentus. Gruodžio mėn. buvo pasirašytas Lietuvos derybų su PPO baigimo protokolas, kuriuo Lietuva įsipareigojo iki š.m. gegužės patvirtinti visas 28 PPO sutartis ir kitus dokumentus. Šiai organizacijai priklauso 140 valstybių, kurios vykdo 90% pasaulio prekybos.

Neeilinė sesija

Lietuvos seimas šaukiamas į neeilinę sesiją, kuri vyks vasario 20 – kovo 3 d.d., skelbia BNS/LGTIC. Joje bus svarstomi įstatymai, susiję su Lietuvos pasirodymu stoti į Europos sąjungą. Taip pat ketinama svarstyti (Nukelta į 2-ą psl.)

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Publications Mail – PAP Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, C. Senkevičius, G. Gaiztūnė. Metinė prenumerata – \$45, rėmėjo – \$55, garbės – \$65. Oro paštų į užjūrus – \$145, paprastu paštu – \$50. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$45.00, patron \$55.00, sponsor \$65.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

Šventojo Tėvo nuncijus Lietuvai arkivyskupas E. J. Ender lankėsi Marijampolėje ir Mišias aukko kartu su vysk. J. Žemaičiu, MIC. Garbingasis svečias pasidžiaugė galimybe dalyvauti tradicinėje Šventosios Šeimos šventėje, kuri kasmet rengiama metu pabaigoje Šventosios Šeimos seserų kongregacijos. Arkivyskupas pamokslė priminė, kad Šventoji Šeima yra pavyzdys visoms šeimoms, pabrėžė, kad Dievas nori ateiti į mūsų gyvenimą, padėkoti seserims už pakvietimą ir už jų tarnybą Šventojo Sosto nunciatūroje Vilniuje.

"Šeima – meilės saugotoja" – tokiu pavadinimu Šiaulių vyskupija surengė paskutinį 2000 jubiliejinių metų renginį, sutraukusį į didžiausią to miesto "Saulės" kino salę apie 600 šeimų iš visų vyskupijos dekanatų. Vyriausias šventės rengėjas vysk. E. Bartulis pasidžiaugė, kad į tą nepaprastą šventę suvažiuojo visa vyskupija. Dalyvavo ir apie šeimos svarbą kalbėjo Lietuvos šeimos centro, Lietuvos vyskupų konferencijos, Švietimo ir mokslo ministerijos atstovai, seimo narė D. Kutraitė, miesto merė V. Stasiūnaitė. Dainavo operos solistė Judita Leitaitė, vaikų bei jaunimo chorai, meninėje programoje pasirodė ir kiti to miesto muzikiniai vienetai.

Marijampolės Šv. Vincento parapijoje praeitiems metams baigiantis atidaryti priei vėnuoliu-ka metų pradėti kiti senelių namai, kuriuose šiuo metu gyvena aštuoni seneliai ir netrukus žadama priimti dar trylika. Senelių išlaikymu rūpinasi savivaldybė, remia ir privatus asmenys, kurių tarpe minėtinas ūkininkas V. Žar-nauskas, tuos senelių namus nuo-lat aprūpinantis mėsa. Atidarymo iškilmėje dalyvavo seimo nariai A. Rimas ir J. Olekas, Marijampolės apskrities viršininkas J. Ščė-ponis, miesto meras V. Brazys ir kt.

Vilniaus arkivyskupas Aud-rys J. Bačkis, naujasis Lietuvos kardinolas, atsakė į "Mažosios studijos" klausimus, liečiančius Jubiliejinių metų įvertinimą, pa-ruoštas Rūtos Tumėnaitės. Po-kalbyje arkivyskupas pasidžiaugė, kas buvo padaryta ir išskėlė pačius svarbiuosius įvykius. Daugelis pa-

• Malda nekeičia Dievo, bet keičia tą, kuris meldžiasi.
(Soeren Kierkegaard)

rapijų surengė bendras Atgailos pamaldas, kurios baigtos Lietuvos vyskupų atsiprašymu už savo vaikų, tikinčiųjų kaltes. Kad Kristus yra gyvas, pademonstruota Eu-charistiniu kongresu ir įspūdinga giesmių švente Vilniaus Kalnų parke. Pabrėžtos Jaunimo dienos, sutraukusios nemažai jaunimo. Ne vienas jaunuolis arkivyskupui prisipažinęs, kad jam labiausiai patikusios Susitaikinimo pamal-dos. Jaunimo šventę pratęsė dvie-ju tikstančių jaunuolių kelionė į Romą kartu su popiežiumi švesti krikščionybės sukaktį. Svarbios buvo ir maldininkų kelionės, ku-rių organizavimas ir sėkmė pri-klausė daugiausia nuo klebonų. Aušros Vartuose niekada nesą buvę tiek žmonių, kiek jų buvo pernai. Gražiai praėjo šventės Ši-luvoje ir Pivašiuose, taip pat ir Žemaičių Kalvarijoje. Prezidento Valdo Adamkaus dalyvavimas Romoje buvo tartum visos tautos dalyvavimas. Kankinių pagerbi-mas Romos Kolizijoje atkreipė viso pasaulio katalikų dėmesį, ypač į išsklaidę beatifikacijos bylas trims mūsų vyskupams – M. Rei-niui, T. Matulionui ir V. Borise-vičiui bei "Sibiro maldaknygės" autorei Adelei Dirsytei.

Pirmasis veikiantis religinis muziejus Lietuvoje atidarytas 2000 m. gruodžio 26, pirmojo krikščionybės kankinio Šv. Stepo-no diena, istorinėje senojoje Birš-tono klebonijoje, kurioje glaudėsi pokario metais sovietų persekio-tas arkivyskupas T. Matulionis ir kur slaptai buvo įšventintas į vys-kupus kan. V. Sladkevičius. Ati-darymo iškilmės pradėtos Biršto-no Šv. Antano Paduviečio švento-vėje Mišiomis, kurias koncelebra-vo apaštališkasis nuncijus Lietu-vai Ervin J. Ender, Kaišiadorių vysk. J. Matulaitis, vysk. J. Boru-ta, SJ, vysk. R. Norvila ir kunigai. Per Mišias giedojo Kauno valsty-binis choras, vad. P. Bingelio. Pa-mokslą pasakė vysk. J. Boruta, SJ, apžvelgęs kankinio arkivyskupo T. Matulionio gyvenimą. Po Mi-šių prie klebonijos susirinkusius gausius svečius pasveikino Biršto-no muziejaus direktorius V. Pus-kunigis. Kalbėjo miesto meras A. Zenkevičius, poetas J. Marcinke-vičius. Sveikinimą atsiuntė prez. V. Adamkus. Muziejuje sutelkti religinio meno kūriniai iš Lietu-vos dailės fondų. Numatoma mu-ziejuje rengti paskaitas bei ugdo-muosius užsiėmimus, ypač jau-nimui.

MIELAM AITVARIEČIUI

A+A

STEPUI RAMANAUSKUI

iškeliavus amžinybėn,

giliai užjaučiame jo žmoną BIRUTĘ, sūnus – TOMĄ, RIMĄ ir ALBERTĄ bei visus artimuosius –

Toronto teatras "Aitvaras"

A+A

ROMUI SIMANAVIČIUI

iškeliavus amžinybėn, jo žmoną HILDA, sūnų RAIMUNDĄ, dukras IRENĄ ir DIANĄ su šeimomis bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Stamford, CT

Milda Lietuvinkienė,
dukra ir sūnus su šeimomis

Neries upės vingis žvelgiant iš Gedimino pilies

Nuotr. R. Puterio

Heroiškų kovų tragiškoji baigtis

KAZYS BLAŽEVIČIUS

1953.X.25 LSSR VRM IV valdybos viršininkas Rainių bu-delis P. Raslanas pranešė Mask-vai, kad nuo 1944.VII.1 iki 1953.X.25 Lietuvoje likviduota 38,100 "nacionalistų", iš kurių 20 tūkst. nužudyta. Per tą laiką areštuota 59,400 "liaudies prie-šų", išstremti 106,037 žmonės.

Partizanų skaičiai

Apskaičiuota, kad per visą partizaninio sąjūdžio laikotarpį (1944-1953) partizanų gretose buvo apie 50,000 laisvės gynė-jų. Žiaurėjant represijoms, nai-kinant kaimą, partizanų atra-mos bazė silpnėjo ir jų skaičius nuolat mažėjo. Istorikų duome-nimis, partizanų skaičius kiti-mo dinamika buvo maždaug to-kia: 1944 m. rudenį – 12,000; 1945 m. pavasarį – 30,000; 1946 m. vasarą – 4,500 (didelės ne-tektytys žuvusiais, suimtais, legali-zavusiais); 1947 m. pavasarį – 3,500; 1948 m. pavasarį – 2,300; 1949 m. pavasarį – 1,800; 1950 m. rudenį – 1,200; 1951 m. pavasarį – 900; 1952 m. pavasarį – 550 ir 1953 m. pavasarį – 250.

Pagal apytikrius apskaičiavimus 1944-1953 žuvo apie 25 tūkst. partizanų. Nežymi dalis žuvusiųjų buvo tarnautojai, visi kiti laisvės kovotojai – paprasti kaimo artojai ir jų sūnūs – moksleiviai, studentai. Šią siau-bingą genetinę netektį šiandien jaučia ne tik klaikioje kryžkelėje atsідūręs kaimas, bet ir visa Lie-tuva, ypač silpnastaburė inteli-gentija.

Pagal MVD-MGB duome-nis 1944-1953 m. nukauta parti-zanų: 1944 m. – 2436; 1945 – 9777; 1946 – 2143; 1947 – 1540; 1948 – 1135; 1949 – 1192; 1950 – 635; 1951 – 530; 1952 – 457; 1953 – 196. Iš viso nukauta 20,101 partizanai.

Okupantų duomenimis per daug tikėti negalima. Patikimes-

nis žuvusiųjų partizanų skaičius bus nustatytas, kai bus sudaryti visų žuvusiųjų vardiniai sąrašai. Jei tokie kada nors bus suda-ryti...

Stribai

Okupantams kovoti su par-tizanais padėjo tautos atplaišos stribai. LKP(b)CK 1944.VII.24 nutarimu pradėti organizuoti stribų būriai. Gruodžio mėn. stribų būriai po 30-40 asmenų jau buvo sudaryti visuose vals-čiuose.

Kadangi stribai buvo atlei-džiami nuo kariuomenės, į jų būrius pradžioje stojo ir dori vaikinai, kurie norėjo legaliai iš-vesti kariuomenės. Netrukus, kai stribams įsakyta vykdyti pa-čius niekšiškausius darbus – ve-džioti po kaimus čekistus, trem-ti ir suimnėti žmones, šnipinėti partizanus ir jų rėmėjus ir t.t., – dori stribai su ginklais išėjo pas miško brolius.

Stribų būriuose liko maža-raščiai, alkoholiai, vagys – tau-tos atplaišos. Smogikų vadas mjr. A. Sokolovas teigė, kad iš 18 jo žinioje buvusių stribų ma-žiausiai 12 buvo vagys. Šiandien mūsų tauta neturi niekingesnio žodžio, kaip "stribas".

1946 m. maždaug kas tre-čias stribas buvo nelietuvis. 1948 m. buvo 7,000 stribų iš jų 1249 atsiųsti iš "plačiosios tėvy-nės". 1953 m. stribų lietuvių bu-vo 2791, vietinių rusų – 594, ru-sų kolonistų – 624, kitų tautybių – 267. 1954 m. dar buvo likę 320 stribų. Jų būriai išformuoti 1955.I.1. Ant stribų sąžinės guli daugybė žiauriausių nusikalti-mų, jų tarpe Lietuvos laisvės ar-mijos įsteigėjo Kazio Veverksio nužudymas. Stribai iki šiol šle-pia daugelio partizanų užkasi-mo vietas.

Bandymas sudidvyrinti

A. Sniečkus stribams buvo suteikęs "didžiojo tėvynės karo

dalyvio" statusą ir iš to išplau-kiančias privilegijas. J. Žiugždos tipo istorikai bandė įrodinėti, jog stribai "sutriuškinę" Lietu-vos laisvės kovotojus. Kai ši pa-sakėlė subliuško, buvo prisimin-ta "klasių kovos" teorija. Pagal ją pokario metais Lietuvoje vy-ko "pilietinis karas", kuriame stribai atstovavo darbininkams ir varguoliams.

Šioji "teorija" patyrė visišką fiasko. Dokumentai ir žmonių atmintis liudija, kad stribai buvo okupantų tarnai, tautos atplai-šos, sadistai.

Deja, nepriklausomoje Lie-tuvoje už begalę klaidusių nu-sikaltimų stribai praktiškai ne-teisiami. Negana to, buvęs pre-zidentas A. Brazauskas netgi siūlė padėti lygybės ženklą tarp partizanų ir stribų!

Partizanų garbė

Didžiulėmis okupantų pa-stangomis partizaninis pasiprie-šinimas buvo palaužtas. Toli praeityje liko tie laikai, kaip kad rašė iškilus Džūkijos partizanų vadas Lionginas Baliukevičius – Dzūkas: "Kur nueitume šian-dien po kaimą, ten visur girdė-tume jaunimą partizanų dainas dainuojant, ir ne tik jaunimą, be ir mažus vaikus – piemenukus. Tose dainose vėl atgyja seniai žuvę partizanai ir jų darbai, vėl prieš akis stojasi sunki lietuvių tautos dalia".

Suprasdamas, kad galinga smurto ir mirties mašina atliko savo makabrišką darbą, jausda-mas neišvengiamos nebūties al-savimą, poetas partizanas Bro-nius Krivickas eilėraštyje "Pra-laimėjimas" rašė:

Jau nėra laimėjimo vilties.
Tikrai geismas kautis lig mirties.
Saulė leidžias. Pluoštai jos
liepsnos
Plazda dar ant žemės kruvinos.
Bet kai šaltos žvaigždės sužėrės,
Jau mūs rankose ginklai tylės.

Knyga "Lietuvos partizanai 1944-1953" (autorii kolektyvas, k., 1996) baigiama skaudžiai prasmingais žodžiais: "Ir gulėjo jie ant gatvės grindinio miest-elių aikštėse, ir tik šaltos žvaigždės virš jų apšarmojuusių galvų iš deimantų pynė vaini-kus. Ir niekas tada negalvojo, kad jų žūtis taps ryškiausiu dei-mantu tautos gyvasties vainike".

VAIDOTAS ZUKAS – Lietuvos ra-dijo ir televizijos komisijos direk-torius, gerinantis ypač visuomeni-nės televizijos laidas
Nuotr. A. Juškevičiaus

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Prima pacientus pagal
susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima
pacientus ir vakarais

A+A

STASIUI KAČINSKUI

mirus,

nuoširdžiai užjaučiame jo seserį, "Talkos" kooperatyvo tarnautoją EMILIJĄ KYBARTIENĘ ir visus gimines –

"Talkos" kooperatyvo valdyba ir tarnautojai

A+A

VACIUI VAITKUI

mirus,

nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną MARYTĘ, dukteris – RŪTĄ ir AUŠRĄ su šeimomis –

Elena Raudienė

A+A

dr. JUOZUI ir BRONEI
PILIPAVIČIAMS

mirus, reiškiamė užuojautą liūdinčioms sūnui ROMUI, dukterims – LINAI ir RITAI su šeimomis –

Elena, Kęstutis, Algis Raudžiai

A+A

ANTANINAI MIKŠIENEI

mirus, jos broliui BRONIUI, seserims – TEREZINAI ir ALBINAI, giminėms ir artimiesiems reiškiamė nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime –

Hamiltono lietuvių pensininkų klubas "Ąžuolas"

A+A

ROMUI SIMANAVIČIUI

mirus, jo žmoną HILDĄ, dukras – IRENĄ ir DIANĄ, sūnų RAIMUNDĄ, vaikčius – VYTĄ ir JULIJĄ, žentą ROBERTĄ, gimines Karaliaučiaus krašte bei Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Paulius ir Anelė Adomaičiai
Povilas, Mindaugas ir Sandra Adomaičiai
Sigūnas ir Angelė Ąžuolai
Jonas Geležius
Laima Mačionienė
Vanda Ručienė
Vytautas Vaidotas
Vladas ir Irena Vainiai
Gintarėlė Mačionytė

PADĖKA

A+A

PRANAS LACKUS

iškeliavo amžinybėn 2000 m. lapkričio 10 d.

Nuoširdžiai dėkojame prel. Jonui Staškevičiui už dvasinį patarnavimą, už maldas laidotuvių koplyčioje, už paaugotus Mišias Lietuvos kankinių šventovėje. Ačiū Lili-jai Turūtaitėi už gražų giedojimą ir muziką.

Dėkojame visiems, kurie atėjo pasimelsti, atsi-sveikinant, užprašė Mišias už jo sielą ir dalyvavo laidotu-vėse. Ačiū A. ir V. Karauskams už lankymą "The O'Neill Centre" ir ligoninėje. Ačiū už gražias geles, Rūtai Snow-den už nuoširdžiai suteiktą pagalbą.

Su liūdesiu – žmona Albina, podukra Žibutė,
brolis Vladas su šeima

PADĖKA

A+A

MARIJA F. YOKUBYNIENĖ

ramiai mirė 2000 m. lapkričio 6 d., White Eagle slaugos namuose, sulaukusi 95 metų. Palaidota lapkričio 10 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Esame dėkingi Prisikėlimo parapijos klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, kun. Eug. Jurgučiiui, OFM, ir Anapilio parapijos klebonui prel. Jonui Staškevičiui už maldas prie karsto, aukotas Mišias ir paly-dėjimą į amžino poilsio vietą. Nuoširdžiai dėkojame A. Ramanauskienėi, KLKM dr-jos Anapilio skyriaus vardu ir L. Balsienėi, buvusios šalpos draugijos "Daina" vardu tarusioms atsisveikinimo žodžius "Turner & Porter" koplyčioje.

Dėkojame visiems už pareikštas užuojautas asme-niškai, raštu ir spaudoje, už užprašytas Mišias, gražias gė-les, aukas "Tėviškės žiburiams", Slaugos namams ir ki-toms labdaros organizacijoms. Taip pat dėkojame B. Matu-laitienei ir M. Povilaitienei už aukų rinkimą. Ypatingą pa-dėką skiriame giminėms už pagalbą liūdesio valandoje, karsto nešėjams ir L. Turūtaitėi už jautrų giedojimą Mišiose. Ilsėkis ramybėje brangi Mamytė.

Liūdintys – dukra Genovaitė su šeima ir
sūnus Benediktas su šeima

Taip atrodo Vilnius žvelgiant iš Gedimino pilies

Nuotr. R. Puterio

Šūviai, kurie girdėjosi visame pasaulyje

DR. PAUL GOBLE,
Laisvosios Europos radijo
direktorius

Sausio 13-oji pažymi dešimtąsias įvykio, kuris pakeitė pasaulį, metines. Sausio 13-ąją sovietų armija šaudė į minią, apsupusią Vilniaus televizijos bokštą. Tačiau ši armija padarė daug daugiau nei nužudė 14 lietuvių demonstrantų – ji sunaikino tris prielaidas, kuriomis daug kas Maskvoje ir Vakaruose rėmėsi, matydami pasaulį, besiformuojantį po šaltojo karo.

Pirmiausia, šis šaudymas ir lietuvių reakcija į jį pasiūlė tai, ką daugelis manė esant negalimam: kad Lietuva ir dvi jos kaimynės Estija ir Latvija iš tiesų sugebės išsivaduoti iš Sovietų Sąjungos okupacijos ir greitai atkurs savo nepriklausomybę.

Antra, šūviai Vilniuje parodė tai, ką daugelis manė, kad neįvyks: 1989-ųjų Rytų Europos revoliucijos, kurios užbaigė sovietų dominavimą regione gali ir turi per Baltijos tiltą persimesti į vidinę sovietų imperiją, ją ardydamos ir veikdamos, kad 12 naujų valstybių atsirastų pasaulio žemėlapyje.

Ir trečia, šūviai parodė tai, ko daugelis pasaulio vadovų nenorėjo pripažinti: kad Sovietų Sąjungos prezidentas Michailas Gorbačiovas neketino gera valia derėtis su vis daugėjanciais visuomenės judėjimais ir kad jis siekė įvesti tvarką panaudodamas masinį jėgą.

Nė viena iš šių išvadų nebuvo tuoj pat suprasta Maskvoje ar Vakarų sostinėse, kurios buvo susikonservavusios prie Dykumos karinės operacijos prieš Irako invaziją į Kuveitą. Bet visos jos kartu reiškė, kad tai, kas atrodė neįmanoma, greitai tampa įprasta išmintimi ir kad tai, kas atrodė negalima, tampa tikrove.

Savaitę prieš šaudymus, 1991-ųjų sausio 6-ąją, Gorbačiovas pasiuntė sovietų saugumo pajėgas į Armėniją, Moldaviją, Vakarų Ukrainą ir tris Baltijos kraštus, teigdamas norįs vykdyti sovietinius karinės prie-

volės įstatymus, bet iš tikrųjų norėdamas pademonstruoti jėgą prieš nepriklausomybės ir antimaskvietiškus politinius judėjimus visose šešiose srityse.

Per sekančią savaitę įtampa tarp sovietų armijos ir vietos žmonių, kuriuos suvaldyti armija ir buvo pasiūta, nuolat augo ir niekur taip aštriai, kaip Lietuvoje. Tada, šeštadienio naktį, sausio 13-ąją, sovietų kariai šaudė į minią Lietuvos sostinėje. Ir šio krašto vadovas Vytautas Landsbergis buvo įsitikinęs, kad Gorbačiovas planavo nužudyti ar įkalinti jo visą vyriausybę.

Vėliau išsilaipinti sovietiniai dokumentai atskleidė, kad iš tikrųjų tokie ir buvo Maskvos ketinimai, bet sutriuškinimas, kurio Landsbergis bijojo, neįvyko. Viena sovietų karių grupė pasisklydo, nes nebuvo aprūpinti tinkamais žemėlapiais, ir niekada nepasiekė parlamento pastato, kur greitai rinkosi gynėjų minia. Dar daugiau, Vakarų žurnalistas ir diplomatų buvimas parlamento pastate garantavo, kad toks veiksmas būtų paskelbtas visam pasauliui.

Kita vertus, sovietų kariniai vadovai, atrodo, neišdrįso mesti iššūkio lietuvių parodytam ryžtui. Taip pat Vakarų vadovai reagavo pakankamai stipriai, kad įtikintų Gorbačiova: jei būtų sovietinė Tiananmeno aikštės versija Baltijos kraštuose, jiems būtų labai sunku bendrauti su Maskva, nepaisant esamų santykių.

Po to, kai sovietų kariškiai šaudė į minią, ji neišsisklaidė, kaip daugelis galėjo laukti. Priešingai, ji pradėjo giedoti senąją Lietuvos himną, ir tūkstančiai lietuvių nuskubėjo į Parlamento aikštę, duodamai suprasti Maskvai, kad ji turi būti pasiruošusi nužudyti žymiai daugiau nei 14 Lietuvos piliečių, jei norėtų sustabdyti šio krašto nepriklausomybės judėjimą.

Nepaisant to, kad Vakarų vadovai dirbo artimai su Gorbačiovu tarptautiniame sutarime prieš Irako Sadamą Husseina, dauguma jų buvo pasipiktinę tuo, ką sovietų vadovas padarė ar mažų mažiausiai su kuo buvo

susijęs. Kai JAV Valstybės sekretorius James Baker skrido į Artimuosius Rytus paskutiniam derybų posėdžiui prieš karą, jis kalbėjo už daugumą, kai iš savo lėktuvo tvirtai pasmerkė tai, ką Maskva padarė Vilniuje.

Dar daugiau, įvykiai Vilniuje parodė, kad nepaisant 50 metų sovietų okupacijos, Estija, Latvija ir Lietuva išliko Europos dalimi ir tuo būdu tapo tiltu, per kurį Rytų Europos revoliucijos persimetė į Sovietų Sąjungą.

Keletas sovietų pareigūnų tai suprato, įskaitant Aleksandrą Jakovlevą, reformistinį Gorbačiovo patarėją, ir tikėjosi leisti Baltijos valstybėms eiti savo keliu, panašiai kaip kitoms Rytų europiečiams. Gorbačiovas nenorėjo to leisti, bijodamas, kad ir kitos respublikos gali pasekti baltiečių keliu. Tačiau, stengdamasis sulaukyti Baltijos kraštus, kai šie davė suprasti, jog palieka Sąjungą, jis sudarė sąlygas Baltijos revoliucijoms persimesti į visą Sovietų Sąjungą.

Ir turbūt svarbiausia, kad Vilniaus žudynės tą naktį prieš dešimtmetį ir penkių latvių žūtis nuo sovietinių juodųjų berečių rankų Rygoje sunaikino daugelio sovietinių piliečių ir Vakarų valstybių vadovų tikėjimą Gorbačiovu ir vis daugiau abi grupės pradėjo abejoti, ar jam iš tiesų pasisekė liberalizuoti sovietinę valstybę.

Daugeliui abiejose pusėse po Vilniaus įvykių atrodė, kad Gorbačiovas daugiau remiasi jėgos demonstracija nei derybomis su savo politiniais oponentais, tačiau labiau nei jo pirmtakai nenori panaudoti tiek jėgos, kad juos visiškai sunaikintų.

Daugelis, kurie priėjo šią išvadą, suprato, kad Gorbačiovo dienos yra suskaičiuotos. Tie, kurie norėjo politinio sprendimo, panašiai kaip minios demonstrantų Maskvoje, atsigręžė į Borisą Jelciną, o ne rusišką respubliką vadovus. Tie, kurie norėjo daugiau jėgos, įskaitant vyresnius pareigūnus saugumo tarnybose, tapo nepasisekusio 1991-ųjų rugpjūčio pučo dalyviais.

2001-ųjų sausio pasaulis yra žymia dalimi nuteiktas anos nakties Vilniuje, iškeliančios konfrontaciją tarp išgąsdintos sovietų vyriausybės ir žmonių, kurių tikėjimas teisingumu reiskė, kad jie pasirodė pasiaukoti dėl laisvės.

Iš anglų kalbos vertė –
Darius Furmonavičius

OVER A CENTURY OF SERVICE

1874

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE

ir
MISSISSAUGOJE

SPAUDOS BALSAI

Lietuvos prezidento planai

Vilniaus rusų dienraštis "Echo Litvy" 2000 m. gruodžio 29 d. laidoje rašo: "Lietuvos prezidentas V. Adamkus įpusėjęs savo kadenciją neatmeta galimybės 2002 m. kandidatuoti antrą kartą prezidento rinkimuose. Trečiadienio vakarą per TV programą "Spaudos klubas" tiesiai neatsakė į klausimą apie ketinimą kelti savo kandidatūrą sekančiuose prezidento rinkimuose, tačiau pareiškė, jog nesigali 1998 m. priėmęs prezidento pareigybę ir kad turi planus ateičiai. Jis pripažino, kad realybė sužlugdė iliuzijas, tačiau tvirtina dabar jaučiąs "daug tvirtėjų" šioje pareigybėje.

Seimo pirmininkas A. Paulauskas ir min. pirmininkas R. Pakšas irgi laiko save galimais kandidatais 2002 metų prezidento rinkimuose. V. Adamkus pripažino, kad tokios pastangos abiejų liberalių partijų vadovų gali turėti įtakos dabartinės valdžios pastovumui ir pakartojo savo pažiūrą, esą jie turėtų laikytis visos savo ketverių metų kadencijos. "Aš manau, kad jie ir vienas, ir kitas yra politikai, siekiantys šio tikslo, turėtų pasirinkti kelią, kurį rinkėjai galėtų įvertinti, pripažinti jų sugebėjimus ir užsitarnauti jų pasitikėjimą" – sakė prezidentas.

Mokyklos Šalčininkų rajone

Toronto lenkų dienraštis "Gazeta" š.m. sausio 5-7 d. laidoje išspausdino savo korespondento pokalbį su Šalčininkų rajono meru J. Rybak'u. Jis tarp kitko pasakė: "Šalčininkų rajone yra apie 40,000 gyventojų. Daugiausia čia yra lenkų – beveik 80%, toliau seka lietuviai – 9,4%, rusai – 5,8%. gandai – 3,8% ir keletas kitų negausių tautybių. Tokie duomenys įgalina mane tvirtinti, kad Šalčininkų rajonas yra didžiausia lenkų gyvenančių už gimtojo krašto (? J.B.) ribų sritis. (...) Mūsų rajone yra 72 švietimo įstaigos. Yra aukštesnioji ūkio mokykla, 16 vidurinių mokyklų: 4 lenkiškos, 5 lietuviškos, 3 rusiškos ir 4 mišrios: taip pat yra 31 pradžios mokykla – 17 lenkiškų ir 14 lietuviškų. Veikia taip pat 15 ikimokyklinio amžiaus vaikų auklėjimo įstaigų, dvi muzikos ir viena meno mokykla. To nėra nei Lenkijoje, nei jokiame kitame Lietuvos rajone".

Tarpkario metais dabartinio Šalčininkų rajono teritorijoje buvo per 20 lietuviškų mokyklų. Nuo 1920 m. lenkų administracija ėmė šias mokyklas uždaryti ir neleido lietuvių vaikams mokytis jų gimtąja kalba. Pasakytinė lietuviška mokykla, išlikusi Dainavoje, buvo uždaryta 1938 m. (Pagal V. Martinkėno knygą "Vilniaus krašto lietuviškos mokyklos"). Lietuviškoms mokykloms buvo trukdoma veikti vokiečių ir sovietų okupa-

cijų metais. Ligi 1991 metų Poškonių mokykla buvo vienintelė devynmetė lietuviška mokykla Šalčininkų rajone. Nuo tų metų lietuviškos mokyklos pradėjo atgauti savo prarastas pozicijas.

Lenkas Vilnijos administracijoje

Toronto lenkų dienraštis "Gazeta" š.m. sausio 18 d. laidoje rašo: "Lietuvos vyriausybė trečiadienio posėdyje nusprendė, kad Vilniaus apskrities viršininko padėjėju taps Lietuvos lenkų rinkimų akcijos kandidatas Z. Balcewicz. (...) Pokalbyje su Lenkijos spaudos agentūra (PAP) Vilniaus apskrities viršininkas painformavo, kad Balcewicz visų pirma prižiūrės apskrityje žemės gražinimą, kaimo gerovę ir teisėsaugos reikalus".

Z. Balcewicz sovietmečiu buvo Vilniaus miesto specialiųjų tarnybų koordinatorius. 1990 m. rinkimuose į LTSR Aukščiausiąją tarybą kandidavo Pavilnio rinkiminėje apygardoje kai po komjaunimo atstovas ir buvo išrinktas. Balsavo už Lietuvos nepriklausomybę. 2000 m. kai po LLRA atstovas kandidavo į seimą N. Vilnijos rinkiminėje apygardoje ir smarkiai pralaimėjo. Aktyviai dalyvauja Lietuvos lenkų sąjungų tarpusavio ginčuose. 2000 m. balandžio mėn. buvo pašalintas iš Maciejkianiec'o vadovaujamos LLS, tačiau greit prisijungė prie kitos, J. Sienkiewicz'iaus vadovaujamos.

Varžybos valytojos darbui gauti

Netekusi darbo Lietuvos lenkų sąjungos ir Lietuvos lenkų rinkimų akcijos veikėja Janina Tylingo kreipėsi į Vilniaus rajono, merę Janušauskienę, LLRA pirmininką Tomaszewską ir kitus Lietuvos lenkų veikėjus, prašydamą pagalbos, tačiau viskas veltui, Vilniaus lenkų savaitraštyje "Nasza Gazeta" 2000 m. gruodžio 14-20 d. laidoje ji pasisako: "Kaip tik tuo metu mūsų Sudervės valsčiuje buvo paskelbtas konkursas pusei etato (215 litų per mėnesį) valytojos darbui gauti. Padaviau prašymą. Konkursas įvyko š.m. gruodžio 7 d. Vilniuje rajono savivaldybės patalpose. Iš mūsų valsčiaus dalyvavo keturi asmenys. Komisijos nariai buvo – S. Swietlikowska ir A. Polstiuik. Mus egzaminavo lyg mes būtume kandidatai į ministerius. Reikėjo užpildyti anketą ir atsakyti į 15 klausimų. Klausimai buvo gana įdomūs: ar bendradarbiavau su specialiomis tarnybomis, ar buvau teisiamas. Iš kokios šeimos esu kilusi ir pan. Reikėjo taip pat pristatyti 5 įvairius dokumentus. Tuo tarpu tu, kas valytojai turėtų būti svarbiausia, t.y. ar moka naudoti vandens kibirą, skudurą ir šepetį – niekas nepaklausė". Konkursą laimėjo valsčiaus seniūno rekomenduota jo pažįstama. J.B.

Medjugorje šventovė Bosnijoje-Hercogovinoje. Ją nuo 1981 m. gausiai lanko maldininkai iš įvairių pasaulio kraštų

Lietuvos laisvės statula Kaune sovietmečiu buvo nugriauta, atstatyta 1989 metais

Nuotr. R. Juškelio

Istorijos raida ir Lietuva

Pažvelgus į mūsų Tėvynės praeitį nesunku pastebėti, jog istorijos raida daug kartų mums padėjo, kai padėtis buvo beveik beviltiška

DR. JONAS KUNCA

I uniją su Lenkija žiūrime tik iš blogosios pusės. O per ją laimėjome Žalgirio mūšį atgaudami Žemaitiją ir sustabdydami Ordino puolimus visiem laikam. Viena Lietuva to karo laimėti tada negalėjo dėl didelės jėgų persvaros Ordino pusėje. Užsitikrinus taiką Vakaruose, buvo lengviau priešintis Maskvos antpuoliui. Aišku, neturim pamiršti ir neigiamos tos unijos pusės: aukštuomenės sulenkėjimo ir valstybinės netvarkos atėjimo į mūsų valstybę.

Pirmasis pasaulinis karas baigėsi carų Rusijos žlugimu ir Vokietijos pralaimėjimu. Tik dėl tokio istorijos posūkio susidarė galimybės atstatyti Lietuvos nepriklausomybę. Lenino Rusija 1920 m. pripažino Lietuvos valstybę, nors vėliau ir mėgino tos sutarties nesilaikyti bei ją vėl užimti.

Čia mums padėjo vokiečiai, kurie dar buvo okupavę mūsų valstybę. Kažin ar vieni būtų-mėmę galėję atremti bolševikų puolimus. Ta pati vokiečių okupacinė valdžia leido organizuotis mūsų valdžiai su sąlyga, kad Lietuva liks susijusi su Vokietija kariniais ir ekonominiais ryšiais. Betgi po pralaimėjimo 1918 m. Vokietija tų sąlygų daugiau nereikalavo ir pripažino Lietuvą kaip nepriklausomą valstybę. Pradžiai Vokietija dar paskolino 100 milijonų markių, kurios buvo labai reikalingos administracijos ir kariuomenės kūrimui. Kad vokiečiai buvo mums draugiški, buvo ir jų naudai: taip jie išvengė, kad Lenkija neapsuptų Prūsijos iš visų pusių.

Reikia pažymėti, kad ano meto mūsų patriotai buvo labai veiklūs ir apskrūs diplomatai. Tik dėl to jiems pavyko vargais negalais atstatyti nepriklausomą Lietuvą, ją apginti ir gana sėkmingai tvarkyti. Jie per trumpą laiką išjudino tautą, pakėlė švietimą ir išugdė naują patriotišką kartą, kurios dėka tautinis susi-

pratimas išliko iki mūsų dienų ne tik išsivijoje, bet ir Lietuvoje. Nėra abejonės, jog Vasario 16 yra mūsų valstybės gyvybinio persilaužimo data, kurią privalome prisiminti, kai ją švenčiame.

Istorinės Hitlerio-Stalino intrigos mums baigėsi laisvės praradimu, bet kartu prisidėjo prie Vilniaus krašto ir Klaipėdos atgavimo. Per 1939 m. derybas Lietuva buvo priskirta prie Vokietijos interesų zonos. Ribbentropas, norėdamas gauti daugiau teritorijų, pasiūlė Vilnių su jo kraštu grąžinti Lietuvai, o Stalinas su tuo sutiko. Dėl to, kai Lietuva irgi buvo atiduota Maskvai, sovietai laikėsi to susitarimo, bet tai darė neva dėl rusų draugiškumo Lietuvai... Po visų karų ir S. Sąjungos iširimio Vilnius taip ir liko mums. Po pralaimėto karo Klaipėdos kraštas buvo atiduotas Lietuvai, kad ir sovietinei respublikai. Taip atgavome ir Klaipėdą išstodami iš S. Sąjungos ir pasiskelbdami Lietuvos nepriklausomybę.

Prisimindami skaudžius mūsų krašto istorijos įvykius, negalime pamiršti, kad ta istorija ne vieną kartą mums išvedė iš padėties, kuri atrodė beviltiška, neišsprendžiama. Baltųjų Rūmų specialistas Reagano laikais, sakė, nei nesapnavė, kad S. Sąjunga galėtų sugriūti po 6 metų, nors mes, lietuviai, galvojome kitaip, ir mūsų viltys išsipildė. Tik mums nevalia tikėtis, kad istorija ir toliau mus išgelbės. Privalom sau ir pasauliui parodyti, jog sugebame tvarkytis be svetimų pagalbos. Antžmogiškų pastangų nereikia. Užtektų, kad valdžia įvestų tvarką savo administracijoje, ir gyvenimas pradėtų gerėti, korupcija, negaudama pagalbos iš istsaigų ir pareigūnų, pati išnyktų. Reformų įgyvendinimas žymiai palengvėtų. Tik 10 metų patirtis parodė, kad to mūsų valdžios padaryti nepajėgė ir nenorėjo. Minint Vasario 16 sukaktį reiktų pasiryžti tą klaidą nelaukiant atitaisyti.

PADĖKA

A+ A

MARIJA ŽEKIENĖ

mirė 2001 m. sausio 11 d., palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje, Ontario.

Esame labai dėkingi Prisikėlimo parapijos kunigams už aukotas gedulines Mišias ir kun. P. Šarnickui, OFM, už maldas prie karsto. Dėkojame D. Radtkienei už giesmes ir vargonavimą per Mišias, visiems atsilankiusiems koplyčioje ir palydėjusiems į kapines. Nuoširdus aciu už gėles, už pareikštas užuojautas bei užprašytas Mišias; M. Povilaitienei už aukų rinkimą. Ačiu šeiminiinkei J. Gurklienai už paruoštus pusryčius.

Liūdesyje liks: seserys – Albina, Elena ir brolis Eliziejus su šeimomis

LAISVOJE TĖVYNĖJE

TARŠI PASIENIO POLICIJA

Sausio 15 d. Klaipėdoje įvyko Pakrančių apsaugos pasienio policijos rinktinės susirinkimas, kuriame pareikšta, jog blogai kontroliuojama jūros siena su Rusijos Karaliaučiaus sritimi. Tai sunku įvykdyti, kol Rusijos Dūma nėra patvirtinus valstybinės sienos sutarties su Lietuva. Taip pat yra techninių problemų dėl jūros sienos su Latvija apsaugos, nes Būtingės terminalas ir jo plūduriuojančios jūroje neleidžia pasieniečiams užtikrinti sienos apsaugos bei sulaukyti pažeidėjų. Pakrančių apsaugos rinktinėje šiemet numatoma baigti įrengti stebėjimo bokštus Melnragėje ir Šventoji, įdiegti jūros vartų stebėjimą, prisijungti prie jūrų uosto stebėjimo sistemos uosto teritorijoje. Kaip rašo BNS/LGTIC, susirinkime pranešta, jog pavyko visiškai pažaboti nelegalią migraciją, įvykdyta keletas sėkmingų tarptautinių kontrabandos siuntų išaiškinimų, sustiprintas rinktinės greitosios veiklos skyrius.

PELNINGA BENDROVĖ?

BNS/LR žiniomis, "Lietuvos energija" pagal Lietuvos apskaitos standartus 2000 metais uždirbo maždaug 80 mln. litų likmokestinio pelno. Bendrovė 1999 m. uždirbo 180.2 mln. litų grynojo patikrinto pelno, tačiau pagal tarptautinės apskaitos standartus iš esmės dėl skirtingo valstybės skolos traktavimo ataskaitose jos veikla buvo nuostolinga – įmonė patyrė 117 mln. "kontrolės patikrintų" nuostolių. "Lietuvos energijos" bendrovė teigia, jog pernai gauta mažiau pelno nes sumažėjo eksportuojamos elektros energijos kainos ir eksporto apimtys. LE apyvarta pernai, palyginti su 1999 m., sumažėjo nuo 1.47 bln. litų (1999 m.) iki 1.4 bln. litų (2000 m.). Pernai įmonė pardavė Lietuvos vartotojams 6.814 kilovatvalandžių elektros, arba 5.1% mažiau negu 1999 m. (7.181 bln. kWh). Elektros eksportas lyginamoju laikotarpiu sumažėjo 55.2% iki 1.479 bln. kWh. LE praėjusiais metais iš viso pardavė 8.293 bln. kWh elektros, arba 21% mažiau negu 1999 m. (10.486 bln.).

PRATYBOS LIETUVOJE

Lietuvos vyriausybės sprendimu, Lietuvoje kovo 1-balandžio 10 d.d. Pabradės Centriniam poligone vyks tarptautinės pratybos BALTICO-2001. Jose kartu su Lietuvos Karaliaus Mindaugo motorizuoto pėstininkų bataliono kuopa dalyvaus arti 1000 Italijos

kariuomenės karių su transporto priemonėmis, ginkluote ir amunicija. Pratybos yra organizuojamos pagal 2001 metų Lietuvos ir Italijos karinio bendradarbiavimo planą. Pagrindinis pratybų tikslas yra siekti glaudesnio bendradarbiavimo tarp šių valstybių karinių pajėgų. Lietuvos kariai turės galimybę susipažinti su ŠAS (NATO) valstybių naudojama ginkluote, technika, ryšių priemonėmis bei bus siekiama didinti Lietuvos kariuomenės sąveiką su ŠAS daliniais kovinėmis sąlygomis, rašo BNS/LGTIC.

SUMAŽĖJO SIENOS PAŽEIDIMŲ

Ignalinoje sausio 31 d. vyko pasienio policijos vadovybės ir padalinių vadų ataskaitinis pasitarimas, rašo BNS/LGTIC. Nustatyta, jog praėjusiais metais į Lietuvą pasieniečiai neįleido 4,266 užsieniečių, tai 70% daugiau negu 1999 m., 23% sumažėjo valstybės sienos pažeidimų. Pernai išliko nelegalių, per Lietuvą bandančių patekti į Vakarų Europos kraštus, skaičiaus mažėjimo tendencija. Tačiau nelegalios migracijos užkardymas lieka vienas iš svarbiausių veiklos uždavinių. Nelegalių migrantų iš Azijos ir Afrikos valstybių skaičius sumažėjo, bet daugėja jų skaičius iš NVS valstybių, daugiausia iš Rusijos, Gudijos, Ukrainos. Auto-transporto srautas per sieną išaugo 9%. Pernai 37% padaugėjo pasienyje sulaukomų automobilių, kurie įtarama, kad vogti, o 85% išaugo teisėsaugininkų ieškotų bei pasienyje sulaukytų asmenų skaičius. Sulaukta 88% daugiau asmenų suklustotais ar svetimais dokumentais. Pažymėta, kad sugriežtinta kadrų atranka į tarnybą pasienyje, sustiprinta kontražvalgybinė veikla.

JAUNIMO STATISTIKA

BNS/LGTIC praneša, kad Statistikos departamentas išleido dokumentą "Jaunimas Lietuvoje", kuriame apžvelgiami jaunimo gyvenimo pokyčiai, šeimos kūrimo, gyvenimo lygio, išsilavinimo, užimtumo ir nedarbo tendencijos, sveikatos ir nusikalstamumo problemos. Praėjusiu metų pradžioje Lietuvoje gyveno 753,000 jaunuolių nuo 16-29 metų amžiaus. Didžioji dalis (70%) gyveno miestuose. Nustatyta, kad sumažėjo gimstamumas, santuokos, tačiau jaunos moterys gimdo vis daugiau nesantuokinių vaikų. Dirbančio jaunimo skaičius sumažėjo nuo 401,000 1997 m. iki 391,000 1999 m. Daugėja studentų, studijuojančių savo lėšomis, o nuo 1990 m. beveik du kartus padidėjo skaičius nusikalstančių jaunuolių.

PERNYKŠČIAI STREIKAI

Statistikos departamento duomenimis, Lietuvoje praėjusiais metais įvyko 56 streikai, kuriuose dalyvavo daugiau kaip 3,000 darbuotojų, praneša BNS/LGTIC. Visi įvyko 2000 m. pirmajame pusmetyje. Švietimo įstaigoms teko 93% visų streikų; vidurinio mokslo įstaigoms – 75%, pradinio mokslo įstaigoms – 18%, transporto įmonėms – 7%. Pagrindinės streikų skelbimo priežastys transporto įmonėse buvo konfliktai dėl darbo užmokesčio dydžio, o švietimo įstaigose – dėl laiku nesumokėto atlyginimo. RSJ

FIRST PLACE PHARMACY

350 King St. E., Hamilton
540-8877

Viktoras Remesat,
BSc.PhM

- 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
- Nemokamas vaistų pristatymas
- Sveikatos priežiūros įrankiai

Ilgametė Hamiltono "Aukuro" režisierė ir aktorė ELENA DAUGUVIETĖ-KUDABIENĖ teatrų festivalyje Čikagoje pagerbta specialiu žymeniu už teatrinę veiklą išvykioje. Žymenį įteikė Kauno valstybinio akademinio dramos teatro aktorius PETRAS VENSLOVAS

Nuotr. R. Choromanskytės

Hamilton, Ontario

"AUKURAS" pradėjo savo jubiliejų su vaidinimu "Pirmas skambantis", kuris buvo vaidinamas pirmame spektaklyje 1950 m. Pasivietė taktininkų iš Šiaulių dramos teatro ir pradėjome gastroles: į Montreal, Cape Cod, Boston, Putnam, Chicago ir New York. Visur mus labai gražiai priėmė, ypač Bostone ir Cope Cod.

Atsiviešėjome su savo svečiais ir pradėjome galvoti apie Dešimtą teatrų festivalį, kuris įvyko Čikagoje 2000 m. lapkričio mėnesį. Dalyvavo teatrai iš Čikagos, Hamiltono, Los Angeles ir Toronto. "Aukuro" vardu dėkoju Leonui Narbutui ir Marijai Rėmienai už ypatingai šiltą mūsų priėmimą ir globą per visą festivalio laiką.

Sugrįžus iš festivalio Elena Kudabienė rado malonią naują: Kanados "History Channel" ruošia filmą apie jos gyvenimą. "Pinetree Productions" autoriai ir režisieriai Patrick Reed ir Lawrence Green filmą pavadino "The Other Side of the Curtain". Filmas bus rodomas Kanadoje kovo ar balandžio mėn. 2001 m. Filmas pasidės su E. Kudabienės pabėgimu iš Lietuvos ir jos darbu per 50 metų Kanadoje. Taip pat filme matysime Hamiltono lietuvių gyvenimą, šeštadienį mokyklą, chorą ir kt.

Regina Choromanskytė,
"Aukuro" administratorė

HLSSK "KOVAS" praėjusiais metais sudarė krepšinio rinktinę komanda, berniukų 12-13 metų amžiaus. "Kovo" vardu kovoję 8 lietuviukai ir 4 kanadiečiai. Ši komanda užregistruota Ontario provincijos lygoje "Kovas Iron Wolves" – ("Kovo geležiniai vilkai", pagal kunigaikštį Gedimino sapną). Meccenatų dėka, įsigyta graži uniforma, ant švarkelių paveikslas – staugiantis vilkas, skelbiantis pergalę. Ši komanda jau dalyvavo keturiuose turnyruose, laimėjusi 1 aukso medalį (išlošė prieš stiprią "Hamilton Wildcats"). Dar keli turnyrai prieš akis. Su gerų trenerių pagalba (Debbie ir Viktoro Vinerskių ir Viktoro Jankaus), tikrai pasieks gerų rezultatų. Daugiau informacijos apie šią komandą galima rasti kompiuterio tiklalapyje, kurį administruoja Jonas Rickus. Adresas: <http://www.eteamz.com/kovas> iron wolves/

Rungtinių rezultatų ieškote Hamilton Spectator sporto skyriuje ir sekamiesiems per radiją programoje "Gintariniai aidai". Apie šią komandą norintys gauti daugiau informacijos ar tapti jos mecenatais, malonėkite susisiekti su Marijum Gudinsku tel. 547-4536. Sėkmės sportuojančiam jaunimui. Z.R.

"VAIKŲ DIENOS CENTRUI" a.a. Antano Gedrimo atminimui Viktorija ir Antanas Valavičiai iš Čikagos aukėjo \$100; a.a. Antaninos Mikšienės atminimui, reikšdami šeimai užuojautą, aukėjo: \$30 D.

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Member Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į:

Angelę Šalvaitę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarė.

Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: shalvait@lynx.org
Tinklavieta: www.fourseasonsproperties.com

Dirbusiems priverstinis darbus Vokietijoje

Vokietijoje 2000 m. rugpjūčio 12 d. įsigaliojo naujas įstatymas, kuriuo įsteigiamas fondas, pavadintas "Prisiminimas, atsakomybė ir ateitis". Jame numatyta kompensuoti vergavusius, priverstinis darbus atlikusius bei kitaip nuskriaudusius buvusių nacionalsocialistų (nacių) rankose. Šiuo reikalu bendradarbiaus septynios organizacijos įskaitant Tarptautinę migracijos organizaciją (International Organization for Migration), kuri priima pareikšimus kompensacijoms už padarytą žalą ar turto priverstavimą. Vokietijos vyriausybė ir įvairios vokiečių firmos sutelks reikalingas lėšas iki 10 bln. markių. Pareikšimai bus tiriami nemokamai. Jie turi būti pristatyti iki š.m. rugpjūčio 11 d. Kreiptis paštu: IOM, German Forced Labour Compensation Programme, 17 Route des Morillons, CP 71, CH-1211 Geneva 19, Switzerland, arba elektroniniu paštu: compensation@iom.int. Informacija teikiama internete adresu <http://www.compensation-for-forced-labour.org>. Inf.

Winnipeg, Man.

A.a. VERONIKA REGINA DEMERECKAITĖ, 58 m. amžiaus, po sunkios ir ilgos ligos, š.m. sausio 13 d. atsisakė su šiuo pasauliu. Vėrutė, kaip ją vadino visi mūsų telkinio lietuviai, gimė 1942 m. Lietuvoje ir 1949 m. su tėvais atvyko į Kanadą. Nuo pat jaunų dienų mokėsi labai gerai, domėjosi menu ir ypač sportu. 1955 m. pradžioje buvo priimta į vakarinę meno mokyklą, bet tų pačių metų vasarą ją išliko žiauria tragedija – benardant sužalojo sprando ir stuburo nervus ir visam gyvenimui liko paralyžuota, galėdama judėti tik vežimėlio pagalba. Tas nesustabė jos jautatviškos energijos. Visą laiką dalyvavo Manitobos vežimėlių sporte, nepailstamai kovojo už luosųjų teises ir jų būklės pagerinimą. 1988 m. buvo Winnipeg Luosųjų sąjungos pirmininkė. Tais pačiais metais YM-YWCA buvo pasiūlyta iškiliosios metų moters (Woman of the Year) apdovanojimu.

Gedulines apeigas Korban laidotuvių koplyčioje ir prie kapo atnašavo prel. M. Comeault. Lydima daugelio lietuvių ir artimųjų buvo palaidota šalia savo tėvelio, buvusio apylinkės veikėjo Juozo Demecko. Liūdi motina Ona, sesuo Danutė su šeima, daug giminių JAV ir Lietuvoje. Winnipeg lietuvių ir Luosųjų sąjungos nariai. EKK

Hamiltono "Kovo geležiniai vilkai" krepšinio rinktinė komanda: I eil. iš k.: Alex Rickus, Stasys Pace, Bronson Vinerskis, Colin Bayley, Vincas Gudinskas, Paul Stonkus; II eil.: Debbie (trenerė), Greg Duffie, Mark Kybartas, Mike Warner, Viktoras Jankus (treneris), Justin Losani, Ben Hopkins, David Willenbrecht, Viktoras Vinerskis (treneris)

Vasario 16-sios MINĖJIMAS LONDONE, Ont.

įvyks vasario 18, sekmadienį
po 10 v. Mišių parapijos salėje
Meninę programą: atliks Londono "Pašvaistės" choras
KVIEČIAME ATSILANKYTI Org. komitetas

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.
► KULNO SKAUSMAI
► PĖDOS SKAUSMAI
► PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
► NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
► JAUGE NAGAI
► VIETINĖ NEJAUATA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
► SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
► VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
► PLOKŠČIAPIEDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
► PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
► PRIMUME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
► STERILUS ĮRANKIAI
PRIMUME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:
X ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL. 468-9176
X HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL. 388-3541
X HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL. 523-7944

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Susivienijimo lietuvių Amerikoje centrinės Niujorko 126 kuopos metinis narių susirinkimas įvyko 2000 m. gruodžio 16 d. Susirinkime patvirtintos aukos: \$100 buvusios kuopos vicepirmininkės Salomėjos Narkelūnaitės žurnalistikos fondo, po \$50 – "Laisvės žiburio" radijo valandėlei ir Lietuvių kultūros židiniui Niujorke. Išrinkta valdyba: pirm. K. K. Miklas, vicepirm. I. Vilgalienė, išd. Z. Jurienė, sekr. R. Kezys, išd. globėjai – V. Steponis ir J. Vilgaly. Susirinkimas baigtas vaišėmis. Salomėjos Narkelūnaitės (neseniai mirusios) žurnalistikos fondas susilaukė paramos: \$500 aukojo Suffolk apskrities lietuvių piliečių klubas, \$200 – R. Barčiauskienė iš Delaware, \$100 – K. Krinickas iš Kolumbijos sostinės Bogotos, \$50 – A. Balconis, M. Krinickienė iš Niujorko.

Australija

XXI-mosios Lietuvių dienos prieš naujus metus įvyko Sidnio mieste. Jos pradėtos pamaldomis gruodžio 27 d. Lindcome vietovėje Joachim šventovėje. Mišias koncelebravo kun. J. Petraitis iš Adelaidės, kun. A. Saulaitis, SJ, iš Lietuvos ir kun. E. Arnašius iš Melbourne. Pastarasis pasakė ir pamokslą. Giedėjo Sidnio choras "Daina", diriguojamas B. Aleknaitytės, vargonais palydint J. Ankui. Šventės atidarymas įvyko Bankstown rotušės salėje. Sugiedojus Australijos himną, įvadinį žodį rengėjui vardu tarė dr. G. Kazokienė. Sveikinimus pradėjo senatorė M. Payne, kartu perduodama ministerio pirmininko J. Howard linkėjimus. Sveikino Aborigenų reikalų ministras P. Ruddock, Lietuvos prezidento V. Adamkaus sveikinimą perskaitė dr. L. Popenhagen, kun. E. Putrimas iš Kanados perdavė PLB pirm. V. Kamanto, taip pat vysk. P. Baltakio, OFM, sveikinimus. Gen. garbės konsulas V. Šlitteris savo sveikinime pasidžiaugė gausiais dalyviais ir jaunimo dalyvavimu. Australijos lietuvių bendruomenės krašto valdybos pirm. J. Vaboliene oficialiai atidarė XXI-sias Lietuvių dienas Australijoje, primindama kad tautiečiai atvyko į šventę gauti jėgų tolimesnei lietuviškai veiklai.

Meninės programos dalį pradėjo G. Zigaitė-Hurba supažindindama šventės dalyvius su Sidnio moterų ansambliu "Sutartinė". Ansamblis padainavo keletą nuotainių liudies dainų. Aktorius H. Bakaitis skaitė poeto Vinco Kazoko eilėraštį "Mano tauta". Dr. R. Zakaravičius pianinu atliko M. K. Čiurlionio Sonatos F-dur pirmą da. Či. Melbourne lietuvių jaunų žmonių ansamblis "Melburno kaimas" padainavo tris liaudies dainas. D. Gailūnienė deklamavo Bernardo Brazdžionio eilėraštį "Lietuvos vardas", G. Zigaitė-Hurba atliko jaunų piemenaitės raliavimą, akomponuojant J. Ankui. Sidnio moterų "Sutartinė" vėl padainavo liaudies dainas. B. Makauskas patikino, kad pasaulyje gyvenantys lietuviai neužmiršta Seinių lietuvių ir jų rūpesčių, įvertindami pastarųjų pastangas išlaikyti šiame krašte lietuviybę. Meninę programą atliko jungtinis Seinų ir Punksko choras, įsijungę taipgi "Jotvos" bei Seinų lietuvių namų tautinių šokių šokėjai, folkloro ansambliai. Kapelos pasirodė su puikiais savo muzikiniais sugebėjimais. Minėjimo sukaktis baigta vakaronė, dainomis ir šokiais. ("Aušra" 2000 m. 23 nr.) J. Andr.

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

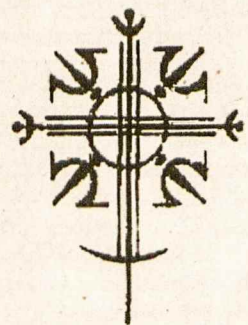
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 40 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki.....2.50%	Asmenines nuo 7.80%
santapus 2.75%	nekiln. turto 1 m. 7.15%
kasd. pal. taupymo sąsk. 2.00%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius 4.00%	• Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
180 dienų indėlius 4.00%	• Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu
1 m. term. indėlius 4.25%	3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu
2 m. term. indėlius 4.50%	
3 m. term. indėlius 4.60%	
4 m. term. indėlius 4.75%	
5 m. term. indėlius 5.00%	
RRSP ir RRRF (Variable) 2.50%	
1 m. ind. 4.50%	
2 m. ind. 4.60%	
3 m. ind. 4.75%	
4 m. ind. 4.85%	
5 m. ind. 5.00%	

Seikite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELE – INTERAC KORTELE
TINKLALAPIS: www.talka.net

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Beatas Brasas
(905) 545-8868

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"
Lougheed Funeral Home
Žmonės, kurie atjaučia kitus
Sudbury Ontario

KAIRYS
BAL TIC EXPEDITING
♦ Siuntiniai į Baltijos valstybes ♦
Prieš atvažiuodami ar norėdami daugiau informacijos nrašom skambinti
Genei Kairienei (905) 643-3334
PRIIMU SIUNTINIUS:
TREČIADIENIAIS 4-6 V.V., KETVIRTADIENIAIS 10 V.R-1 V.P.D.
Petras Šturmas (Toronto raj.) (905) 271-8781
Aigis Trumplikas (Wasagos raj.) (705) 429-2156
Bernardas Mačys (905) 632-4558

Ateitininkai "Vaiko tėviškės namuose"

Lietuvoje apleistų vaikų problema tampa vis aktualesnė ir svarbesnė. Vis dažniau laikraščiuose pasirodo kraupūs straipsniai apie sušalusius kūdikius, primuštus vaikus. Lietuvos kaimė didėjant alkoholizmui, miestuose pradėjus plisti narkomanijai, dalis mažųjų Lietuvos gyventojų atsiduria nepavydėtinoje padėtyje. Dažnai valstybinės institucijos nusprendžia juos paimiti iš biologinių tėvų. Koks tolimesnis šių vaikų likimas? – dalį įvaikina kitos šeimos, tačiau dauguma patenka į vaikų namus arba įvairias globos įstaigas.

Ypatingai daug diskutuojama šių vaikų lavinimo ir integracijos į visuomenę klausimais. Labai svarbu laiku suteikti tinkamą auklėjimą, teigiamą pavyzdį.

Ateitininkai, remdamiesi visuomeniškumo principu, neliko abejingi šiai aktualijai. Bendradarbiavimas prasidėjo nuo pažinties su misionieriumi Vytautu Kazlausku. Jis papasakojo apie Marijampolės "Vaiko tėviškės namų" ugdytinius – likimo nuskiaustus vaikus. Taip pat pristatė kaimelio modelį, kuris skirtas sukurti aplinką kuomet artimesnė tikrai šeimai. Dauguma vaikų yra iš nefunkcionalių (neatliekančių savo pareigų) šeimų, patyrę skaudžių išgyvenimų, susidūrę su tėvų alkoholizmu, įvairia prievarta, skrybių traumomis. Tokiems vaikams ypatingai reikalinga šiluma, dėmesys, bendravimas su jaunimu.

2000 m. rugsėjo – gruodžio mėn. grupė studentų iš Ateitininkų psichologų korporacijos kiekvieną savaitę atvykdavo į "Vaiko tėviškės namus". Projekto vykdė 11 psichologų savanorių, kurių dauguma studijuoja Vytauto Didžiojo universitete. Šie studentai, nemažai dirbę su paaugliais, organizavę įvairias stovyklas. Dalis darbo "Jaunimo linijoje", konsultavo paauglius telefonu.

Projekto eigoje kiekvienas savanoris vedė socialinių įgūdžių lavinimo grupes. Tai nedidelės grupės (apie 6-8 vaikus), kurių metu užmezgamas glaudus ryšys su grupės vedančiuoju. Vaikai mokosi spręsti įvairius išylančius konfliktus, kalba apie savo jausmus. Pagrindinis šių grupių tikslas – išmokyti vaikus įvairių socialinių įgūdžių: spręsti išylančias problemas ir konfliktus, atsispirti neigiamam grupės spaudimui, formuoti savo nuomonę ir pasakyti "ne", kelti pasitikėjimą savimi bei aplinkiniams, išreikšti savo jausmus ir t.t. Visas socialinių įgūdžių mokymasis vyksta aktyvių metodų pagalba (žaidimų, realių situacijų vaidinimo). Pavyzdžiui, grupės vaikų yra prašoma nupiešti ant vieno lapo bendrą pilį. Ne visiems norisi dalintis savo lapo puse, diskutuoti apie pilies dydį, spalvas ir t.t. Tačiau kurį laiką padalyvavę tokiuose užsiėmimuose vaikai išmoksta dirbti grupėje, bendradarbiauti. Su pačiais vyriausiais buvo pasirinktas neformalus bendravimas, jo tikslas – susipažinti, įgyti pasitikėjimo ir užmegzti kontaktą. (Pvz. buvo suorganizuotos krepšinio varžybos tarp paauglių vaikų ir studentų).

Projekto eigoje vyko individualios auklėtojų ir vaikų psichologinės konsultacijos.

Po kiekvieno savaitgalio "Vaiko tėviškės namuose" studentai įvertino savo patirtį dienoraštyje ir grupiniuose aptariamuose. Vykto paruošiamieji seminarai, kurių metu aptartos galimos problemos. Vykusių seminarių metu buvo naudojami "videotreningo", "situacijų analizės", "diskusijų", "simuliacinio žaidimo" metodai.

Bendradarbiaujant su studentais paaugliai analizavo savo patirtį, bandė susivokti savo išgyvenimuose ir jausmuose. Jaunimas įgijo daugiau pasitikėjimo savimi, motyvacijos veikti ir prisiminti atsakomybę už savo ateitį. Sukurta šilto bendravimo aplinka padarė paauglius kreiptis psichologų pagalbos. Tarp jaunimo ir studentų užsimezgė šilti santykiai. Daug vaikams davė vien studentų buvimas šalia, pasikalbėjimas, parodymas paprasčiausio dėmesio. Vaikus globojančios mamos ir auklėtojos turėjo galimybę aptarti sudėtingesnius atvejus, susipažinti su paauglystės laikotarpio ypatumais ir pasitaikančiomis krizėmis, kreiptis pagalbos iš profesionalių psichologų.

Tiek vaikai, tiek studentai pareiškė norą, kad panašaus pobūdžio veikla būtų tęsiama ir kitais metais. Būtų netikslinga nutraukti užsimezgusį ryšį tarp vaikų ir studentų. Šie vaikai savo gyvenime yra patyrę daug skaudžių išsiskyrimų, todėl jiems labai svarbus pastovumas, stabilus jų pačių žmonių buvimas šalia. Užmegztas glaudus ryšys su projekto vykdytojais – didelio darbo pradžia. Šiuo metu jau suplanuota nemažai veiklos ir pasibaigus projektui. sausio 5-7 d. visi projekte dalyvavę studentai "Vaiko tėviškės namuose" organizavo seminarą, kurio metu buvo aptartos tolesnio bendradarbiavimo galimybės, sudarytas veiklos planas sausio mėnesiui, taip pat bendraujama su vaikais. Susitarta su Vytauto Didžiojo universiteto ir Vilniaus universiteto psichologijos magistrantais, kurie norėtų prisidėti prie šio projekto.

Ateitininkų psichologų korporacijos vardu norėčiau padėkoti misionieriui Vytautui Kazlauskui, "Vaiko tėviškės namų" direktoriui Medardui Jursėnui, psichologijos studentams, taip pat visiems, kurie padėjo įgyvendinti šį projektą.

Ieva Šidlauskaitė,
psichologė

Vasarnamis Kuršių Nerijos Pervalkoje

Nuotr. V. Pačkauskio

Kanados lietuvių jaunimo atstovai ir dalyviai Toronto aerodrome grįžė iš Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso Australijoje. Stovi iš kairės: Vytautas Ruslys (KLJS kopir.), Kristina Petrauskaitė, Aidas Batūra, Kristina Sakutė, Indrė Sakutė, Gintas Neimantas, Rimas Pečiulis, Matas Stanevičius (PLJS pirm.), Stasys Kuliasas (PLJS), Jonas Mockus. Klūpo iš kairės: Raminta Slapšytė, Danielis Lelis, Irena Žukauskaitė (PLJS), Sonija Houle (PLJS), Nerijus Vidmantas. Trūksta: Stasio Bakšio, Dainos Batraks, Daliaus Buloto, Aurelijos Karasiejūtės, Petro Otto, Juozo Piečiūčio, Dariaus Sondas (KLJS kopir.), Onutės Stanevičiūtės, Andriaus Valkausko

Ruso siela prieš dvasinę Vakarų menkystę

Philip Marchand, "The Toronto Star" literatūros apžvalgininkas, 2000.XII.2 rašo, kad tarp vergijos laikotarpių menai Rusijoje klestėjo

Nėra abejonės, kad Rusijoje reikalai nekokie: korupcija ir žlugusi ekonomija eilinio piliečio gyvenimą sunkina sugriuvusioje imperijoje. Tačiau kai neseniai Toronto knygų leidykla Anna Porter ten apsilankė, buvusi nustebinta gyvenimo įvairumu. Gatvėje sutikti rusai neatrodė suvargę ar nusiminę, nerodė noro palikti savo kraštą (lietuvių galėtų iš to pasimokyti, V.Z.). Moterys buvo gražesnės kaip bet kada, o vyrai ryžtingi. "Very tough looking" – Petrapielyje, tarė jos vyras Julian Porter ir pastebėjo: "Ką tie vokiečiai galvojo?" (Trejus metus vokiečiai laikė Leningradą apsupę, bet nepriverstė miesto pasiduoti, V.Z.).

Stalinas kartą pasakęs: Rusija yra kraštas, kuriame pavojinga būti bailiui. Jis turėjo žinoti ką kalba. Švelnumas niekada nebuvo autoriteto žymė, ar tai būtų caras, didikas ar komisaras, ir niekad neturėjo įtakos kasdieniame gyvenime. Rusų valstiečiai esąs geras pavyzdys.

XIX š. daugelis Rusijos intelektualų tikėjo, kad tie kuklūs, pamaldūs valstiečiai buvo tautos siela. Tolstojaus "Karas ir taika" herojus Bezuchov gyvenimo prasmės supratimo mokosi iš valstiečio Karatajev. "Anna Karenina" princas Levin dvasinės išminties ieško valstiečiuose. Kiti rusų mąstytojai valstiečius laikė primityviais socialis-

tais ir bandė su jais suartėti, bet greitai įsitikino, kad klydo. Valstiečių gyvenime jie rado brutalumą, ignoranciją, apsilėdimą, skurdą ir prietarus.

XIII š. mongolų invazija be abejonės yra tamsioji Rusijos istorijos pusė. Istorikė Cecilija Holman 1999 m. rugpjūčio mėn. "Harper's" žurnalo laidose išspausdino studiją: "The Death That Saved Europe", kurioje teigia, kad mongolai 1241 m. vasarą buvo pasiruošę užimti Vakarų Europą. Europoje tuo metu esą nebuvo karinės jėgos, galinčios juos sulaukyti.

Jei mongolams būtų pavykę užimti Vidurio ir Vakarų Europą, Holman nuomone, šandieną pasaulis neturėtų nei Dantės, nei šv. Tomo Akviniečio, nei Michelangelo ar Galilėjaus. Nebūtume turėję renesanso, pramoninės revoliucijos, masių demokratijos, Vakarų Europos laime, Didysis Chanas anksti 1242 m. mirė, ir mongolų armijos pasitraukė. Tačiau užėmę Rusiją nusiaubė ir šimtmečiams sunaikino humanišką ir turtingą civilizaciją.

Mongolų invazija buvo pirmoji katastrofa Rusijos istorijoje. Antroji istorinė tragedija – Pirmasis pasaulinis karas ir jį sekusi bolševikų revoliucija, atnešusi stalinizmą ir 70 metų trukusį socialinį bei ekonominį akligatvį. Jos carų laikų architektūra puiki, religinis menas ir muzika nuostabiai gražūs. XIX š. antroje pusėje atrodė, kad Rusija pasivys Europą. Nuo V šimtmečio Atėnų niekada ir niekur nebuvo tiek daug litera-

tūros milžinų, kaip Tolstojaus ir Dostojevskio laikų Rusijoje.

Dabar, XXI š. pradžioje, Rusija yra apgailėtinoje būklėje, o jos pirmaeilis konkurentas Amerika valdo pasaulį. Amerika yra tiek stipri ir turtinga, kad gali sau leisti patikėti krašto ateitį vienam iš dviejų "walking disasters" – Al Gore ir George W. Bush. Tikima, kad Amerikos ekonominė gerovė žydės dar tūkstantį metų, nepaisant kas vadovautų kraštui.

Tačiau aš nenustebčiau, jei už 50 metų reikalai kitaip atrodytų. Aš nesistebėčiau, jei Amerika ir Kanada išgyvens saulėlydį, kai Rusija stebins pasaulį savo pasiekimais. Nėra abejonės, kad šiuo metu Šiaurės Amerika išgyvena nepaprastą kūrybinį laikotarpį menuose, mokslo ir technologijoje. Tačiau tame kūrybingume stinga vieno dalyko, būtent sielos. Amerikos ir Kanados literatūroje rūgštys tonas yra gana akivaizdus.

Atrodo, kad siela yra rusų specialybė. Rusų rašytojo ar poeto stereotipas yra žmogus, iki pamišimo išgyvenantis tragišką gyvenimo esmę su nepakeičiamu likimu. Tai iš tikrųjų esanti gyvenimo tikrovė. Man pasakoję, kad Rusijoje rašytojai pobūviuose (gal padeda ir "vodka") karštai diskutuoja. Mūsų rašytojų pobūviuose kalbama apie tuos kolegas, kurių ten nėra arba apie Mel Lastman, Toronto burmistą.

Aš pasisakau už sielos pranašumą bei jėgą prieš dvasinę menkystę tolimoje perspektyvoje. Mes esame suglebę. Be turimų žaisliukų, be kompiuterių ir kitokių aparatų pažaisiti mes subyrėsime. Tie kietaveidžiai rusai yra nurungti, bet nesunaikinti. Jie atlaikė didžiausius, kokius tik gali gyvenimas pateikti sunkumus, ir kai atsistos ant kojų, bus pajėgūs dideliems dalykams. Tada pamatysim kas yra pranašesnis.

Sulietuvino – Vyt. P. Zubas

Naujas verslas gelbsti skurstančius

REDA ULINSKAITĖ

Kiekvieną šeštadienį į Pabalių turgų traukiantys miestiečiai labai dažnai užsuka į gana nemažą turgaus teritoriją okupuojamą sėdaikčių turgų. Užrašai "pigūs rūbai", "dėvėti drabužiai" ar "naudoti daiktai" jau nukonkuravo naujas prekes pardavinėjančias parduotuves. Ten apsipirkinėja visa Lietuva. Šiek tiek mažesnei daliai žmonių pigių daiktų gabenimas tapo pragyvenimo šaltiniu. Prigesus automobilių prekybai, apskrūs lietuviai griebėsi kito verslo.

Pabalių turgavietėje akyse mištiečiai pastebėjo vis daugiau prekiaujančių sėdaikčių, atvežtų iš Vokietijos. Naują pragyvenimo šaltinį radę šiaurietėčiai save vadina apsuksiomis vargo bitelėmis, bandančiomis pragyventi. Vartotomis prekėmis prekiaujama trečiadieniais ir šeštadieniais. Nuo pat ankstyvo ryto šalia automobilių prekybos išsiriškia vokiškai užrašais apklįjuti autobusiukai. Po kiek laiko išsiriškia įvairiausių buičiai reikalingos prekės.

Vartotų daiktų pasiūla gana įvairi, nuo minkšto pūkinio meškinio iki plačios lovos ar didžiulio televizoriaus.

Vaikstancius po turgų dažnai suvilioja nedidelės kainos ir žinomų firmų pavadinimai. Parduodami daiktai gana pigūs: už keturiasdešimt litų galima įsigyti populiarios buitinės technikos firmos lygintuvą, lygiai toks pat, tik naujas, parduotuvėje kainuoja šimtas litų. Akį veria plačiaekraniai televizoriai, videomagnetofonai, muzikiniai centrai, šaldytuvai, baldai, kompiuteriai.

Prie parduodamų daiktų būriuoja nemažai žmonių. Moterys apžiūrinėja siūlomus pirkinius, vyrai – būtinę techniką, jaunos porėlės – vaikiškus vežimėlius paauglių akys krypsa prie pigių kompiuterių. Čia gali nusipirkti puikų žaisliuką už litą ir brangiausias sėdaikčių

turguje kainuojančios apie porą šimtų litų auditechnikos ir televizorių.

"Dabar sunku visiems. Vazinėdami į Vokietiją sugalvojome parvežti pigių prekių ir parduoti. Kainos labai simbolinės, turguje žmonės gali ir nusiderėti. Perka įvairiausių daiktų. Ramentai parduotuvėje kainuoja septyniadesimt litų, pas mus – tik penkiasdešimt. Turime ir slidžių. Kas šiais laikais gali įpirkti slides?" – klausė jau pusę metų iš Vokietijos prekių parsivežantis Arūnas.

Šiuo verslu daugiausiai užsiminėja šauliečiai, anksčiau vykdavę į Vokietiją pirkti automobilių. Automobilių verslui priblėsus, teko pradėti naują verslą. Senų daiktų parduotuvių galima rasti ir Vokietijoje. Prekių lietuviai perka iš tenyškių arabų, turkų ar rusų, prekiaujančių vartotais daiktais specialiose parduotuvėse. Daugiausia daiktų yra surenkami kaip neberekalingi tenyškiams gyventojams.

Šnekinti žmonės sakėsi uždirbantys labai nedaug, nors kartais per porą savaitių pavyksta užsidirbti gerą algą – tūkstantį litų. "Uždirbtų pinigų užtenka tik mokesčiams sumokėti ir skurdžiai pavalgyti. Tai vienintelis mūsų pragyvenimo šaltinis. Drebėdami važiuojame per Lenkiją, net peilius, pritaikytus kiaušiams skersti, turime. Kenčiame nemalonumus prie muitinių. Vėliau, sutvarę prekes, porą savaitių jas pardavinėjame. Beveik visi patiriame nuostolių. Tačiau Šiauliuose sunku gauti darbą, net aukštojo mokslo diplomus turintys dirba tokius sunkius darbus", – kalbėjo šio specifinio turgaus prekiaiviai.

Šiauliuose sėdaikčių prekyba verčiasi nemažai žmonių. Kartais šis verslas būna vienintelis šeimos pragyvenimo šaltinis. Sėdaikčių turgų ir parduotuvių daugėja visoje Lietuvoje.

Toronto Maironio mokykla II skyriaus mokiniai ir mokytoja M. A. Kušlikienė dalyvavę mokyklos iškilmėse

MYLIMAM SENELIUI

ATA

BRONIUI VYŠNIAUSKUI

mirus, ALMAI ir DAINIUI RAMANAUSKAMS
reiškiame gilią užuojautą –

Anapilio parapijos vaikų ir jaunimo choras
"Angeliukai" ir jų tėveliai

Saugant mūsų gamtinį turta

Jean Fau yra vyriausias Kanados parkų apsaugos skyriaus (Parks Canada / Parcs Canada) miškininkas. Jis drauge su savo kolegomis saugo augmeniją ir gyvūniją mūsų valstybinuose parkuose. Jie taip pat padeda kanadiečiams susipažinti ir džiaugtis šiomis nepaprastomis vietovėmis. Tai tik viena iš daugelio Kanados vyriausybės teikiamų paslaugų.

Dėl papildomos informacijos apie vyriausybės teikiamas paslaugas anglų arba prancūzų kalbomis:

- Apsilankykite artimiausiame Kanados vyriausybės teikiamų paslaugų centre (Service Canada Access Centre / Centre d'accès Service Canada)
- Apsilankykite www.canada.gc.ca
- Skambinkite 1 800 O-Canada (1 800 622-6232)
- TTY/TDD: 1 800 465-7735

Canada

Pagerbtas didysis kalbininkas

Sausio 20-ąją į P. Kriaučiūno biblioteką Marijampolėje gausiai rinkosi lietuvių kalbos ir Tėvynės mylėtojai. Čia surengtas literatūrinis muzikinis vakaras, skirtas J. Jablonskio 140-osioms gimimo metinėms. Erdvioje patalpoje ant staliuko – didelis sukaktuvinių atvaizdas, apipintas žalumynais, apšviestas trimis žvakėmis. Žmonės laukė svečių, užtrukusių J. Jablonskio gimnazijoje. Ten tokia pat tema vyko susitikimas su mokiniais ir mokytojais.

Susirinkusiems kantrumo teikė padalyti vietiniai laikraščiai „Sugrįžimai“ ir „Kriaučiūnietis“ (priedas). Itin įdomu buvo sužinoti apie senosiose miesto kapinėse pernai rugsėjo 16-ąją (ne iš biudžeto, o už aukas) atidengtą paminklą lietuvių puoselėtoju, caro uždraustos spaudos platintoju P. Kriaučiūnui, pažymint 150-ąją gimtadienį (šandien 85-eri nuo jo mirties).

Pagaliam renginį pradedo. Įžangą apie mūsų prapocius, padavimus, gimtąjį žodį padarė saviveiklininkės A. Šepkienė ir Z. Ruočkuvienė. Maloniai nuiteikė prasmingos citatos, aukštinančios lietuvių kalbą. Ją slovinio ir choro daina „Vienintelė viena“.

Bibliotekos vedėja J. Arbačiauskienė pristatė profesorius

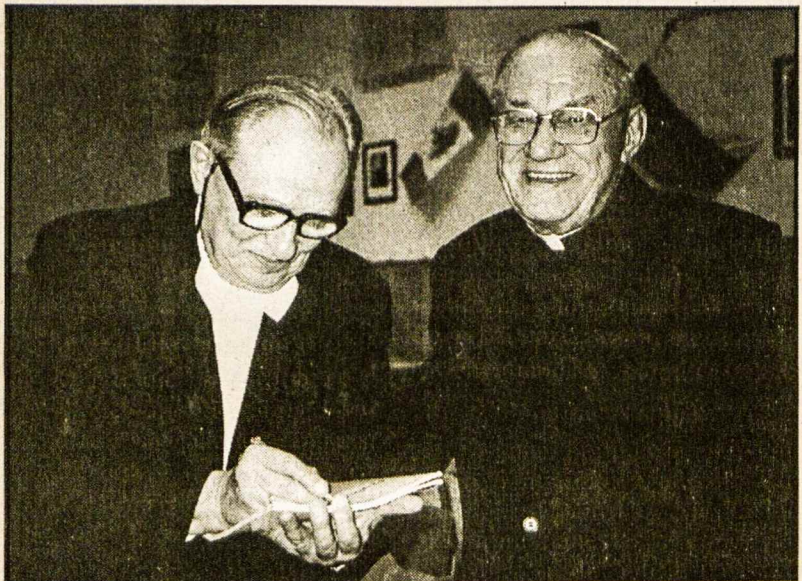
habil. daktarus V. Labutį, A. Sabaliauską, bei PLB atstovą Lietuvai G. Žemkalnį. Visi jie nušvietė mūsų literatūrinės kalbos normintojo nuopelnus ir prisiminimus iš jo gyvenimo. Išryškėjo jo ryšiai su žymiaisiais tėvynainiais ir jo slapyvardis Obelaitis. Apie savo įžymųjį senelį, padėjusį kopti karjeros laiptais, pasakojo vaikai G. Žemkalnis. Jis palinkėjo, kad lietuviškas žodis būtų skanesnis už šokoladą!

Vėl koncertavo daugiausia iš pedagogų sudarytas choras „Lietuvninkas“, vadovaujamas D. Klevienės. Gilias mintis žadino patriotinės ir gimtąjai kalbai skirtos dainos „Pokalbiai su Nemunu“ (... uždainuokim tokią dainą, broliai, kad pasauk Lietuvą skambėtų!). „Sustoki, lietuvi“ (moterys), M. K. Čiurlionio harm. „Beauštanti aušrelė“ ir kt.

Pačioje pradžioje, po kiekvieno pasisakymo ir tarp visų dainų gražiai įsiterpdavo duetas: A. Jančas (smuiku) ir G. Stanionienė (pianinu).

Už dvasinį praturtinimą atsidėkoti ilgais plovimais, gėlėmis. Vedėja džiugiai rodė bibliotekai padovanotą prof. A. Sabaliausko knygą „Žodžiai atgyja“.

Jeronimas Šalčiūnas

Baigęs diriguoti „Lyros“ kameriniam orkestrui Hamiltone, maestro SAULIUS SONDECKIS pasirašo Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonui kun. J. Liaubai, OFM, priėmimo Jaunimo Centro salėje

Nuotr. I. Ross

Gyvenimiškos pabiros

Kaune, Maironio lietuvių literatūros muziejuje, svečiavosi Žemaitijos rašytojai – Klaipėdos „Eldijos“ leidyklos leidėjas Juozas Marcinkus, Lietuvoje žinomos Ona Dovidavičiūtė-Pučienė ir Elena Skaudvilaitė, kelionės ir susitikimo iniciatorius Jonas Tarasevičius, rašantis epigramas Jonas Laivy, poetė Danielė d'Eserville, Teresė Ūksienė, Teresė Stapionienė, naujai išleistas knygos, kurią kelionės metu atsiėmė iš Kauno leidyklos autorė Diana Trilijonė-Jusienė bei šių eilučių autorė Justina Trilikauskienė. Malonu, kad muziejiaus darbuotojai mielai ir dėmesingai mus priėmė, klausėsi mūsų kūrybos, aprodė muziejų. Rašytojų knygos liko muziejui kaip pirmos tokios kelionės atminimo dovanos, o rašytojas Jonas Tarasevičius ne tik kiekvienam klausytojui padovanojo savo knygą, bet ir atsivežė dainų, kurių (jo paties žodžiais) klausėsi susirinkusieji. Malonu, kad su mumis bendravo poeto Maironio giminaitis – šių namų šeimininkas.

Už „Lietuvos aidą“

Klaipėdoje, miesto centre, prie Danės upės, skverelyje įvyko piketas su plakatais, būgnais, teatralizuotas su sovietine kariu uniforma ir kirviais dėl didžiausio Lietuvos dienraščio „Lietuvos aidas“ vyr redaktoriaus Pilvelio būklės. Lietuvos Laisvės lygos Klaipėdos skyriaus pirmininkas Arūnas Trukanas padarė pareiškimą dėl vykdomos žmogaus teisių pažeidimo politikos Lietuvoje, o Laimutė Bakienė, daug kartu nukentėjusi dėl to (sėdėjo kalėjime ir buvo guldyta į psichiatrinę ligoninę) perskaitė rezoliuciją savo, savo gnybės Valės Ragauskaitės, „Klaipėdos“ dienraščio bei „Baltikum“ televizijos vardu. Susitikime kalbėjo Žaliųjų partijos vadovė Zita Dauginytė. Mitinge dalyvavo apie 150

žmonių, iš Šiaulių buvo atvykęs p. Murza, spaudos ir TV atstovai.

Jaunimo susitikimas

Apie Ispaniją pasidalinti išpuodžiais susirinko Klaipėdos Šv. Juozapo parapijos paramos jaunimui centro dalyviai (buvo ir mano dukra Rasa), kurie atsiėmė nuotraukų pluoštus, gerą nuotaiką, ir visi žiūrėjo vaizdžiuose iš kelionės po Barceloną. Pirmas toks susitikimas metu atsiėmė iš Kauno leidyklos autorė Diana Trilijonė-Jusienė bei šių eilučių autorė Justina Trilikauskienė. Malonu, kad muziejiaus darbuotojai mielai ir dėmesingai mus priėmė, klausėsi mūsų kūrybos, aprodė muziejų. Rašytojų knygos liko muziejui kaip pirmos tokios kelionės atminimo dovanos, o rašytojas Jonas Tarasevičius ne tik kiekvienam klausytojui padovanojo savo knygą, bet ir atsivežė dainų, kurių (jo paties žodžiais) klausėsi susirinkusieji. Malonu, kad su mumis bendravo poeto Maironio giminaitis – šių namų šeimininkas.

Populiarus solistas

Vienas populiariausių šandien dainininkų Lietuvoje Edmundas Kučinskas, su kuriuo kartu mokėmės akordeono specialybės, su didžiausiu pasisekimu koncertuoja šiuo metu Klaipėdos Muzikos centre. Maždaug po 600 klausytojų per 3 dienas kiekviename iš 5 surengtų koncertų; išplatinta dainų garsiausių ir knygos poeto Elensko, specialiai rašančio vien Edmundo dainoms tekstus. Mylimas publikos, jis atlieka kiekviename koncerte per 20 dainų. Malonu, kad I dalyje skambėjo naujausios sukurtos dainos, o publikos pageidavimu gale visada nuskambėdavo pamėgta „... ir eglutė žalia“.

Justina Trilikauskienė

Svečias iš Lietuvos maestro SAULIUS SONDECKIS, dirigavęs kameriniam orkestrui „Lyra“, su solo partijais atlikusiomis – pianiste LEOKADIA PAULAUŠKAITE-KANOVIČIENE (viduryje) ir smuikininke, „Lyros“ vadove bei steigėja AUDRONE ŠARPYTE, š.m. sausio 21 d. Toronto Lietuvių Namuose

Nuotr. R. Jonaitienės

Koncertai su dirigentu Sondeckiu

Muzikiniai susitikimai su maestro Sauliumi Sondeckiu. Toronto Filharmonijos ir styginio orkestro „Lyra“ koncertai

DANGUOLĖ BALTRUŠYTĖ-SHER

Maestro S. Sondeckis atvyko į Torontą trim koncertams su dviem skirtingais orkestrais. Jis apibūdino šį vizitą kaip ypatingą – jam teko garbė tapti bene pirmuoju Lietuvos dirigentu, atvykusiu koncertams į S. Ameriką. Ne tik lietuviai, bet ir kitų tautybių atstovai turėjo gražią progą susipažinti su maestro S. Sondeckio talentu, sugebėjimu meistriškai savo „magiška“ dirigento lazdele valdyti ir bendrauti su nepažįstamu orkestru, turėjusiu gal tik kelias repeticijas prieš koncertą.

Buvusi maestro studentė bei smuikininke jo vadovaujama mama iki šios dienos Lietuvos kameriniam orkestrui Audrone Šarpytė taip apibūdino muzikinį bendravimą su maestro S. Sondeckiu: „Maestro atvežė mums gaivų europietišką vėją. Jis savo gimtąja kalba sugebėjo taip vaizdžiai paaiškinti visiems, ką jis nori pasakyti savo diriguojamam kūriniui, kad net ir anglų kalbos vertėjo pagalbos nebereikėjo. Ir nuo pirmos repeticijos visi jį pamilo, juo susižavėjo“.

Tai pasitvirtino koncertų metu. Žiūrovai lydojo atlikėjus gausiais plovimais ir „bravo“ šūkiais visose trijuose koncertuose. Buvo džiugu matyti, kaip daugybė žmonių ėjo pas maestro pareikšti savo susižavėjimo jo talentu.

Daugelis šių muzikantų turėjo grojimo patirtį su žymiaisiais Amerikos dirigentais. Jie labai gerai galėjo pajusti ir palyginti maestro profesionalumą, savitumą, talentą bei sugebėjimą sėkmingai dirbti ir valdyti orkestrą scenoje.

Pirmasis koncertas

Pirma muzikinė pažintis su maestro įvyko „Toronto Centre

for the Arts“ 2001 m. sausio 18 d. Maestro S. Sondeckis kaip ypatingas svečias dirigavo Toronto Filharmonijos kameriniam orkestrui. Reklaminiam Toronto Filharmonijos lankstinuke S. Sondeckis paminėtas kaip „Maestro iš Žiemos rūmų“, „St. Peterburgo Camera-tos“ orkestro įsteigėjas bei dirigentas. Vėliau šį informaciją buvo užključta, paminint, kad jis – Vilniaus kamerinio orkestro dirigentas. Tuo pačiu metu Kerry Stratton Toronto Filharmonijos muzikinis vadovas ir dirigentas išvyko koncertuoti į Lietuvą su S. Sondeckio jau virš 40 metų vadovaujamu kameriniu orkestru.

Koncertas įvyko „George Weston Recital Hall“. Tūkstančio vietų salėje tuščių kėdžių nesimatė. Garbės konsulas Harris Lapas su p. Gražina Lapiene pakvietė į koncertą ir oficialiam diplomatiniam priėmimui atstovus iš įvairių diplomatinio tarnybų. Lietuvos ambasadorius Rimas Šidlauskas su žmona Asta Šidlauskiene atvyko iš Otavos dalyvauti koncerte ir priėmimė.

Toronto Filharmonijos pirmininkė Hilda W. Wilson pasveikino susirinkusius žiūrovus ir trumpai bei nelabai oficialiai apibūdino šio vakaro koncerto ypatingumą, supažindindama su maestro S. Sondeckiu ir perskaitydama visų garbės svečių pavardes. Deja, mes nusivylėme pirmininkės nesugebėjimu teisingai ištarti maestro, o taip pat mūsų ambasadoriaus pavardes. Į koncertą atsilankė Suomijos konsule Marketta Partanen, Šveicarijos Martha Riem, Prancūzijos kultūrinis atašė Daniel Longo, Latvijos garbės konsulas Maris Ešmits ir p. Ešmits, Estijos konsulas Tomas Heinsoo. Protokolo tarnybos atstovai – Dr. Roy B. Norton, Anne-Marie Balzano, Art Daniels, Lenkijos konsulas Jacek Junosza Ki-

sielewski ir p. Kisielewski.

Hilda E. Wilson pranešė žiūrovams, kad maestro S. Sondeckis papildė koncertinę programą staigmena – J. F. Haydno kūriniu antroje koncerto dalyje.

Turėjome progą išgirsti L. v. Beethoveno – Egmont overtiūrą, op. 84a., M.K. Čiurlionio variacijas lietuvių liaudies dainų motyvais, W. A. Mozarto simfoniją Nr. 35D Major „Haffner“, K385.

Antroje koncerto dalyje nuskambėjo J. Haydno ir D. Šostakovičiaus kūriniai. Prieš pradėdami orkestrui groti D. Šostakovičiaus simfoniją, op. 110a, Toronto Filharmonijos koncertmeisteris Arkadijus Janivker pateikė žiūrovams informaciją, kuo šis veikalas svarbus ir ypatingai pačiam maestro S. Sondeckiui.

Originalas, pagrindas šiai simfonijai – tai D. Šostakovičiaus sukurta koncertas styginiams kvartetui (1960 m.) – gražiausias ir nuostabiausias D. Šostakovičiaus kūrinys, kuriame kompozitorius išreiškė savo jausmus ne tik II pasaulinio karo ir fašizmo aukoms. Jis skyrė šį kūrinių visoms aukoms, nukentėjusioms nuo represijų ir žudynių stalinizmo laikais. Deja, šių savo jausmų D. Šostakovičius negalėjo savo laiku viešai išreikšti. Kompozitorius A. Stasievič perdarė šį kūrinių styginiams orkestrui, o maestro S. Sondeckis, palikęs kai kuriuos A. Stasievič kūrinio elementus, paruošė savo aranžuotę. 1976 m. „niekam nežinomas“ orkestras iš Lietuvos tarptautiniame G. Karajano konkurse laimėjo pagrindinį prizą ir aukso medalių. Šiam orkestrui dirigavo S. Sondeckis. Šis tarptautinis laimėjimas atvėrė kelius S. Sondeckio karjerai ir jo vadovaujamam orkestrui į Europos areną ir įvairias pasaulio šalis. Susitkęs su D. Šostakovičiumi, maestro pasiteiravo kompozitoriaus nuomonės dėl jo kūrinių aranžuotės styginiams orkestrui. D. Šostakovičius palydėjo savo susižavėjimą žodžiais: „Grokite, grokite, grokite – tai žymiai geriau negu mano sukurta kvartetas“.

Po tokios įžangos ir komentarų, žiūrovai dar įdėmiau klausėsi šio 3-jų dalių dramatiško kūrinio. Ilgos, šiltos ovacijos lydėjo koncerto pabaigą.

Po koncerto sekė diplomatinis priėmimas, kur kvietinio svečius sveikino Lietuvos Ambasadorius R. Šidlauskas su žmona A. Šidlauskiene ir garbės konsulas Harris Lapas su Gražina Lapiene.

„Lyros“ orkestro koncertai

Sekantis koncertas įvyko sausio 19 d. Hamiltone – S. Bacho muzikos vakaras prie žvakių šviesos. Maestro S. Sondeckis pirmą sykį dirigavo savo buvusios studentės A. Šarpytės 1998 m. įsteigtam styginiams orkestrui „Lyra“.

Antras koncertas su šiuo orkestru įvyko Toronto Lietuvių Namų Mindaugo salėje sausio 21 d.

(Nukelta į 7-tą psl.)

Knygų rišykla „SAMOGITIA“ meniškai riša knygas bei žurnalus

A. PLENYS

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Mokytojai už Lietuvos ribų

ANTANINA URMANAVIČIENĖ

Alytaus rajono švietimo skyriaus vedėjas Vytautas Bigaila 1997/98 m. metus sutiko lietuviškoje Pelesos mokykloje. Pradėjęs eiti šios mokyklos direktoriaus pareigas, suprato, kaip svarbi yra užribio lietuvių mokyklų mokytojams kvalifikacija, jos tobulinimas. Pradėjo nuo savęs. Įstojo mokytis į Vytauto Didžiojo universiteto socialinių mokslų fakultetą.

Baigdamas šią aukštąją mokslo įstaigą magistro laipsniu, parengė įdomų ypač užribio mokytojams naudingą darbą „Užribio lietuvių mokyklos pedagogų kvalifikacijos tobulinimo ypatumai“. Pats dirbęs Pelesos lietuviškoje mokykloje tyrimo objektu pasirinko užribio lietuvių mokyklos pedagogų kvalifikacijos tobulinimą.

Savo disertacinio darbo įvade autorius apžvelgė pasaulyje gyvenančių lietuvių bendruomenių lietuviškų mokyklų tinklą. Lietuvių egzistuoti padeda įsteigtos lietuviškos mokyklos Maskvoje, Rygoje, Liepojoje, Karaliaučiaus srityje. Čia daugiausiai veikia sekmadieninės mokyklos. Jas finansškai remia Lietuvos tautinių mažumų ir iš-civijos departamentas prie Lietuvos respublikos vyriausybės bei Lietuvos švietimo ir mokslo ministerija.

Jeigu minėtos mokyklos, išskyrus Vasario 16-sios gimnaziją, veikiančią nuo 1953 m., susikūrė Lietuvai tapus nepriklausoma valstybe, tai Punksko-Sei-nų-Suvalkų krašte, etninės lietuvių žemės, mokyklos veikia nuo XX a. pradžios.

Didelę šių mokyklų reikšmę autorius išreiškia J. Bielskio žodžiais „Lietuviybės bastionus reikia ginti ne tik šventais Pilenų pelenais, unių paragrafais, generolų kardais, diplomatų tostais, bet ir suvokimu – protu ir širdimi, nes lietuviams esame mes gimę, lietuviams norime ir būti“. J. Bielskis, gildindamas lietuvių Lenkijoje švietimo problemas, sako: „Tas mūsų noras nėra grėsmė kitiems, taip pat norintiems būti savimi“.

V. Bigaila, tyrinėjęs užribio lietuviškąsias mokyklas, mano, kad bene labiausiai nutautėję etninių žemių lietuviai, gyvena dabartinėje Gudijoje. Gervėčių krašte veikia valstybinė Rind-džiūnų lietuviškoji vidurinė mokykla, o Lydos krašte – Pelesos nevalstybinė lietuvių vidurinė mokykla. Jas pastatė Lietuvos valstybė. Šiuo metu sekmadieninės lietuvių mokyklos veikia Gardine, Lydoje, Rodūnėje, Minske.

Į šias mokyklas, išskyrus Lenkiją, siunčiami mokytojai iš Lietuvos, kuriems išskyla specifiniai kvalifikacijos tobulinimo ypatumai. Mokytojai susidūru-

siam su pasenusiais gudiškais pedagoginiais reikalavimais ir progresuojančiu lietuviškuoju švietimu, sunku orientuotis tokioje situacijoje ir tobulėti. Puoselėdami lietuviybę, Pelesos mokytojai sekmadieniais mokyti vaikų ir suaugusių vyksta Rodūnion ir Lydon.

Naujų lietuviškų židinelių atsiradimas ir saugojimas, kad neužgestų, labai daug priklauso ir nuo mokyklos vadovų. Šiuo konkrečiu atveju labai daug padaręs lietuviybės daigiams augti Vytautas Bigaila.

Rašydamas šį savo labai svarbų darbą, autorius išanalizavo XX a. pabaigos ir švietimo sistemos brendimo idėjas. „Mokyklos reforma“, – jis sako – tai mokyklos pagrindų peržiūrėjimas, mokyklos misijos ir ugdymo principų pergalvojimas, keičiantis pasauliui“. Vykdamas reformą, svarbiausia – mokytojo geranoriškumas. Remdamasis Toronto universiteto profesoriaus M. Fullan mintimi, jeigu mokytojas nepajėgus ir neturi noro keistis, jis ir savo auklėtinių neišmoks keistis. Šio pasaulinio garso pedagogo mintis: „Kai vaiką mokome tik taip ir to, ko mokėmės patys, tai rengiame jį praeičiai, o ne ateičiai“.

Pateikiama ir Montreale McGill universiteto profesorės D. Fyfe labai teisinga mintis: „Mokytojas dažnai dirba paskirai. Šalia vienas kito praleidžia daug metų, bet vieni apie kitus žino mažai. O jiems reikėtų šnekėtis, dalintis, idėjomis, remti vienas kitą, padėti. Deja, taip būna retai. Pedagogai gyvena tarsi kiaušiniai dėžutėse: ir greta, ir atskirai“. Metas 'dėžučių' atsiskirti!.

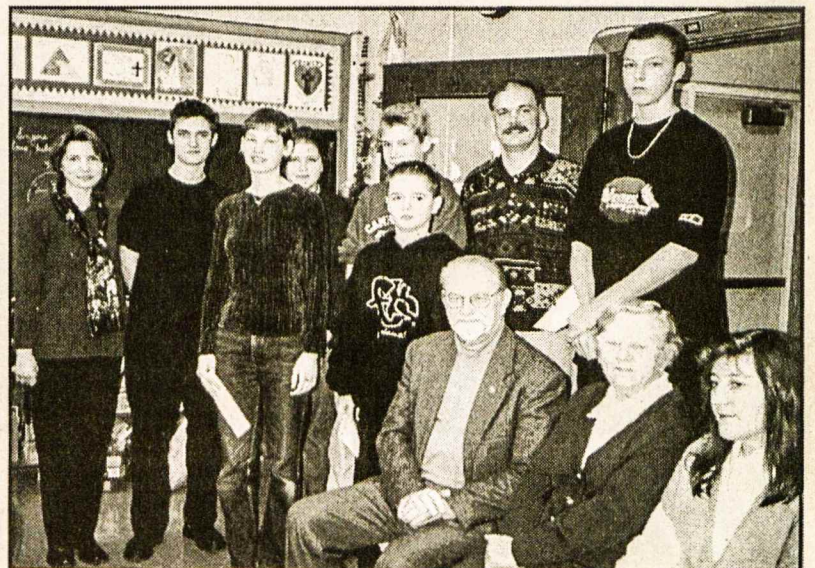
Magistras V. Bigaila mano, kad teisus XX a. pedagogikos klasikas D. Hopkins: „Per pastaruosius keiserius metus vis daugiau dėmesio kreipiamasi darbuotojų tobulinimui pačioje mokykloje“. Todėl svarbu tobulinti visų darbuotojų ir kiekvieno atskirai mąstyseną ir veiklą.

Labai svarbu mokykloje kolegų tarpusavio parama, susitelkimas. Manoma, kad mokytojams susitelkus, mokyklos veikla pagyvėja.

Mokykla – tai besimokanti organizacija, o šioje organizacijoje svarbus vaidmuo tenka vadovui, kurio vaidmenyje ryškūs trys momentai: vadovas – mokytojas, vadovas – vedlys ir vadovas – kūrėjas. Pagrindinė vadovo pareiga – mokymosi proceso sukūrimas.

Vadovas – mokytojas turėtų skatinti bendruomenės narius mokytis, padėti suvokti problemas.

R. Zelvys tvirtina, kad vadovas privalo sugebėti pats mokytis ir sudaryti mokymosi sąlygas kitiems. Telkti dirbti grupinį darbą, kurti palankią įstaigos kultūrą.

Toronto Maironio mokyklos Aukštesniųjų lietuvių kursų moksleiviai, laimėję III vietos kalėdinių rašinių konkursą. Iš kairės: kursų vedėja mokyt. N. Benotienė, D. Šileika, V. Paulionytė, C. Bates, P. Valiulis, V. Vilutis, „Paramos“ vedėjas L. Zubrickas, V. Naudžiūnas. Priekyje – KLB pirm. A. Vaičiūnas, mokyt. I. Ehlers ir R. Žemaitytė

KLF kapitalas daugiau kaip 3,0 milijonai – tai Kanados lietuvių įnašas! Kasmet gaunamas pelnas (daugiau kaip \$100,000) skirstomas lietuvių išlaidų Kanadoje (KLB, kultūriniams bei jaunimo organizacijoms, studentams) ir paramai Lietuvai (vaikų prieglaudoms, tremtinių reikalams, jaunimui).

Atsiminkime ir remkime Kanados lietuvių fondą per savo aukas bei testamentus. Išduodami pakvitavimai dėl valstybių pajamų mokesčių.

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje! Remkime Lietuvą! REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

DR. ANTANAS BALASAITIS

Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas Vilniuje pastaruoju metu rengia ir leidžia nemažai enciklopedijų. Prieš keletą metų išėjo dvi "Kultūros paminklų enciklopedijos" knygos, skirtos Rytų Lietuvai. 1998 m. išleistas "Žemės ūkio enciklopedijos" I tomas (bus dar du). Rengiamas žinyno "JAV lietuviai" II tomas (I-asis tomas išėjo 1998 m.). Ką tik išleistas "Muzikos enciklopedijos" I tomas (bus dar du tomai). Netrukus išeis "Technikos enciklopedijos" I tomas (iš keturių). Didžiausias institute rengiamas veikalas – "Visuotinė lietuvių enciklopedija", kurios I tomas išeis šiemet. Praėjusių metų gruodį buvo išleistas "Mažosios Lietuvos enciklopedijos" (MLE) I tomas (A-Kar) – didelė, gausiai iliustruota 775 puslapių knyga.

Mažosios Lietuvos fondas ir jo leidiniai

Kalbą apie šią enciklopediją reikia pradėti nuo 1985 m. įsisteigusio MLEF, veikiančio Kanadoje ir JAV. Lietuvoje su šiuo fondu susipažinta tik Atgimimo metais. 1989 m. lankydamasis Kanadoje "Mokslo" leidyklos

MAŽOSIOS LIETUVOS ENCIKLOPEDIJĄ. Viršelio dailininkas – Alfonsas Žvilčius

Atsiųsta paminėti

Kostas Ostrauskas, GYVENO KARTA SENELIS IR SENELĖ. Triptikas: Gyveno kartą senelis ir senelė, Oi grybai grybai, Valse tris-te. Sceniniai kūriniai. Išleido Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas, AMaM Publications (218 Brookside Lane, Unit A, Willowbrook, Illinois 60514 – 2907, USA). Tiražas – 400. Chicago, 2000 m., 100 psl. Kaina – 15 JAV dol.

Roland H. Bainton, CIA AŠ STOVIU. Martyno Liuterio gyvenimas. Iš anglų kalbos vertė diakonas Dikšaitis, STM, ir Simas Einikis. Redaktorių kolegija: ysk. Jonas Kalvanas, Milita Poškienė, Gintautas Poška, Remigija Kalendienė. Išleido Liuterionų paveldo fondo užsakymu LELB komunikacijos ir leidybos centras "Kelias" (J. Tumo-Vaižganto 50, LT-5900 Tauragė). Tarkinant lešomis kun. J. Juozapaičiui iš Čikagos. Tauragė, 2000 m., 391 psl.

Dabartinės Lietuvos pašto ženklas

Nuotr. M. Pranevičiaus

Kalbininko Kazlausko raštai

2000 metų gruodžio mėnesį pasirodė pirmasis Jono Kazlausko "Rinktinių raštų" tomas. Keletą savačių vėliau pasirodė jau ir antras paskutinis tomas. Sudarė ir parengė spaudai Vilniaus universiteto Baltistikos katedros vedėjas profesorius Albertas Rosinas.

Antrajame tome skelbiami svarbiausi Kazlausko straipsniai, kurie buvo išspausdinti įvairiuose žurnaluose – "Baltistica", "Lietuvių kalbotyros klausimai", "Kalbotyra" ir t.t. Sudarytojas pabrėžė savo Pratrėmę, kad atsisakė keleto straipsnių, kurių tekstai mažai kuo tiskiria nuo Lietuvių kalbos istorinės gramatikos teksto, išspausdinto fotografuotiniu leidiniu pirmajame tome.

vyr. redaktorius dr. Vaidotas Januškis susitiko su Montrealyje gyvenančiu prof. Vilium Pėteraičiu ir buvo nustebintas šiame mieste susibūrusių lietuvininkų sukauptu archyvu, jų užmoju jį paskelbti atskiromis knygomis. Iš MLE numatytų leidinių II knygoje (1992) buvo skelbiami tokie svarbiausi fondo tikslai:

a) skatinti viso pasaulio Mažosios Lietuvos lietuvių ir bičiulius domėtis bei rūpintis savo krašto kultūriniu ir istoriniu palikimu;

b) rinkti ir skelbti medžiagą apie Mažąją Lietuvą, leisti knygas apie jos kalbą, etnografiją, istoriją, literatūrą ir kitais reikalais.

Toji knyga buvo pirmoji paties MLEF pirmininko (1992-1998) kalbininko prof. Viliaus Pėteraičio Mokslo ir enciklopedijų leidyklos išleista vandenvardžių, jo žodžiais tariant – protėvių kilnios dvasios sukurto vardu lobyno, – studija "Mažoji Lietuva ir Tvanška". Šios studijos išvados patvirtina tezę, kad Mažoji Lietuva (terminas vartojamas jau nuo XVI a.) daugiau kaip 4000 metų buvo baltų genčių protėvių gyvenamas kraštas, parodoma vandenvardžių nenutrūkstanta tąsa iki 1946 m.

Pasirinktas knygai motto Eug. Matuzevičiaus posmas – "Kalmeliai, ežerai ir sidabrinės brastos, / pajūrio kopos, lygumos, miškai žali... / Žinau – nedidelis gimtasis mano kraštas, / bet išmatuoti jį tiktai širdim gali" – nusako ir kitų autorių su meile savam kraštui parašytus veikalus. Savo daugelio metų studiją V. Pėteraitis skyrė "protėvių kilniai dvasiai ir jų nerimstancijos vėlėms nuraminti".

Sėkmingai bendraudamas su minėta leidykla, V. Pėteraitis pateikė ir daugiau leidinių. IV leidinyje Klaipėdos krašto lietuvininko Martyno Brako (1907-2000) "Mažosios Lietuvos politinė ir diplomatinė istorija" (1995) pranešama, kad numatoma parengti 10 MLEF leidinių. 1996 m. pasirodžiusioje irgi emigracijoje gyvenusio lietuvininko Martyno Gelžinio (1907-1990) knygoje "Mūsų gimtinė – Mažoji Lietuva" (skirta Klaipėdos krašto ir Mažosios Lietuvos politinei istorijai), jau skelbiama, kad MLEF 20-ties leidinių serija bus baigiama "Mažosios Lietuvos enciklopedija".

Tuo tikslu prof. V. Pėteraičio iniciatyva 1996 m. vasarą buvo sukvietiti mokslinės visuomenės pasitarimai Vilniuje ir Klaipėdoje burtis į talką parengti MLE. Į šį MLEF pirmininko kvietimą atsiliepė nemažai entuziastų: keletas mažlietuvių ir Mažosios Lietuvos mylėtojų mokslininkų. Enciklopedijos rengimo centru pasirinkta Mokslo ir enciklopedijų leidykla. Tuometiniam direktoriui Zigmantui Pociui vadovaujant numatyta redakcinė kolegija ir vadovavimo grupė su vyriausiojo organizatoriūmi ir tvarkytoju prof.

V. Pėteraičiu (Kanadoje), istoriku dr. Algirdu Matulevičiumi (pirmuoju redakcinės grupės vedėju) minėtoje leidykloje ir vyriausiojo redaktoriūmi prof. Zigmū Zinkevičiumi. Šis ketvertas ir padėjo pagrindą tolesniam darbui.

Kodėl aktuali MLE?

Kodėl mums reikia MLE serijos knygų, kuo jos aktualios? Kaip rašoma MLE vyriausiojo redaktoriaus žodyje skaitytojams, šiose knygose ir enciklopedijoje aprašomo krašto reikšmė Lietuvai ypatinga ir esminė. Tai mūsų tautos raštijos, kalbotyros, literatūros ir kultūros lopšys: "Tad drąsiai galima teigti, kad be Mažosios Lietuvos nebūtų ir Didžiosios Lietuvos, kokia ji yra šiandien".

Tačiau turime apgailestauti, kad prieš keletą amžių mūsų tautos kultūrą ugde procesai, jų židyns Karaliaučius, žinomi iš mokyklinių vadovėlių, daugeliui liko tolimi dalykai. Per ištisus penkis sovietinės okupacijos dešimtmečius Lietuvoje pasitenkinta tik sausais faktais, vengiant klausimo, o kas buvo toliau, kaip šis lietuvininkų kraštas pergyveno paskutinį pasaulinį karą, kas vyksla jame dabar. Tik Mažosios Lietuvos rezistentinis sąjūdis Čikagoje (pirmininkas Algis A. Regis) įvairiuose renginiuose nuolat teigė, kad "Mažosios Lietuvos istorija – atvira ir neužmirštama".

Nutylėjimas ar aiškinimas, kad po karo atsiradusi kolonizuota pusiau uždara Kaliningrado sritis su pakeistais rusiškais vietų vardais jau tampa Rusijos provincija – yra melagingas. Karaliaučiaus krašto statusas kaip tarptautinė problema buvo nagrinėta Vilniuje 1995 m. Mažosios Lietuvos reikalų tarybos rengtoje apskritojo stalo diskusijoje "Potsdamas ir Karaliaučiaus kraštas". Diskusijos mintys po metų paskelbtos to paties pavadinimo knygoje. Dabar vykstančios Europos integracijos akivaizdoje vis didesnę svarbą įgyja minėtos MLEF knygos ir ypač "Mažosios Lietuvos enciklopedija".

Vakarinė baltų istorija ir kultūra

MLE aprėpia istorinę Mažąją Lietuvą – nuo Klaipėdos šiaurėje iki Galdapės pietuose, nuo Aisčių marių ir Labguvos vakaruose iki Širvintos ir Sešuvės rytuose, t.y. istorines Nadrūvos, Skalvos ir Pilsoto žemes, kurias Mažosios Lietuvos taryba Versalio taikos konferencijos metu 1919 m. reikalavo priskirti prie Lietuvos respublikos ir tuo būdu sukurti bendrą etninę istoriją turinčią tautinę valstybę. Aprašomos ir prūsų Bartos, Natangos bei Varmės žemės, kur greta sulietuvėjusių prūsų gyveno ir lietuvininkų, t.y. aprėpiama kiek plačiau negu Klaipėdos ir Karaliaučiaus kraštai.

MLE yra originali abėcėline tvarka parašyta regioninė enciklopedija, skiriama visiems skaitytojams, kurie įsivijoje ir Lietuvoje domisi šiuo kraštu, ypač akademiniam jaunimui. Šiame leidinyje įamžintas nykstantis ar jau prarastas lietuvininkų, prūsų ir kuršių kultūros paveldas. Todėl jame pirmenybė teikiama tam, kas lietuviška, prūsiška ir apskritai baltiška (aistiška), iškeliami Mažosios Lietuvos gyventojų išskirtiniai autentiški bruožai.

Archeologės R. Rimantienės str. *Baltai* su pridėtais archeologo B. Luchtano ir nesciniai žuvusio kartografo P. Gaučo žemėlapiams nurodo baltų protėvių jau III tūkstantmetyje pr. Kristų gyvenus Pamarių kultūros plote, t.y. prie Baltijos jūros. Gaila, kad Vakaruose leidžiamuose žinyuose skelbiama nežinia kuo paremtos mintys, pvz., Meyer'io *Groves Taschenlexicon* (Manheim, 1995) rašoma, jog baltai stumiami slavų nuo Maskvos, Okos ir Dniepro tik IX a. atsikraustė prie Baltijos krantų.

MLE su pagarba ir meile aprašoma Mažosios Lietuvos istorija, kultūra, religinė ir grožinė literatūra, kaimų ir miestų architektūra, visuomenės veikėjai. Paminimi ir tie vokiečiai, kurie įnešė savo indėlį į šio krašto gerovę ir kultūrą. Su skausmu prisimenama germanizacija, pokario Karaliaučiaus srities veikėjai, krašto niokotojai ir žmonių naikintojai, jų įvykdyta ir tebevykdoma krašto kolonizacija bei rusifikacija.

Maestro SAULIUS SONDECKIS, baigęs diriguoti kameriniam orkestrui "Lyra" Toronto Lietuvių Namuose š.m. sausio 21 d., priima iš KLB valdybos pirmininko ALGIO VAICIŪNO padėkos žymenį

Nuotr. R. Jonaitienės

Koncertas su dirigentu Sondeckiu

(Atkelta iš 6-to psl.)

Abiejų koncertų programai sklandžiai vadovavo KLB kultūrinės komisijos pirm. Irena Ross.

Prieš pradėdant koncertą, garbės konsulas H. Lapas pasveikino susirinkusius žiūrovus ir padėkojo maestro S. Sondeckiui už jo atsisakymą honoraro už šį koncertą. Koncerto pilnas skiriamas Lietuvos našlaičių globai ir Toronto lietuvių slaugos namams. H. Lapas paminėjo, kad "Toronto Centre for the Arts" koncertas praėjo labai sėkmingai ir kad maestro S. Sondeckis bus kviečiamas atityje pakartotiniam koncertui. Tylos minute H. Lapas paprašė visus susirinkusius pagerbti žuvusius už Lietuvos nepriklausomybę.

I. Ross apžvelgė A. Šarpytės ir Leokadijos Paulauskaitės muzikines kūrybos kėlą, pradėta Lietuvoje ir tęsiama Kanadoje, orkestro "Lyra" įsteigimą, paminėdama pavardes muzikantų nelietuvių, kurie nuoširdžiai prisideda ir paremia savo dalyvavimu lietuviškų renginių.

Taip pat I. Ross pristatė žiūrovams jauną kanadičių kompozitorių R. Royer, kurio veikalas "Mistico" buvo sugrotas koncerto metu.

Koncerto programoje išgirdome lietuvių kompozitorių kūrinius: J. Naujailio "Svajonė", M. K. Čiurlionio "Bėkit bareliai", G. Kuprevičiaus preludiją, skirtą M. K. Čiurlionio atminimui ir aranžuotą W. Westcott; J. S. Bacho koncertą fortepijonui ir orkestrui Nr.7 g-moll. Solo dalį fortepijonui ir orkestrui profesionaliai atliko Leokadija Paulauskaitė.

Antroji koncerto dalis – W. A. Mozarto kūriniai, jų tarpe

koncertas smuikui ir orkestrui, kur solo dalį smuiku grojo Audronė Šarpytė. Ispūdis nepakartojamas! Net pats maestro S. Sondeckis su džiaugsmu tyliai pasakė "Bravo", o žiūrovai gausiais plojimais ir atsistojuimu pagerbė visus koncerto atlikėjus. Pats maestro Sondeckis, kaip buvęs A. Šarpytės mokytojas, sakė esąs sužavėtas jos pasiekimais, sugebėjimais tęsti muzikinę karjerą ir pedagoginį darbą, žavisi jos energija, entuziazmu, suorganizavus kamerinį orkestrą Kanadoje.

Po koncertų

Visi koncerto dalyviai apdovanoti gražiomis gėlių puokštėmis, o maestro S. Sondeckis – garbės lentele su įamžintu įrašu. I. Ross perskaitė žiūrovams tekstą ir pakvietė KLB pirmininką A. Vaičiūną į sceną iškilmingai įteikti šią atminimo dovaną garbingam svečiui maestro S. Sondeckiui.

Po koncerto lietuvių visuomenė ir kanadičiai svečiai turėjo dar papildomą progą susitikti, nusifotografuoti, paprašyti autografo ir pabendrauti su maestro. Iškilmingas priėmimas su vaisėmis vyko Lietuvių Namų Gedimino menėje.

Nors S. Sondeckio pirmoji viešnagė Kanadoje buvo trumpa, tačiau intensyvi koncertais, priėmimais, susitikimais su buvusiais savo mokiniais, kolegomis ir draugais.

Turėjome neužmirštas minutes susipažįstant su viena iš įžymiausių asmenybių Lietuvos kultūriniame gyvenime: smuikiniu, dirigentu, pedagogu, profesionalu, patriotu, gerbiančiu savo tautos praeitį ir garsinančiu savo kūrybine veikla Lietuvos vardą jau virš 40 metų.

Lietuva, mano tėvyne!

*Apkabinsiu miegančius šilojus
Ir paglostysiu melsvas upes –
Nerandu aš kito tokio rojaus! –
Tik takelį savo i tave...
Mano Lietuva, mana tėvyne!
Akmenį prakalbusį girdžiu –
Šimtamečiai antkapiai dar mini,
Dėl tavęs kiek sudegė širdžių...*

*Nukabinsiu plačiąją žydrynę,
Išbučiuosiu žiedelius laukų,
Užsidėsiu juostą ant krūtinės,
Nertą iš lengvų pienės pūkų...
Mano Lietuva, mana tėvyne!
Akmenį prakalbusį girdžiu –
Šimtamečiai antkapiai dar mini,
Dėl tavęs kiek sudegė širdžių...*

*Šluostysiu aš ašarą nuo miško,
Nuo paparčio žiedo, ežerų...
Man iš džiaugsmo ji taip pat ištryško:
Jaudulys, kad aš čia gyvenu.
Mano Lietuva, mana tėvyne!
Akmenį prakalbusį girdžiu –
Šimtamečiai antkapiai dar mini,
Dėl tavęs kiek sudegė širdžių...*

*Lino žiedu visada žydėki! –
Tavo našta leiski man panešt! –
Ir negėstančia žvaigžde spindėki
Žemės rutulio mažam taške! –
Mano Lietuva, mana tėvyne!
Akmenį prakalbusį girdžiu –
Šimtamečiai antkapiai dar mini,
Dėl tavęs kiek sudegė širdžių...*

Irena Vaičiulytė-Bradaitienė, Marijampolė

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Valstybinis orkestras "Trimitas" ir Lietuvos žydų kultūros klubas 2000 m. gruodžio 22 d. Lietuvos valstybinėje filharmonijoje surengė komp. Benjaminio Gorbulskio 75-tųjų gimimo metinių minėjimą. Renginį vedęs muzikologas Viktoras Gerulaitis sakė, kad 1986 m. po sunkios ligos miręs B. Gorbulskis buvo vienas iš kūrybingiausių Lietuvos lengvosios muzikos kūrėjų, sukūręs daugybę dainų žinomų lietuvių poetų tekstais, estradinių pjesių orkestrams, rašęs muziką operetėms. Kaip ELTA pažymi, "Trimito" vadovas prof. Alg. Budrys daugelyje pasaulio šalių yra atlikęs B. Gorbulskio kūrinių klarinetui ciklą. Minėjime R. Balčiūno diriguojamas "Trimitas" atliko daugelio pamėgtąsias B. Gorbulskio sukurtas melodijas.

"Muzikos barai", Lietuvos muzikų sąjungos leidžiamas žurnalas, elektroniniu paštu išplatino, pranešimą, kviečiantį žurnalą prenumeruoti 2001-miems metams. Pranešime nurodoma, kad žurnale rašoma apie muzikinį gyvenimą, nevengiamos istorinės temos, pristatomos Lietuvos ir užsienio atlikėjai, renginiai bei kūrėjai. Nuo 2000 metų žurnalas leidžiamas su CD, kuriose įrašomi geriausi Lietuvos ir kitų šalių kompozitorių kūriniai. Prenumeratos kaina 60 Lt metams. Kreipimasi pasirašė Lietuvos muzikų s-gos pirm. komp. prof. R. Žigaitis ir "Muzikos barų" redaktorė komp. doc. A. Nekrošienė. Adresas: Gedimino 32-2, 2001 Vilnius, tel. 22-09-28, 62-30-43, 22-16-15; faksas: 22-03-02; e-pastas muzbar@takas.lt

Lietuvos kultūros ministerija kultūros veikėjams paskyrė 2000 metų premijas, atsižvelgdama į žinovų komisijų bei Kultūros meno tarybos siūlymus. Martyno Mažvydo premija už nuopelnus kalbai, istorijai ir knygos menui paskirta knygos "Lietuviški elementoriai" sudarytojoms Aurelijai Rabačiauskaitėi ir Ingridai Koršakaitėi. Premijos dydis – 5.625 Lt. Šešioms laureatams paskirtos 3,500 Lt. premijos: už bibliotekinių knygų Emilijai Banionytei, už muziejinių vertybių restauravimo darbus – Laimai J. Vedrickienei, už geriausią lietuviškos dramaturgijos pastatymą – rež. Irenai Bučienei, už amatų tradicijų išsaugojimą medžio drožėjui Alg. Sakalauskui, už tradicinių kultūros lobų – papročių, dainų, šokių, tautosakos, liaudies kūrybos išsaugojimą liaudies muzikantui Feliksui Baltrušaičiui, už etninės kultūros paveldo rinkimą ir sklaidimą dailės mokyklos dėstytojai Mildai Ričkutei. Dar apdovanoti ryškiausios publicistikos kūrėjai G. Beresnevičius, L. Kanopkienė, V. Jauniškis, R. Buivydas, R. Rastauskas ir R. Gudaitis bei fotografas A. Sutkus, St. Žvirgždas ir dail. R. Kiubaraite-Sutkienė. (ELTA).

JAV LB kultūros taryba skelbia dramos konkursą (dramos, tragedijos, komedijos). Premijų mecenatas dr. Jonas Adomavičius. Pirmajai premijai skiriama 2,000 dol., o antrajai – 1,000 dol. Konkurso sąlygos: 1. Veikalas turi būti naujas ir niekur neskelbtas, parašytas rašomąja mašinėle; pageidaujama dvigubas tarpas tarp eilučių. 2. Pageidaujama dvejų – trijų veiksmų drama. 3. Veikalo trukmė ne ilgiau kaip dvi su puse valandos. 4. Ne daugiau kaip dešimt veikėjų. 5. Tema – iš lietuvių gyvenimo tėvynėje ar už jos ribų (iš praecies ar šių dienų). 6. Dekoracijų ir pastatymo atžvilgiu pritaikytas nedidelei scenai ir patogus gastrolėms. 7. Premijuoto veikalas autorius(ė), dalyvaudamas(a) konkurse, suteikia išskirtinę teisę išsivijos teatrui veikalą statyti pasirinktu laiku ir pasirinktose vietose. 8. Nepremijuoti veikalai bus grąžinti autorių nurodytu adresu. Veikalą pasirašyti slaptyvardžiu, siunčiant jį kartu įdėti ir atskirą, užklijuotą voką su autoriaus(ės) pavarde ir vardu, adresu ir telefono numeriu. Ant voko užrašyti slaptyvardžiai. Veikalus prašoma siųsti iki 2002 m. vasario 16 d. adresu: Mr. Leonas Narbutis (LB kultūros tarybos vicepirm.) 216 Main St., Lemont, IL 60439, USA. Kviečiame Lietuvos ir išsivijos rašytojus konkurse gausiai dalyvauti ir praturtinti lietuvių teatrą naujų veikalų derliumi.

Marija Remienė,

JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė

Ievos Simonaitytės premija, kuri kasmet skiriama už reikšmingus literatūros, dailės, muzikos ir kitus kūrinius, garsinančius I. Simonaitytės vardą, jos kūrybą bei Klaipėdos kraštą, šiemet gavo dail. Linas J. Jankus, Klaipėdos un-to pedagogikos katedros docentas, sukūręs paveikslų ciklą "Ievos Simonaitytės žemė". Premija, kurią sudaro laureato diplomai, vardinė kefamikos vaza ir pinigai, buvo jam įteikta š.m. sausio 27 d. Agluonėnuose minint I. Simonaitytės 104-tąjį gimtadienį. Kaip ELTA pažymi, iki šiolei toms premijoms buvo apdovanoti poetė P. Žemgulytė, grafikė E. Labutytė, rašytojai Vyta. Rimavičius ir Vyta. Majoras.

Lietuvos baletu bičiulių po pietų įvyko 2000 m. gruodžio 30 d. Australijos Sydney mieste, baigiantis XXI-oms Australijos lietuvių dienoms. Bičiulius sveikino Lietuvos gen. konsulas Viktoras Šlitteris; direktorė Ramona Ratas apžvelgė dr-jos veiklą, pirmininkas Jurgis Žalkauskas papasakojo apie Lietuvos baletu 75-tąjį jubiliejų Vilniuje. "Sydney Dance Company" šokėja Sally Wicks, K. Puodžiūnienės vaikaitė, pašoko vieną šokį; pasirodė ir "Sūkurio" jaunieji šokėjai. Vyko loterija, E. Špokaitės baletinių batukų varžytinės, vaistintasi J. Songailos paruoštais užkandžiais ir vynu. (JurZ).

Snk.

Dviejuose "Aitvaro" ir "Aukuro" spektakliuose pagrindinius vaidmenis atliko Laisvis Širvinskas ir Elena Dauguvietytė-Kudabienė

Nuotr. R. Choromanskytės

VYTAUTAS TASECKAS,teatrų festivalyje gavęs premiją už geriausią atliktą pagalbinių vyro vaidmenį (dešinėje) su Lietuvos generaliniu konsulu Čikagoje Giedriumi Apuoku, Marija Remiene – Kultūros tarybos pirm. ir aktoriumi Petru Venslovu iš Lietuvos

Nuotr. R.Choromanskytės

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 3.80%	Asmenines paskolas nuo 8.50%
180-364 d. term. ind. 3.85%	
1 metų term. indėlius 4.00%	Sutarties paskolas nuo 8.50%
2 metų term. indėlius 4.10%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu 7.15%
3 metų term. indėlius 4.25%	1 metų 7.20%
4 metų term. indėlius 4.40%	2 metų 7.30%
5 metų term. indėlius 4.70%	3 metų 7.40%
1 metų GIC-mėn. palūk. 3.75%	4 metų 7.50%
1 metų GIC-met. palūk. 4.25%	
2 metų GIC-met. palūk. 4.35%	Su keičiamu nuosimčiu 1, 2, 3 metų 6.75%
3 metų GIC-met. palūk. 4.50%	
4 metų GIC-met. palūk. 5.00%	
5 metų GIC-met. palūk. 5.05%	
RRSP, RRIF ir OHOSP	
"Variable" 3.80%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 4.25%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 4.35%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 4.50%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 5.00%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 5.05%	
Taupomąją sąskaitą iki 1.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC-PLUS"** kortelė
Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27 John Street, Toronto

- ♦ MLS skelbimas
- ♦ Komisija 3%
- ♦ Toronto Real Estate Board narys

Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto,
Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W.
ir Weston Road)

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
Taisau ir įvedu

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklas
- Šaldymo sistemos, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 905 502-9614
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

ROYAL LEPAGE

Jeif norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliaviene

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

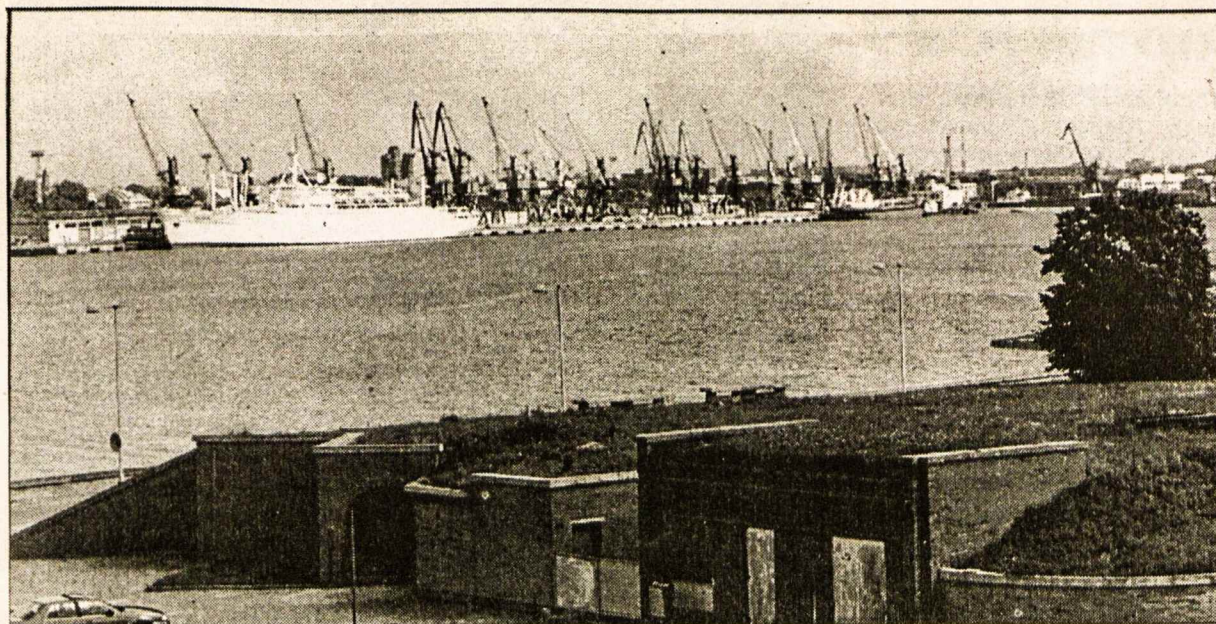
NAMO ĮVERTINIMAS PER AUKŠTAS?

Mielai atsiųsiu reikalingus blankus Jūsų nuosavybės įvertinimo, peržiūrėjimo ar apeliacijos reikalui. Be jokio Jūsų įsipareigojimo.

SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616; namų 416-231-4937, faksas 416 769-1524.

Klaipėdos uostas žiūrint iš Smiltynės. Jame vyksta gana didelis laivų judėjimas

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

padėti indėnams įvairiose srityse: sėkmingiau paruošti vaikus mokyklų programoms, mažinti alkoholizmą, nusikaltimus; labai paplitusių ligų, kaip plaučių džiova ir diabetas, gydyme; skatinti rezervatuose verslo bendrovių steigimą bei aprūpinti indėnus darbais.

Kanada siūnčia į Indiją \$3 milijonus pagelbėti nukentėjusiems nuo didelio žemės drebėjimo (7.9 pagal Richterio skalę) Indijos vakarinėje provincijoje prie Bhuj ir Anjar miestų. Žemės drebėjimas padarė labai daug nuostolių, žuvusiųjų skaičiuojama dešimtimis tūkstančių. Pagalbą pinigais ir specialistais siūnčia ir JAV, Turkija, D. Britanija, Izraelis, Šveicarija, Vokietija, Rusija bei Taivanas.

Naujasis JAV prezidentas George W. Bush nutarė savo pirmąją oficialią kelionę nukreipti ne pas šiaurės kaimynę Kanadą, bet pas savo senųjų valdų, Teksaso, kaimynę Meksiką. Bet J. Chretien įstengė užbėgti Meksikai už akių ir suplanavo būti pirmuoju "svarbiu politiku" atvykusiu pas prezidentą: vasario pirmą savaitgalį praleido su G. W. Bush diskutuojant prekybos ir gynybos problemas. Iš anksto buvo paskelbta, kad jokių svarbių nutarimų padaryta nebus. Min. pirmininkas žadėjo diskutuoti medienos (netrukus baigiasi sutartis) bei Prince Edward Island bulvių (JAV sustabė importą, kai buvo rasta užkrėstų grybelių) eksporto klausimus; JAV prezidento planus ieškoti naftos Aliaskos gamtos draustinyje, kurie liečia ir Kanados eskimams svarbių elnių ganyklų plotus; planuojama naują JAV raketinės gynybos sistemą. JAV prezidentas turbūt stengsis parūpinti Kalifornijai elektros energijos iš Kanados. Kanados prekyba su JAV šiuo metu siekia \$1 bilijoną į dieną.

Jean Chretien vėl planuoja naują politikų ir verslininkų Team Canada kelionę į Kiniją. Visi premjerai, teritorijų vadovai ir apie 500 verslo vadovų praleis nuo vasario 9 iki 18 dienos Honkonge, Šanchajuje bei Beidžinge, ieškodami naujų verslo bei prekybos ryšių. Nors ankstyvesnės to pobūdžio išvykos po pasaulį buvo labai garsiamos, statistika rodo, kad ne daug buvo pasiekta eksporto srityje. Po 1996 metų kelionės į Indoneziją, Malaiziją, Indiją ir Pakistaną, eksportas į tas šalis iki 2000-ųjų metų nukrito nuo 0.71% iki 0.42%; tas pat įvyko po 1997 metų kelionės į P. Ko-

rėją, Tailandą ir Filipinus (nuo 1.32% iki 0.73%). 1998/99 metų kelionių rezultatai į Braziliją, Argentiną, Čilę ir Japoniją tokie patys (nuo 3.01% iki 2.61%). Sėkmingos buvo tik kelionės į Kiniją 1994 metais (eksportas pakilo nuo 0.52% iki 0.91%) ir į Meksiką 1998 metais (0.46% iki 0.47%). Pastebėtina, kad liberatai taip smarkiai kovoja prieš tabako bendroves, jų reklamą ir ypač jaunimo rūkymą Kanadoje, priima tabako vadovus vykti kartu su Team Canada į Kiniją.

Montrealio ledo ritulio rinktinę ir Molson Centre 21,273 vietų areną Molson aludarių bendrovė pardavė amerikiečiui milijonieriui George Gillett už \$275 milijonus. Kolorado valstijoje gyvenęs G. Gillett pirkimo sutartyje pažadėjo neiškelti Canadiens iš Montrealio. Ši rinktinė buvo įsteigta 1909 gruodžio 4 d. kaip sporto klubas ir 1916/17 metų sezono tapo oficialiai Club de Hockey Canadian (CHC). Per tą laiką buvo laimėtos 2,731 rungtynės, pralaimėta 1,729, lygiomis sužaista 807 kartus; Canadiens laimėjo net 24 Stanley Cup čempionatus (daugiausia NHL lygos istorijoje). Rinktinėje žaidė visa eilė ledo ritulio "nemirtingųjų": broliai Maurice ir Henri Richard, Jacques Plante, Bernie Geoffrion, Ken Dryden, Guy Lafleur, Yvan Cormoy, Larry Robinson. Paskutiniu metu rinktinė nelabai sekėsi, sumažėjo žiūrovų, pablogėjo finansai, tačiau Canadiens išliko "tautine brandybe" ir nieku būdu neiškeldinami iš Kanados! Naujasis savininkas pažadėjo grąžinti šiai Montrealio rinktinę jos istorinį pranašumą.

Ontario judėjimo policija (OPP) pastaruoju metu surengia įvairius vairuotojų prasižengimų patikrinimus: daugiausia, ypač per švenčių savaitgalius, gauda neblaivius vairuotojus. Toliau baudžiami per greitai važiuojantieji, per daug agresyviai – dažnai keisdami važiavimo takus, per arti sekdami automobilius – vairuojantieji, kartais ir per lėtai važiuojantieji lenkimo takais. Sausio gale OPP tikrino 407-tą (privatų, apmokestinatą, 69 km ilgio) greitkelių ir per dvi dienas sugavo net 709 prasižengėlius. Per greitai važiojo 310, 17 iš jų 150 km/val. greičiu (leista 100 km/val.), du "skrido" 195 km/val.; 25 vairuotojai sekė per arti kitus autovežimius, 10 neat-sargiai keitė takus; 26 neturėjo vairuotojo leidimo arba jis buvo atimtas už ankstesnius prasižengimus; 35 nubausti už važiavimą be automobilio draudos.

Newfoundland liberalai, premjerui B. Tobin staiga perėjus į federacinę politiką, buvo likę be vadovo. Pirmąjį vasario savaitgalį susirinko į Mount Pearl vietovę rinkti naujo partijos vadovo ir tuo pačiu – iki kito provincinio balsavimo 2003 metais – naujo provincijos premjero. Iš pradžių kandidatavo trys buvę

Sportas

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: ULEB Eurolygos turnyro antrosiose aštuonfinalio rungtynėse Kauno "Žalgiris" namuose pralaimėjo Atenų AEK (Graikija) krepšininkams 71:73 ir iš tolimesnių rungtynių iškrito. SUP-ROLYGOS A grupės rungtynėse Vilniaus "Lietuvos rytas" išvykoje 85:88 pralaimėjo Maskvos CSKA klubui. Pažymėtina, kad "Lietuvos rytas" viltis laimėti sužlugdė CSKA klube žaidžiantis lietuvis Gintaras Einikis, įmesdamas 25 taškus. LSKL (Lietuvos studentų krepšinio lyga) Vilniuje surengtose (žvaigždžių) dienos rungtynėse tarp "Vakarų" ir "Rytų" 93:85 laimėjo "Vakarai". NBA klubo "Cleveland Cavaliers" vidurio puolėjui Žydrūnui Ilgauskui vėl buvo padaryta lūžusio pėdos kaulo operacija ir ši sezona jis jau nebegalės žaisti.

LENGVOJI ATLETIKA: Vilniuje vykusiose Lietuvos lengvosios atletikos federacijos taurės varžybose vilniečiai Z. Minina 300 m. nubėgo per 38.69 sek. ir 0.23 sek. pagerindama sau pačiai priklausiusį rekordą. Kaunietis M. Kukštas 2000 m. įveikė per 5 min. 14.58 sek. ir sumušė ankstesnį vilniečio A. Anušio rekordą (5 min. 15.30 sek.).

BOKSAS: Draugiškos rungtynės tarp Lietuvos ir Gudijos rinkinių baigėsi lygiosiomis 16:16.

STALO TENISAS: Tarptautinės stalo teniso federacijos paskelbtose geriausių pasaulio stalo tenisininkų įvertinime, tarp 405 sportininkų, lietuvis R. Būdienė užima 69-ąją vietą ir J. Prūšienė – 134-ąją.

ŠOKIAI: Tarptautinės šokių federacijos pasaulio varžybose Vancouver (Canada) klasikinių šokių programoje Kauno "Sūkurio" pora A. Bižokas ir E. Daniūtė užėmė ketvirtąją vietą. V.P.

ŠYPSENOS

Vyras ir žmona
– Tu mane vedei todėl, kad aš pinigų turėjau – raudodama sušuko įskaudinta žmona.
– O! ne! Aš tave vedžiau todėl, kad aš neturėjau pinigų.

Atsisveikinimas

Mikas tarė Rokui susitikęs:
– Na, sudiev, Rokai. Įvažiuoju Australijon ir daugiau nebegrišiu.
Rokas išplėtė akis:
– Ką pats sakai? Ar tikrai nebegriši?
– Tikrai. Niekada niekada nebegrišiu.

Tadas Rokas ryžosi:
– Būk žmogus, Mikai, gal galėtum paskolinti kokį šimtą litų?..

B. Tobin ministrai, bet po pirmo balsavimo iškrito Paul Dicks, buvęs kasyklų ministeris; liko John Efford, buvęs žuvininkystės ministeris ir Roger Grimes, buvęs sveikatos ministeris, anksčiau matematikos mokytojas ir darbininkų unijos veikėjas, jaunystėje energingas ledo ritulio žaidėjas. Antruoju balsavimu vos 14 balsų dauguma buvo išrinktas R. Grimes. Jis laikomas rimtai dirbančiu politiku, nebijančiu prieštaravimų. Būdamas ministru laimėjo derybas su provincijos ligoninių slaugėms, mokytojais ir socialinių paslaugų darbuotojais; jis taip pat vadovavo sėkmingam vajui perversi mokyklas iš religinių bendrijų rankų į provincinę sistemą. G.K.

HOMELIFE
Home Life/Realty One Ltd.
2251 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 14 metų

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 120 milijonų dolerių

MOKAME	IMAME
3.55% už 30-89 d. term. indėlius	už asmenines paskolas nuo 8.25%
3.55% už 90-179 d. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su – nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
3.55% už 180-364 d. term. indėlius	1 metų 6.95%
3.65% už 1 m. term. indėlius	2 metų 7.05%
3.85% už 2 m. term. indėlius	3 metų 7.20%
4.05% už 3 m. term. indėlius	4 metų 7.40%
4.25% už 4 m. term. indėlius	5 metų 7.50%
4.60% už 5 m. term. indėlius	– su keičiamu nuosimčiu 6.75%
3.40% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
3.90% už 1 m. GIC invest. pažym.	
4.10% už 2 m. GIC invest. pažym.	
4.30% už 3 m. GIC invest. pažym.	
4.90% už 4 m. GIC invest. pažym.	
4.85% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.55% už RRSP & RRIF ind. (var.rate)	
4.40% už RRSP & RRIF 1 m. term. ind.	
4.60% už RRSP & RRIF 2 m. term. ind.	
4.80% už RRSP & RRIF 3 m. term. ind.	
5.40% už RRSP & RRIF 4 m. term. ind.	
5.35% už RRSP & RRIF 5 m. term. ind.	
3.00% už OHOSP (variable rate)	
2.00% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
4.15% už JAV dolerių 1 metų GIC	
2.50% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SAŠKAITŲ ĮSILAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELEŲ ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS) KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU! GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SAŠKAITAS APLANKYDAMI MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.net Elektroninis paštas: parama@total.net

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDĄ NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ PERSIUNTIAMS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR
IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINĖS MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antradien., trečiadien. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v. Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

Sutton GROUP

PATYRĖS NUOSAVYBIŲ PARDAVĖJAS netoli naujos PRISIKĖLIMO PARAPIJOS
Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

WALTER V. DAUGINIS
INSURANCE - DRAUDIMAS

KEN GIBB REAL ESTATE & INSURANCE
300 North Queen St., Suite 105N
Etobicoke, Ont. M9C 5K4
(šiaurinėj pusėj Queensway; prieš Sherway Gardens)
Tel. 416 622-5305 arba 1-800-463-5305
Faksas 416 620-7584

ALGIS MEDELIS @ **MEDELIS CONSULTING**
133 Roncesvalles Ave. TORONTO, Ont. M6R 2L2
Tel. 416 531-4800

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Lietuva: Iškrendant iki 30 balandžio	– nuo	\$ 890.00
Kalifornija, Grd. Canyon, Las Vegas – 17 kovo, 11 dienų	–	\$1990.00
Graikija ir Turkija – 28 kovo, 11 dienų	–	\$2390.00
Italija (Roma, Venecija, Capri ir t.t.) – 22 balandžio, 11 dienų	–	\$2490.00
Liudras, Fatima, Portugalija – 28 balandžio, 13 dienų	–	\$2375.00
Roma, Liudras, Parizius – 20 gegužės, 12 dienų	–	\$2690.00

Toronto įstaigoje būnu trečiadieniais tarp 11 ir 17 val. Pas mane atvažiuoti nėra būtina, paskambinkit – sutvarkysiu! Bilietus pristatau X-PRESS paštu.

Visos paslaugos atsiųsiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBŲ DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius.

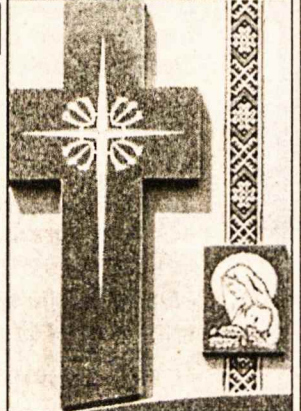
PRINTING
NET

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Preiainamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamie lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road (tarp Eglinton ir St. Clair), Toronto, Ontario M6N 3P7

DANUTEI ir JURGIUI RAMANAUSKAMS

40-ųjų vedybų metinių jubiliejaus proga
nuoširdžiausi sveikinimai ir linkėjimai džiaugsmo
akimirčių, stiprios sveikatos ir Dievo palaimos
bendrame gyvenimo kelyje –
VAIKAI ir ANŪKAI

Atsisveikinant su Kanada

KUN. K.J. AMBRASAS, SJ.
Montrealis

Prieš septynerius metus
"Alitalijos" lėktuvas atskraidino
mane iš Romos į Montrealį.
Žvelgdamas į pirus, tykstan-
čius nuo akmenų lašus, į padū-
mavusias anapus plačios įlankos
linijas ir Seserų saloje išaugu-
sius daugiaaukščius, – šios šalies
bajorų draustinį, – kartu pris-
meni ir visą kunigystės laiko-
tarpį...

1981 m. Lietuvoje slapčio-
mės įstojau pas jėzuitus. 1987 m.
baigus filosofijos-teologijos stu-
dijas, palatvijo mažoje Skaitig-
rio parapijoje treminio arkiv.
Julijono Steponavičiaus 1988
rugpjūčio 17 d. vakare slapta
išventintas diakonu, kitos die-
nos gaidystė su kitu bičiuliu
Vytautu Vaičiūnu tapau kunigu.
Nors dalyvavau įvairiuose kong-
resuose, rašytojų ir vertėjų ple-
numuose, suvažiavimuose ir
įvairiuose renginiuose, dirbau
dėstytoju, įvairių visuomeninių
ir kūrinių darbu, bet kunigystė –
iš mano gyvenimo metų ir visos
veiklos – pati svarbiausia. Ji
prasidėjo tada, kai ankstyvą ry-
vos tik po slaptųjų šventimų,
Skaitigiriję, užsidėjęs kuprinę
ant pečių, grįžau vėl dėstyti į
Vilniaus un-tą. Kai nebuvo kam
važiuoti į Poznanės Ad. Mickie-
vičiaus un-tą dėstyti lietuvių kal-
bos, prof. Z. Zinkevičiaus pa-
kalbintas sutikau važiuoti ten. Iš
pat ryto anksti paauguos ten
kambaryje šv. Mišias, eidavau
dėstyti iš Punksio atvažiavusius
lietuviams studentams lietuvių k.

Po metų kard. V. Sladcevi-
čius mane iškviė į tarpdieci-
nę Kauno kunigų seminariją.
Bet tenai išbūvęs vos 6 mėne-
sius, buvau paskirtas Romon
Vatikano radijo lietuvių sky-
riui, kur išbūvęs pusketvirtį
metų, 6 mėn. pabuvęs Filipi-
nuose Manilos "Ateneo" uni-
versitete, per Indiją, kur jau be-
ne 50 metų tedirba mūsų mi-
sionierius T. Donatas Slapšys,
kurį kelias dienas aplankiau,
grįžau Italijon. Iš ten 1993.X.23
atvykau Kanadon į Montrealio
Aušros Vartų parapiją, kurioje
išdirbau septynerius metus ir
jau greičiausiai po Kalėdų ar N.
metų ją reikės palikti, nes atsi-
rado Amerikoje plyšys, kurį,
provincijolo supratimu, reikia
užtišti.

Tenai, JAV, būdamas jau
aplankiau lietuvių bendruome-
nes ir miestus: Čikagą, Milvokį,
Floridos pakrantes, Los Andže-
les, Santa Moniką, Vusterį, Put-
namą, Bostoną, Nijorką, Bruk-
liną, Sū Sitį, Denverį, Omahą,
Sijatlą ir nemažą Vakarų Kana-
dos miestų. Panašiais sielovados
ir kitais tikslais važinėju į Bra-
ziliją, Urugvajų, Argentina, Aust-
raliją ir Tasmaniją. Turkijoje ir
Graikijoje jubiliejiniais 2000
metais pavaikščiojau apaštalių
keliais, o atsidūręs Kenijoje ir
Tanzanijoje, užkopiau su kitais
6 lietuviams į aukščiausią Afrikos

kalną Kilimandžarą, apie kurį ir
Australiją parašiau knygas.
Apie šventąją žemę "Taboro
kalno šalyje" mano knyga Put-
name buvo premijuota. Kita
knyga "Simonas iš Valtūnų" –
monografinė knyga apie įžymų
lietuvių monsinjorą Simoną
Morkūną. Tik dėl doc. Gv.
Bartkaus atkaklumo susitvar-
kiau dokumentus, kad man bū-
tų pripažintas doktoratas, kuris
man nereikalingas, bet oficialiai
pripažintas.

Visais laikais labai trūko
"pjūties darbininkų". Džiau-
giuosi, kad juo tapau, tik labai
skaudu, kad dažnai negaliu ir
neįstengiu būti uoliu ir visur su-
spėti, nes buitis ir rutina atsiima
savo. Iki šios dienos žiemomis
tebeslidinėju, nemaža vaikštau
pėsčiomis, gaila, kad jau nu-
traukiau jogos pratimus, mankš-
tos tilteliu naudojuosi, dviračiu
važinėju, kai pasitaiko mažumė-
lė irkluoju, smagu pameškeruoti,
plaukioti, automobiliu pavaži-
nėti, lėktuvais skraidyti, foto-
grafuoti, ypatingai mėgstu – po
kalnus pasikarstyti. Svarbiausias
įvykis, – kunigystė ir įdomiausias
reikalingiausias – sielovados
darbas. Naudinga ir būtina
buvo baigti un-tą, nes jėzuitui
būtina baigti kurį nors papil-
domą aukštąją mokyklą. Gaila,
kad nepajėgiau iki galo baigti
trečiosios specialybės – anglų k.
Įdomu rašyti straipsnius, rengti
knygas, organizuoti pokalbius,
susitikti su įvairių rasių, kalbų ir
profesijų žmonėmis. Skaudu su-
tikti buvusius ir esamus saugu-
miečius, kurie dar ir dabar tebe-
kaišioja koją...

Štai ir vėl sustojau prie šv.
Lauryno upės, kuri, besiveržda-
ma, besigrumdama su akmeni-
mis, atrodė, ragina, drąsina irgi
stoti į kovą su blogiu, su neteisy-
be, neleidžia nukabinti nosies ir
savo skuba, savo beatodairišku
veržlumu ragina kuo daugiau
dirbti, veikti, nenurimti.

Šiomet (2000) rugsėjo 10 d.
mūsų Aušros vartai, atšventė sa-
vo parapijos penkiasdešimtį.
Šventovės altorius atsuktas į rytus.
Šv. Mišių pabaigoje, kai
kryžiaus ženklui reikia žengti
besimeldžiančius žmones, kaip
tik tenka laiminti tą pasaulio ša-
lį, kur Lietuva. Taigi koks
džiaugsmas, kad gali kartu lai-
minti vietinius, tėvynėje gyve-
nancius, ir regis kartu nemato-
mais sparnais nulėkti prie Ne-
ries, prie Nemuno, prie Gedimio
no papėdės ties Vilne, prie
Vilniaus universiteto, kitų bran-
gių, neužmirštamų vietų ir kartu
Jėsu, su kuriais jau daugiau
kaip penkeri metai nebuvau su-
sitikęs.

Kai rūkas pakyla, kai vakarė
suspindi,
iš lėto nurimsta pasižiaus
banga.
Tada mano godos, lyg pravirkusi
arfa,
Nuklysta tėvynėn mielon.

Toronto Priskėlimo parapijos persikėlimo pirmojo (žemės/sklypo
pirkimo) vajuos komitetas džiaugiasi 2000 m. pavasarį prie dabartinės
parapijos pastatų pasiekęs savo tikslą – sutelkę \$1.5 milijono per trejus
metus. Pirmoje eilėje iš k.: Ramunė Čyginė, Irena Vibrienė, Janė
Vingelienė, par. tarybos atstovė Gabija Petrauskienė, Rūta Girdauskaitė.
Antroje eilėje: k-to kopirm. Alvydas Saplys, Vytautas Bireta, kun.
Eugenijus Jurgutis, OFM, dr. Juozas Sungaila, kopirm. Algis Nausėdas
Nuotr. Daivos Blynaitės

TORONT'ONT

A. a. Antaninos Mikšienės
prisiminimai vietoje gėlių J. Rin-
kūnienė "Tėviškės žiburiams"
aukojo \$20.

A. a. Romui Simanavičiui
mirus, užjaušdami jo žmoną
Hildą, sūnų, dukras su šeimo-
mis bei visus gimines, S. V. Bal-
sevičiai "Tėviškės žiburiams"
aukojo \$20.

A. a. Antanui Vinerskiui mi-
rus, užjaušdami jo žmoną Genę
bei sūnus su šeimomis, Regina
Butkevičienė ir vaikai "Tėviškės
žiburiams" aukojo \$25.

A. a. Stasiui Kačinskui mi-
rus, užjaušdami seserį Emiliją
ir jos šeimą, Regina Butkevi-
čienė ir vaikai "Tėviškės žibu-
riams" aukojo \$25.

Brangaus draugo a.a. Vaclo-
vo Vaitkaus atminimui vietoje
gėlių Mikalojus Pike "Tėviškės
žiburiams" aukojo \$30.

A. a. Antaninai Mikšienai
mirus, užjaušdami seseris sese-
lę M. Terezina, Albiną Lietuv-
ninkienę ir brolių Bronių Gra-
jaušką, Irena Jakimavičiūtė "Tė-
viškės žiburiams" aukojo \$30.

A. a. Romo Simanavičiaus
atminimui pagerbti žmona Hil-
da su šeima "Tėviškės žibu-
riams" aukojo \$100.

A. a. Vaclovo Vaitkaus at-
minimui vėžiui ir džiava sergan-
tiems vaikams bei tremtiniais
Lietuvoje Eleonora Ališauskie-
nė aukojo \$50. M.P.

A. a. Stepo Ramanausko at-
minimui pagerbti tremtinių vai-
kaičių mokyklai "Lietuvių Na-
mai" Vilniuje aukojo: \$30 – A.
R. Girsa; \$20 – I. L. Baziliaus-
kai, M. Bilanink, O. Bush, D.
Doherty, V. Kuzmarskienė, V.
P. Melnykai, L. V. Nekrošiai, H.
E. Stepaičiai, M. Toth; \$10 – E.
Dubinskas, M. Povilaitienė, L.
Spurgaitis, P. Žibūnas; \$5 – Z.
Barančiukas, O. Dačkus.

AUKOS APLEISTŲ VAIKŲ
GLOBIA Lietuvoje 2000 metais taip
paskirstytos: Senamiesčio vaikų die-
nos centrai Kaune – \$1,000, Kartų
namams Kaune – \$1,000, "Vilties
angelo" vaikų dienos centrai Vil-
niuje – \$1,000, Mergaičių prieglau-
dai Vilniuje – \$3,000, Ruklos vaikų
dienos centrai – \$1,000, Gargždų
vaikų dienos centrai – \$1,000, Pa-
kruojų vaikų dienos centrai –
\$1,000, Kaišiadorių vyskupijos vargs-
tančioms šeimoms – \$1,000, Pane-
vėžio vaikų dienos centrai – \$700,
Karaliaučiaus srities lietuvių vaikų
stovyklai Salantuose – \$1,000. Iš
viso \$11,700.

Lietuvos "Caritas" federacijai
remti komitetas Toronte

Senamiesčio vaikų dienos centras Kaune. Katedros klebonas kun. K.
Dubauskas, Olga Karlienė, klierikas R. Šaučiūnas su šelpiamais vaikais

Sk. pasisako

NETIESA!

"TŽ" 2001 m. sausio 16 nr. iš-
pausdino straipsnį "Lietuva ir jos
išėjimą Amerikoje". Ten autorius
rašo: "Pamažu senbuviai atitolda-
vo, o jų vaikai mažai kuo skirdavosi
nuo kitų Amerikos tautybių gyven-
tojų". Netiesa! Nuo 1913 m. vyčiai
smarkiai veikė ir šiandien veikia
lietuvių gėrovai. Moterų sąjunga
nuo 1915 m. panašiai veikia kaip ir
Katalikų susivienijimas ir kitos or-
ganizacijos senos imigracijos ban-
gos vaikų ir anūkių. Nejaugi ta gar-
binga praeitis šiandien visai nežino-
ma? Yra nemažai literatūros, kuri
liudija. Skaitytojai, malonėkite at-
kreipti dėmesį į šią medžiagą, kad
akys atsivertų. O kadangi bus dau-
giau panašių straipsnių, pagarbiai
patariu paskaityti prieinamos me-
džiagos plačiau.

Kun. Vincas Valkavičius,
Norwood, MA, USA

SU MALDA

Skaitydama kalėdiname "TŽ"
numeryje "Kalėdos Lietuvoje ir Si-
bire", prisiminiau tą "nuostabią
vaikystę ir jaunystę", verkiau. Vieš-
patie, Tu vienas su Marija Motinė-
le mus globojai. Svetimas kraštas,
basi, alkani ir be brangiausio žmo-
gaus – Mamytės nešėme savo kry-
žių kantriai. Dabar, kai vakarais
Radviškių parapijos šventovėje
mes, Marijos legiono narės, kalba-
me Rožinį prieš šv. Mišias, o po to
meldžiamės už benamius ir beglo-
bius, dažnai pagalvojau, kad gal ir
tada meldėsi kas Lietuvoje už vai-
kučius, klaidžiojančius Sibiro platy-
bėse. Be Dievo pagalbos tikrai nebū-
tume išgyvenę, nebūtume sugrįžę.

Be bendrų maldų nebūtume
atgavę Nepriklausomybės. Turime
laisvą Lietuvą, tik gaila, kad ji siau-
bingai apvogta ir suniokota, pra-
gerta. Ir čia daug benamių. Putoja
šampanas valdžios vyrų rankose, o
pensininkai dar labiau skurdinami.
Nualino Lietuvą komunistai, o dvi-
sinį turtą sugrėvė žmonių širdyse
ateistai. Sunku pakilti, bet aš tikiu,
kad bus Lietuvoje geriau. Pradės
žmonės gyventi pagal Dievo įsaky-
mus, o ne kaip laukiniai tarybiniai
laikais.

P. Motiečienė,
Radviškiškis

APGAILĖTINI DALYKAI

Kairieji valdo stambiausius
mūsų dienraščius, televizijos laidas,
fondus (Brazausko fondas). Štai te-
levizijos laidoje "Dviračio šou" pir-
mą premiją laimėjo parodija apie
Kalėdų eglutę: "Eglutė skarota, eg-
lute žalia – alkanų vaikų apgrauža-
ta". Įdomu būtų sužinoti ar badau-
ja šios laidos vadovo Serėno vaikai
ir kokį kapitalą jis sukaupė (ir jo
draugai iš šios ir kitų laidų), tyčio-
damiesi iš Lietuvos himno. Taip
pat buvo parodija ir iš Lietuvos ka-
riuomenės, iš Lietuvos vėliavos. Šį
kapitalą jie sukaupė išmokę jauni-
mą neapkęsti Lietuvos įteigę jam,
kad prie Sovietų Sąjungos buvo ge-
riau gyventi.

Noriu tvirtai pasakyti, kad
konsekvatorių partija nėra "angelų
partija", tačiau alkoholių joje ne-
žinau, o paleistuvų, kriminalistų
(vagių), melagių joje yra daug ma-
žiau nei komunistų. Štai vadovau-
jant seimui naujam pirmininkui
A. Paulauskui buvo "nusiurbtas
kraujas" nuo pensininkų. Tai buvo
padaryta užmiršus savo priešrinki-
minį šūkį: "Mums rūpi kiekvienas
Lietuvos žmogus". Tiesa, pats "tau-
tos numylėtinis" Paulauskas bal-
suojant spruko iš seimo posėdžių
salės, kad nesugadintų savo reitingo
prieš būsimu prezidentu rinki-
mus. Jam bijoti nėra ko, nes "Bal-
tijos socialinių tyrimų" vedėja P.
Ališauskienė vėl jį "išrinkus" po-
puliariausiu politiku.

T. Norkus, Kaunas

ORTODONTAS (Orthodontist)

DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)

416 769-2526

PRANEŠIMAS JAUNIMUI

Toronto Lietuvių Namų švietimo fondas "Labdara" skiria stipendijas jaunimui
TIKSLAS. Remti stipendijomis studijuojantį jaunimą, skatinti premijomis lietuvių kalbos ir kultūros
pažinimą, ugdyti jaunosios kartos dalyvavimą visuomeninėje-kultūrinėje veikloje ir remti visa tai, kas
tarnauja lietuvių išsilavinimo siekiams.

KVALIFIKACIJOS. Komisija, skirstydama stipendijas, atsižvelgs į šias sąlygas: a) turi būti lietuviai arba
lietuvių kilmės, b) studijuojantieji pilnu laiku (full time) aukštesniosiose mokslo institucijose, c) Vasario
16 gimnazijos mokiniai, d) lituanistinių kursų ar institucijų studentai, e) lituanistinių mokyklų mokytojai
bei studentai, studijuojantys lietuvių kalbą ir jos dėstymo metodiką, f) finansinių reikalavimų įrodymas.

Prasyma rašant duoti kuo daugiau žinių apie save, studijas, pažymius, lietuvišką veiklą, dalyvavimą
lietuviškose organizacijose, anksčiau gautas stipendijas ar premijas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis
1573 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A6, Canada, darbo valandomis tel. 416 532-3311.
Prasymai pristatomi iki 2001 m. kovo 9 d.

Stipendijos bus paskelbtos metiniame Toronto Lietuvių Namų susirinkime kovo 18 d. Pageidauja-
me, kad jame studentai dalyvaudų. Stipendijos bus paskirtos nuo rugsėjo 1-30/01 tuo atveju, jeigu bus
įrodyta, kad studentai yra registruoti pilnam laikui (full time).

TLN švietimo fondas "Labdara"

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metų namų remonto patyrimas ♦ Dau-
giau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo paty-
rimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų rei-
kalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

115 Lakeshore Rd. E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 Tel.: 905 271-7171
(į vakarus nuo Hurontario)

NAUJAS ERDVUS KABINETAS

Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Bloor West Village DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas

2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Astra Travel & Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:

* Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltes kraštus * Draudą * Bilietus atvyks-
tantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) * Dokumentų
vertimą * Išskvietimų sutvarkymą ir išsiuntimą * Dideles nuolaidas dažnai
keliaujantiems * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas.

SKUBU! IŠPARDAVIMAI Į VILNIŲ, KAINA IKI \$900
Tel: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)

Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

UKRAINIAN 2455 Cawthra Rd., Unit 20
POST Tel. (905) 281-9665
INTERNATIONAL 1-888-861-7944
(nemokamas)

- ♦ siuntinių pristatymas į adresato namus
- ♦ maisto siuntiniai
- ♦ pinigų pervedimas
- ♦ pristatymo patarnavimai (courier service)
- ♦ komerciniai persiuntimai (commercial shipments)
- ♦ kelionių patarnavimai

Mes siunčiame siuntinius į
BALTIJOS VALSTYBES, RUSIJĄ, UKRAINĄ,
BEI KITAS EUROPOS VALSTYBES

Darbo val. nuo pirmadienio iki šeštadienio 9 v.r. – 6 v.v.

MARGUTIS
PYSANKA - V.M. Inc.

4134 Dundas St. West,
Toronto, ON, M8X 1X3
Tel. (416) 233-4601
Fax (416) 233-3042

Reguliarūs maršrutai siuntiniams laivu
ir lėktuvu tiesiai į Vilnių.

Greitas ir garantuotas
siuntų pristatymas Lietuvoje.

Nemokamai surenkame siuntas
iš Jūsų namų.*

Tel: (416) 233-4601

*Galiauja kai kurie apribojimai.

TORONTO

Anapilio žinios

– Vasario 11, sekmadienį Lietuvos kankinių šventovėje 9.30 v.r. Mišiose iškilmingai su savo vėliavomis dalyvavo Šatrijos ir Rambynų tuntų skautai. Po Mišių Anapilio salėje jie turėjo savo iškilmingą suėgą ir jos metu minėjo Vasario 16-tąją.

– Vasario 16-tosios minėjimas Vasagos apylinkėje įvyks vasario 16, penktadienį, 3 v.p.p. Gerojo Ganytojo šventovės salėje. Programoje: kun. Edmundo Putrimo pasakaita ir muz. Lilės Turūtaitės meninė dalis.

– Vasario 16-tosios minėjimas Vasagos apylinkėje įvyks vasario 17, šeštadienį, po 3 v.p.p. Mišių Šv. Kazimiero šventovės salėje. Minėjime meninę programą atliks Anapilio parapijos „Angeliukai“ ir Maironio šeštadieninės mokyklos kanklininkės.

– Vasario 16-tosios minėjimas Mississauga-Toronto apylinkėje įvyks vasario 18, sekmadienį, 4 v.p.p. Anapilio salėje. Paskaitą skaitys Lietuvos seimo narys dr. Romanas Sedlickas. Meninę programą atliks visų mūsų apylinkės chorų junginys, vadovaujamas muz. Dalios Viskontienės. Mokyklos autobusas vež žmones į minėjimą iš Toronto nuo „Vilniaus“ rūmų 3 v.p.p., o atgal nuo Anapilio išvažiuos 6.30 v.v.

– Anapilio knygyne jau yra gautas „Laisvės kovų archyvo“ nr. 28.

– Anapilyje esančiame Kanados lietuvių muziejuje-archyve vyksta nauja paroda paminėti Sausio 13-tosios dešimtmetį. Muziejiaus lankymo valandos sekmadieniais: nuo 10.30 v.r. iki 6 v.v.; pirmadieniais: nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. Muziejiaus vedėja – dr. Rasa Mažeikaitė. Muziejiaus tel. 905 566-8755.

– Anapilyje organizuojamos tinklinio komandos. Treniruotės vyks Anapilio salėje ir joms vadovaus Mindaugas Leknickas. Treniruotė pradžia numatoma vasario mėnesio pabaigoje. Taipgi organizuojama šachmatų sekcija. Visus besidomincius abiem sporto šakom prašome registruotis pas Praną Vilkelį tel. 905 279-1867.

– Mišios vasario 18, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Kazimierą Batūrą ir Batūrų bei Asevičių mirusių; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 3 v.p.p. už a.a. Vaclovą Vaitkų; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje vasario 17, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Bronių Čeką.

Išganytojo parapijos žinios

– Sekmadienį 9.30 v. ryto pamaldose prisiminsime Vasario 16-tąją. Pamaldų metu vyks sekmadienio mokykla.

– Ateinantį sekmadienį, vasario 25, po pamaldų įvyks visuotinis metinis parapijos susirinkimas Lietuvių Namų patalpose.

– Vasario 27 d., 7 v.v. Lietuvių Namų patalpose įvyks tradicinis „Šiupinys“, kurį ruošia Mažosios Lietuvos moterų draugija.

– Metiniai aukų pakvitavimai išsiunčiami parapijiečiams bei rėmėjams šią savaitę.

Lietuvių Namų žinios

– Šių metų vasario 11 d. svetainėje pietavo 223 svečiai. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino LN moterų būrelio narė J. Rukšienė. Svečių knygoje pasirašė: P. M. Barškėtis ir C. M. Ratk iš Brooklyn, ON, J. V. Braslauskai iš Oakville, ON.

– Sekantis LN valdybos posėdis įvyks vasario 28 d., 7 v.v.

– Klubo „Santaka“ organizuotas Valentino dienos pobūvis praėjo su dideliu pasisekimu, sutraukęs daugiau kaip 350 svečių. Klubas dėkoja programos atlikėjams, jos vadovams, rėmėjams, muzikantams, o taip pat visiems šio vakaro svečiams.

– Vasario 17 d. LN Vytauto Didžiojo menė išnuomota Medžiojų ir žūklautojų klubo „Tauras“ metiniam baliui. Žvėrienos vakarienė su vynu ir turtinga loterija. Programoje vyru choras „Aras“, šokiams gros V. Povilonis. Dar yra vietų. Dėl pakvietimų prašome kreiptis į J. Šimkų tel. 416 231-9425, pas klubo narius ir prie įėjimo.

– Kovo 4 d., 1 v.p.p. įvyks LN vyrų būrelio metinis susirinkimas. Nariai bus pavaikinti pietumis, kviečiame visus dalyvauti.

– Kovo 10 d., šeštadienį, LN Gedimino menėje vyrų būrelis rengia metinį pobūvį su karšta vakariene bei vynu. Maistą gamins V. Birštonas, bus įdomi loterija, stalai rezervuoti. Dėl bilietų teirautis pas T. Stanulį tel. 416 231-4937 arba LN sekmadienio popietėse.

Šv. Kazimiero kolegijai Romoje aukoj: \$300 – N. Balčiūnienė (savo verty a.a. Petro Balčiūno XV mirties metinių proga).

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitą sekmadienį per 10.15 v.r. Mišias giedojo „Volungės“ choro moterų grupė.

– Statybos vjaus komitetas organizuoja naujos parapijos planų pristatymą vasario 25 d., po 10.15 v.r. Mišių parapijos parodų salėje, besidomincius prašome dalyvauti.

– Parapijos persikėlimo žinios: vasario 18 d. – paskutiniai cepelinai, po to virtuvė uždaroma, sekmadieniais bus tik kava; kovo 3-4 d.d. – baldų bei įrangos išpardavimas didžiojoje salėje, prašome pakviesti draugus ir pažįstamus; kovo 11 d. – paskutinės Mišios senose parapijos patalpose. Iki naujos parapijos atidarymo Mišios sekmadieniais bus aukojamos Lietuvių Namuose. Šiokiadienio Mišios bus aukojamos „Vilniaus rūmose“. Mišių tvarka bus paskelbta vėliau. Organizacijos savo daiktus, laikomos parapijos patalpose, prašomos atsiimti iki vasario 18 d. Tarkininkai, galintys padėti iškraustyti parapiją ir tuo būdu sumažinti išlaidas, kviečiami registruotis pas J. Vingelienę tel. 416 233-8108.

– Praeitą sekmadienį buvo paskaityta Julianna-Katherine Rossetti, Giuseppe ir Katherine Nijolės duktė.

– Sutvirtinimo sakramentui besirengiančių pamokos angliskai kalbančių grupei vyksta po 9.15 v.r. Mišių; lietuviškai kalbančių grupei po 10.15 v.r. Mišių. Užsiėmimai vyks posėdžių kambaryje. Sutvirtinimo sakramentą suteiks vysk. P. Baltakis, OFM, per šiuos metus Sekminės, birželio 3.

– „Kretingos“ stovyklos pirmą metų vadovai (CIT), kurie norėtų vadovauti vaikams šių metų stovykloje (liepos 8-21 d.d.) lietuviškai kalbantiems, liepos 23 d. – rugpjūčio 4 d. angliskai kalbantiems), turi įteikti prašymus iki vasario 28 d. Patyrę vadovai turi įteikti prašymus raštu iki kovo 30 d. Pirmas vadovų posėdis įvyks po šv. Velykų, balandžio mėn. Prašymus siųsti faksu: 416 766-5537, E-paštu: kunedis@ican.net; arba Linai 297 Kennedy Ave., Toronto, ON, M6P 3C4.

– Mirė a.a. Stepas Ramanauskas, 77 m. amžiaus. Lūdesys paliko žmoną Birutę bei sūnus Tomą, Rimą ir Albertą.

– Parapijos persikėlimo/statybos vjaus komitetas praneša, kad statybai jau surinkta \$506,470, dar reikia \$811,530. Visiems aukojusiems nuoširdi padėka.

– Mišios sekmadienį, vasario 18: 8.15 v.r. už a.a. Eleną Barakauskienę; 9.15 v.r. už a.a. Veroniką Mikelėnienę; 10.15 v.r. už a.a. Vincą Igaitytį, už a.a. Zigimą Kazlauską, už a.a. Stasį Juknevičių; 11.30 v.r. už parapijiečius.

Slaugos namų žinios

– A. A. Lietuvos karo aviacijos pulkininko, savanorio kūrėjo Česlovo A. Januškevičiaus atminimui Slaugos namams aukoj: \$30 – B. J. Lukoševičiai; \$20 – S. E. Čepai, B. P. Sapliai.

– A. A. Romo Simanavičiaus atminimui pagerbti Slaugos namams aukoj: \$50 – P. Adomaitis, A. J. Krasauskai, O. B. Stončiai; \$40 – K. R. Biretos, B. I. Wilkinson; \$35 – S. Zeleny; \$30 – I. L. Pralgauskai, V. M. Vaitkevičiai; \$25 – L. Einikienė, A. Grybas, A. Jagėlienė, A. B. Matulaitienė, T. B. Stanuliai; \$20 – S. J. Andriuliai, A. Augaitienė, V. V. Augėnai, J. Lepka, V. Macas, J. Pacevičienė, P. M. Sapliai, L. V. Sendžikai, V. Skuškauskas, R. R. Tumpa, V. Vaidotas, A. I. Zalagėnai; \$10 – G. V. Morkūnai, I. Turūtienė, J. R. Vaitkevičiai, M. Sipnieks. Iš viso \$730. Slaugos komitetas nuoširdžiai dėkoja B. Matulaitienei ir M. Povilaitienei už aukų rinkimą.

– Slaugos namų komitetas dėkoja visiems aukotojams už nuoširdų dosnumą ir paramą Slaugos namams. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog Labdaros fondas, Lietuvių Slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6. Slaugos namų elektroninis paštas – http://members.planeteer.com/~lit/

Toronto lietuvių pensininkų klubas rengia Vasario 16-tos minėjimą, kuris įvyks š.m. vasario 16, penktadienį, 12 v.p.p. 3-čio aukšto menėje. Programą atliks choras „Daina“, vadovaujamas muz. L. Turūtaitės, bus V. Birštono paruošti šilti pietūs. Bilietai po \$8, gaunami pas S. Kuznicką tel. 416 769-1351, A. Dobienę tel. 416 769-7550 ir raštiniene.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

KLB TORONTO APYLINKĖS VALDYBA KVIEČIA Į

VASARIO 16-SIOS MINĖJIMA

2001 m. vasario 18, sekmadienį, 4 v.p.p.

ANAPILIO SODYBOS DIDŽIOJOJE SALĖJE
(2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont.)

PASKAITININKAS

Lietuvos seimo narys advokatas dr. ROMANAS ALGIMANTAS SEDLICKAS

MENINĖJE PROGRAMOJE:

POEZIJOS IR DAINŲ PYNĖ – atlieka Toronto ir Hamiltono chorai

VISI TAUTIEČIAI KVIEČIAMIS GAUSIAI DALYVAUTI

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS TORONTE

RRSP

ĮNEŠKITE RRSP SANTAUPAS Į MŪSŲ KOOPERATYVĄ

- ◆ Mokame aukštas palūkanas už RRSP GIC investicijas
- ◆ Neimame jokio administracinio mokesčio
- ◆ Prieš 69-tą gimtadienį ir be jokių mokesčių galėsite lengvai šias santaupas pervesti į RRIF
- ◆ Kiekviena RRSP sutartis apdrausta iki \$100,000.00
- ◆ Norint gauti mokesčių atleidimą už 2000 metus, įnašą į RRSP reikia įmokėti iki 2001 metų kovo 1 d.

RRSP PASKOLOS: imant paskolą RRSP tikslui, duosime papildomą nuošimtį, jei ta suma bus investuota į RRSP GIC!

SUMAŽINKITE PAJAMŲ MOKESČIUS VALDŽIAI

Mažosios Lietuvos moterų draugijos tradicinis

ŠIUPINYS

vasario 27, antradienį, 7 val. vakaro

Toronto Lietuvių Namuose

Visus dalyvauti maloniai kviečia –

Įėjimas –

\$20.00

(vakarienė su vynu)

Meninę programą atliks Toronto lietuvių vyrų choras „Aras“. Turtinga loterija.

RENGĖJOS

VASARIS YRA RRSP INDĖLIŲ MĖNUO

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PARAMA

- turi platų indėlių pasirinkimą
- moka aukštas palūkanas
- siūlo „Mutual Funds“ investicijas
- neima mokesčių už patarnavimus

- mielai perkels RRSP indėlius iš kitų įstaigų
- tuoj pat išduoda kvitą mokesčių atleidimui
- gali pervesti RRSP santaupas į RRIF nemokant valdžiai jokių mokesčių

Jei trūksta santaupų, PARAMA mielai perves paskolą labai gerom sąlygom!

PASKUTINĖ INDĖLIŲ DIENA 2000 METAMS – KOVO 1

Skyriai: 1573 Bloor St. W., Toronto

Tel.: 416 532-1149

2975 Bloor St. W., Etobicoke

Tel.: 416 207-9239

NAUJA PARODA

paminėti
Sausio 13-sios
DEŠIMTMEČI
KANADOS LIETUVIŲ
MUZIEJUJE
ANAPILYJE

Maironio mokyklos žinios

– Vasario 17 d. darželio ir visi 1-8 sk. mokiniai dalyvavo „Žengiam per Lietuvą“ KLJS renginyje. Prisikėlimo parapijoje, 11 v.r. – 2 v.p.p. Prašome ten atvežti mokinius ir iš ten juos atsiimti. Bus jiems užkandžiai ir užsiėmimai.

– Kanklininkės (7 ir 8 sk.) yra pakviestos atlikti dalį Vasario 16-tosios programos Delhi mieste šeštadienį, vasario 17. Prašome įsą atvežti į mokyklą 10.30 v.r.; išvažiuojama į Delhi 12 v.p.p., grįžtama 8 v.v. į Anapilį.

– Vasario 17 d. Aukštesniųjų lituanistinių kursų moksleivių pamokos vyks įprasta tvarka, kurių metu bus švenčiama Vasario 16-tosios šventė. Šia proga kalbės ir užsiėmimus praves Indrė Čuplinskaitė.

– Mokinių nuotraukos metraščiui bus daromos vasario 24 d. Būsimieji abiturientai (8 sk. ir „OAC“ mokiniai) berniukai turėtų dėvėti baltus marškinius ir kaklaraštį.

– Kviečiame abiturientų tėvelius (8 sk. ir „OAC“ mokinių) į svarbų posėdį mokykloje kovo 3 d., 9 v.r. mokslo užbaigimo reikalais.

– Kovo 10-17 d.d. nebus pamokų. („Toronto Catholic School Board“ mokslo pertrauka). Živilė

SUVALKŲ KRAŠTO LIETUVIŲ IŠEIVIJOS SAMBŪRIS

visus kviečia smagiai pasilinksinti

UŽGAVĖNIŲ BALIUJE

kuris įvyks vasario 24, šeštadienį, 6 v.v.,

Anapilio parapijos salėje

– Užgavėnių vakarienė, ruošia J. Gurklienės

– Šokiams gros Vaclovas Povilonis

– Galėsite išbandyti laimę pinigų loterijoje

– Veiks baras

Bilietus prašome užsisakyti iš anksto pas

Teresę tel. 905 812-4968 iki vasario 19 d.

Bilieto kaina \$18

Rengėjai

TORONTO LIETUVIŲ SLAUGOS NAMAMS

AUKOJO:

\$1,000 (\$2,275) – Vytas Birštonas; \$1,000 – Kazimieras

Juzumas; \$765 – Draugai – a.a. Lietuvos karo aviacijos pulkininko savanorio kūrėjo Česlovo A. Januškevičiaus atminimui; \$730 – Draugai – a.a. Romo Simanavičiaus atminimui.

Aukos rinko Birutė Matulaitienė ir Monika Povilaitienė.

NUOŠIRDŽIAI DĖKOJAME UŽ AUKAS

Lietuvių slaugos namų vjaus komitetas

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

Vaiukučių savaitraščiui „Kregždutė“ A. Petkevičienė aukoj \$50. Šv. Jono lietuvių kapinėms I. P. Girnai aukoj \$100. Keltuvo vajui A. Petkevičienė aukoj \$50.

MONTREALQUE

Montrealio lietuvių aukinio amžiaus klubo „Rūta“ metinis susirinkimas įvyko 2001 m. sausio 31 d. klubo patalpose. Į susirinkimą atvyko 40 narių. Susirinkimą pravedė klubo pirmininkas Juozas Stankaitis, sekretoriavo Antanas Račinskas. Tylos minute buvo pagerbti praeitais metais keturi mirę klubo nariai. Praeito metinio susirinkimo protokolas buvo priimtas be pataisymų. Apie metinę klubo veiklą pranešė pirm. J. Stankaitis, kasos būklę aptarė išdinininkas Bronius Niedvaras, revizijos komisijos aktą perskaitė Jonas Adomonis. Diskusijoje išliko pagedavimas padaryti ekskursijas į artimesnes ar tolimesnes vietas. Į valdybą ir revizijos komisiją rinkimų nebuvo, bet su susirinkimo pritarimu įvyko kai kurie pasikeitimai bei aklamacijos būdu įėjo nauji nariai. Pasibaigus susirinkimui, pasiskirstyta pareigos:

klubo pirmininku tapo B. Niedvaras, vicepirmininkė – seselė Judita, sekretorius – A. Račinskas, išdinininkas – Bronius Staškevičius, narys – Antanas Žiukas ir kandidatė – Hilda Lapinienė. Revizijos komisiją sudaro J. Adomonis, Vytautas Jakonis ir J. Stankaitis. Susirinkimas baigtas seselės Palmiros sukalbėta malda. Po to sekė vaišės, į kurias atsilankė abu kunigai – Kazimieras Ambrašas, SJ, ir Ričardas Birbilas.

Iš Australijos grįžę Lietuvių jaunimo sąjungos Montrealio skyriaus atstovai 2001 m. vasario 25, sekmadienį, po pamaldų Aušros Vartų parapijos salėje darys pranešimą. Kalbės apie jaunimo kongresą, kelionę ir savo įspūdžius. Bus rodomos nuotraukos. Po to bus kava ir užkandžiai. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. Po šio pranešimo ten pat bus Montrealio šaulių susirinkimas. B.S.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

TEL: (514) 722-3545

FAX: (514) 722-3546

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

savaitraštis, didelio formato, 8-10 puslapių, reguliari metinė prenumerata – \$45.00, rėmėjo – \$55.00, garbės – \$65.00

Naujam prenumeratoriui pirmiems metams – \$35.00 (JAV-se amerikietiška)

Vardas, pavardė.....

Adresas.....

Siunčiu prenumeratą.....dol., auką.....dol.

Laikraščio adresas:

„Tėviškės žiburiai“
2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti „Tėviškės žiburiai“ siunčiami nemokamai šešias savaites. Prašome pranešti tokių asmenų adresus.

ADMINISTRACIJA

PADĖKA

Nuoširdus aciu rengėjams, dalyviams ir visiems, prisidėjusiems prie surengtų mūsų naujagimiuo susitikimų („baby shower“) Vilniaus rūmose. Ala ir Romas Šablinskai

Poetas Pranas Kozulis, gyvenęs Kanadoje, mirė 2000 m. birželio 11 d., palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse birželio 14 d. Velionis gimė 1917 m. Lietuvoje. Studijavo Kaune, Vilniuje ir Vokietijos Hamberge. Baigęs mokslus Lietuvoje mokytojavo. Pasitraukė į Vakarus Lietuvą okupuojant sovietinei kariuomenei 1944 m. Kanadon atvyko 1949 m. Pelnė duoną dirbdamas vietinėje Toronto pramonėje.

Kurti poeziją velionis pradėjo būdamas moksleiviu, savo eilėraščius spausdino, jaunimo laikraščiuose. Gyvendamas Kanadoje 1950 metais išleisdino savo poezijos rinkinį „Dulkės ežero“. Kurį laiką bendradarbiavo „Tėviškės žiburiuose“. Vėliau atitolo nuo lietuviškos veiklos, nuo kūrybos ir pasirinko vienatvinį gyvenimą, slėgiamas Tėvynės ilgesio ir svietimos aplinkos.

REIKALINGA moteris prižiūrėti senyvo amžiaus moterį Clarkson-Lorne Park rajone Mississaugoje. Skambinti tel. 416 651-7633.

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S.
ONTARIO LAND SURVEYOR

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

- ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus
- ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves
- STATOME: verandas, tvoras
- DENGIAME stogus.

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ
Skambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
tel. (905) 848-9628
(pager) (416) 609-5108

LORNE PARK MUZIKOS MOKYKLA

įsikūfusi 1996 m. Mississaugoje
PRIIMA NAUJUS STUDENTUS!

Pianino • Dainavimo • Gitaros • Teorijos • Vaikučių 3-6 m. amžiaus muzikos klases
Dėl platesnės informacijos prašome skambinti
DEIMANTEI GRIGUTIENEI
TEL. (D.) 905-278-3309
(N) 905-848-9628